SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI

ZA LATA 1945/46

Przegląd treści: Strona

Strona

----oooOooo----

D z i a ł I.

R e a k t y w o w a n i e I z b y.

1) Charakterystyka ogólna warunków, w jakich wznowiono prace.

Ani pożoga wojenna, ani lata okupacji nie zdołały przekreślić żywotności samorządu gospodarczego, który własnymi siłami dźwigał się do życia natychmiast po oswobodzeniu poszczególnych połaci kraju. Zanim Pomorze doczekało się uwolnienia i jeszcze podczas trwania krwawych bojów i ucisku ciemięzców hitlerowskich na Wybrzeżu, Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni wznowiła, po narzuconej jej przez lata wojny i okupacji przerwie, swoje prace.

Zaczątkiem reaktywowanej Izby było biuro organizacyjno-rejestracyjne w Krakowie w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, przy ul.Długiej 1. Następnie baza operacyjna, po wyparciu Niemców z południowego Pomorza, przeniesioną została do Bydgoszczy na czas przejściowy, a po oswobodzeniu Wybrzeża do dawnej przedwojennej siedziby Izby, do Gdyni.

Mimo niekorzystnych warunków, wytworzonych przez zamieszki wojenne, mimo chaosu powojennego, gospodarczej "próżni" i niestałości tworzących się dopiero nowych form gospodarczo-politycznych i pomimo zniszczenia przedwojennej "substancji majątkowej" sfer gospodarczych Pomorza i Wybrzeża, Izba wznowiła swoją działalność, dążąc do jak najprędszego wskrzeszenia placówek gospodarczych, zachęcania do powrotu na Pomorze i Wybrzeże osób, które brały przed wojną aktywny udział w jego życiu gospodarczym. Fakt rozpoczęcia w tak wczesnym terminie prac organizacyjnych przez samorząd gospodarczy przemysłowo-handlowy na Pomorzu posiadał doniosłe znaczenie jako czynnik zachęcający kupców i przemysłowców do pracy nad odbudową swoich placówek. Fakt ten miał przede wszystkim duże znaczenie moralne wobec braku ustalonej jeszcze koncepcji nowego "modelu gospodarczego", dodając ludziom, zmaltretowanym psychicznie przez lata okupacji i zastraszonym wypowiedziami nieodpowiedzialnych jednostek w przedmiocie skrajnego radykalizmu przy układzie nowych stosunków gospodarczych. Powstający samorząd gospodarczy spełniał więc w pierwszym rzędzie obowiązek zwracania wszystkim uwagi na jedynie autorytatywne oświadczenia władz centralnych, które jeszcze w Lublinie zapowiedziały model trójsektorowy, w którym wyznaczono należne miejsce inicjatywie prywatnej i w którym również samorządowi przemysłowo-handlowemu (I.Okólnik Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów) przypadły ważne zadania w zakresie reprezentacji i ochrony interesów prywatnego życia gospodarczego.

Organizujące się biuro Izby utrzymywało przede wszystkim kontakt z władzami centralnymi, przeważnie poprzez Izbę Przemysłowo-Handlową w Warszawie, i stamtąd czerpało informacje, których udzielano prywatnym czynnikom gospodarczym, zachęcając do wytężenia wszystkich sił i zużycia, będących w dyspozycji prywatnej, środków dla odbudowy życia gospodarczego. Na tych pracach upłynęły miesiące luty, marzec i kwiecień 1945r.

2) A. Biuro organizacyjno-rejestracyjne w Krakowie

Z polecenia Dyrektora Departamentu Przemysłowego przy Ministerstwie Przemysłu, ob.inż.Sapera, zorganizował to biuro prezes Związku Zrzeszeń Kupieckich na Pomorzu ob.Tadeusz Marchlewski w Krakowie w dniu 10 lutego 1945r. Instrukcje ob.Dyrektora Sapera

./.

szły w kierunku reaktywowania Izby najpierw w składzie personalnym z roku 1939 i uzupełnienia jej składu przez dokooptowanie nowych radców. W Krakowie przebywała wówczas znaczna ilość przedwojennych działaczy gospodarczych Pomorza, którzy skupili się w tym mieście, jako punkcie centralnym, szczególnie po upadku powstania w Warszawie. Dlatego też umiejscowienie pierwszej komórki organizacyjnej odradzającej się Izby Przemysłowo-Handlowej pomorskiej wynikało z samego układu stosunków, a równocześnie dawało efektywną możność udzielania kupcom i przemysłowcom z Pomorza informacyj oraz rejestrowania ich na powrót do przedwojennych miejsc pracy.

Wymienione biuro, korzystające z gościnności i pomocy materialnej siostrzanej Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, współpracowało z grupami operacyjnymi i z Polskim Związkiem Zachodnim, nie tylko w zakresie rejestracji sfer gospodarczych,ale też przy organizowaniu ich powrotu. Równocześnie, dzięki komunikatom prasowym, zaczęli się także w biurze tym skupiać dawni przedwojenni pracownicy Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

W miesiącu marcu 1945r. odbył się w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie szereg zebrań, przy dużej frekwencji kupców i przemysłowców z Pomorza. W tym miesiącu również przejął prace tego biura przedwojenny dyrektor Izby mgr.Józef Kawczyński. Pod koniec miesiąca udali się ob.ob. Tadeusz Marchlewski i Józef Kawczyński do Ministerstwa Przemysłu w Warszawie i przedstawili tam wyniki prac na terenie Krakowa. Wymienieni uzyskali w dniu 28 marca 1945r. pełnomocnictwa pisemne do reaktywowania Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni. Po uzgodnieniu spraw, związanych z wykonaniem tego zadania z innymi resortami ministerialnymi oraz po zapoznaniu się z organizacją i działalnością Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, udali się pełnomocnicy do Bydgoszczy, gdzie założyli bazę operacyjną na czas przejściowy w przedwojennej Ekspozyturze Izby przy Nowym Rynku 10. W tym czasie północne Pomorze objęte jeszcze było działaniami wojennymi.

B. Należy tu podkreślić, że Ekspozytura Izby w Bydgoszczy rozpoczęła swoją działalność bezpośrednio po wyrzuceniu okupanta z tego miasta, a więc z końcem stycznia 1945r. Przedwojenny kierownik Ekspozytury, ob.Marcin Cieśliński zabezpieczył budynek Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy i brał czynny udział, wspólnie z władzami miejskimi i administracji publicznej, w pracy nad organizowaniem życia gospodarczego. Biura Izby Ekspozytury zostały na razie oddane do dyspozycji grupie operacyjnej, a następnie zainstalował się w nich Wydział Przemysłowy Urzędu Wojewódzkiego na Pomorzu. Po przyjeździe delegatów do Bydgoszczy, uzyskali oni zwolnienie jednego piętra na cele biurowe Izby Przemysłowo-Handlowej. Majątek ruchomy, znajdujący się w gmachu Ekspozytury, został zinwentaryzowany, co miało praktyczne znaczenie dla późniejszego rozdziału tego majątku między Izbę Przemysłowo-Handlową a Wydział Przemysłowy Województwa.

W Bydgoszczy rozpoczęła się na szerszą skalę reorganizacja biura Izby, równocześnie wizytowano większe ośrodki gospodarcze, jak Grudziądz, Toruń, Inowrocław, Włocławek i inne miasta, celem wskrzeszenia działalności zrzeszeń gospodarczych. Dotyczyło to przede wszystkim zrzeszeń kupieckich, które już przed wojną przedstawiały wzorową i intensywnie działającą organizację, obejmującą wszystkie miasta Pomorza. Zanim zorganizowała się Izba Przemysłowo-Handlowa z całym jej aparatem samorządowym, t.j. sekcjami i komisjami, stanowiły wskrzeszane zrzeszenia gospodarcze środowisko, z którym

./.

organizatorzy Izby mogli się kontaktować i podejmować decyzje, zmierzające do uporządkowania stosunków gospodarczych. Równocześnie zwoływano także osobne zebrania przemysłowców. Biuro Związku Zrzeszeń Kupieckich na Pomorzu uzyskało pomieszczenie w biurach Izbyw Bydgoszczy.

Na tej żywotnej działalności upłynął czasokres mniej-więcej do końca pierwszej dekady kwietnia 1945r.

C. Rekonstrukcja Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Dnia 10 kwietnia 1945r. pełnomocnicy ob.ob. prezes Marchlewski i dyrektor Kawczyński przybyli do Gdyni, skontaktowali się z Urzędem Wojewódzkim Gdańskim oraz z Zarządem Miejskim w Gdyni. Przedwojenne biura Izby zostały na skutek działań wojennych zniszczone, kompletnemu zniszczeniu uległy także wszelkie akta i urządzenia biurowe. Biuro Izby zainstalowano w nowym lokalu, przy ul. Świętojańskiej 17, w budynku Komunalnej Kasy Oszczędności.

Organizacja biura szła w kierunku sprowadzenia do Gdyni dawnych pracowników izbowych, rozproszonych po całym kraju i powołania do pracy tych pracowników, którzy przetrwali zawieruchę wojenną na terenie Wybrzeża względnie Pomorza. Trzeba podkreślić wielką u nich gotowość do pracy, którą wykonywali z początku bez wynagrodzenia i w warunkach ze wszech miar ciężkich. Na razie utworzono Wydział Przemysłowy, Wydział Handlowy oraz Wydział Żeglugowo-Portowy, oraz referaty statystyczno-katastralny i dla spraw odszkodowań wojennych.

Podobnie jak w Województwie Pomorskim, tak i na terenie Województwa Gdańskiego zainicjowało biuro Izby akcję nad wskrzeszaniem działalności zrzeszeń kupieckich. Tę akcję rozszerzono także na Ziemie Odzyskane, szczególnie na powiaty, przyłączone do Województwa Gdańskiego na prawym brzegu Wisły oraz powiaty, przyłączone do tegoż Województwa na północno-zachodnim Pomorzu.

Prace te stanowiły podstawę dla organizacji wszystkich zrzeszeń kupieckich na Pomorzu, które w niedługim czasie przekroczyły liczbę zrzeszeń przedwojennych i utworzyły swój Związek Zrzeszeń pod prezesurą ob. Tadeusza Marchlewskiego. Organizacja obejmowała na razie obydwa województwa (pomorskie i gdańskie).

Równocześnie z tą akcją wyłoniła się z grona kupców handlu zagranicznego, osiadłych licznie przed wojną na terenie Gdyni i Gdańska, inicjatywa rozpoczęcia pracy nad organizacją tego handlu. Kupcy ci stworzyli w oparciu o przedwojenny statut, dostosowany do nowych warunków, Zrzeszenie Eksporterów i Importerów Miast Portowych R.P. w Gdyni. Zrzeszenie ukonstytuowało się w miesiącu wrześniu 1945r. i liczyło 40 członków.

Prace Zrzeszenia doznawały pomocy ze strony biura Izby tak pod względem personalnym, jako też i materialnym. Biuro Zrzeszenia mieściło się początkowo w lokalu Izby i dopiero w późniejszych miesiącach przeniosło się do własnej siedziby.

W wykonywaniu wyżej wzmiankowanych prac organizacyjnych oraz w załatwianiu spraw bieżących, które napływały czy to z terenu, czy też od władz lokalnych, wojewódzkich i centralnych,

../.

napotykało biuro Izby na poważne przeszkody z powodu braku organów samorządowych, t. j. gremium radców i komisyj izbowych. Skład ciała radcowskiego Izby został na skutek wojny i teroru niemieckiego w dużym stopniu zdekompletowany, wielu radców Izby i członków jej Prezydium padło ofiarą okrucieństw okupanta lub też zmarło w latach okupacji.

Przedwojenny prezes Izby Stanisław Tor zmarł w Warszawie, wiceprezesi dr Władysław Smoleń, inż. Alfred Dziedziul i Bronisław Kentzer zostali przez Niemców zamordowani. Z ogólnej liczby 60 radców, którzy pełnili swoje obowiązki w tym charakterze w roku 1939, pozostało przy życiu tylko 29. Nawiązano na razie kontakty z radcami Sekcji Handlowej, 7 Sekcji Przemysłowej oraz 3 Sekcji Żeglugowo-Portowej. Reszta pozostałych przy życiu radców nie wróciła w okresie sprawozdawczym do okręgu Izby, znajdując nowe pole działania w innych dzielnicach Polski lub przebywając zagranicą. Dlatego też w pracach Izby zwracano szczególną uwagę na skompletowanie składu radców drogą kooptacji na zebraniach plenarnych. Dokonano tego na kolejnych plenarnych zebraniach.

Sprawa wyboru Prezydium Izby była sprawą zasadniczą. Na Plenarnym Zebraniu w dniu 29 września 1945r. wybrano 3 wiceprezesów, a mianowicie: dla Sekcji Handlowej ob.Stanisława Cylkowskiego, dla Sekcji Przemysłowej ob.inż.Kazimierza Krzyżanowskiego i dla Sekcji Żeglugowo-Portowej ob.Kazimierza Muchę. Dwaj ostatni, zamieszkali w Gdyni, sprawowali kolejno funkcje wiceprezesów urzędujących. Na razie nie przystąpiono do wyboru prezesa Izby i dalszego skompletowania Prezydium, odkładając tę czynność do momentu, kiedy skład radców zostanie uzupełniony do cyfry, przewidzianej statutem Izby. Nastąpiło to dopiero na III powojennym Plenarnym Zebraniu w Bydgoszczy w dniu 31 maja 1946r.

Na tymże zebraniu ukonstytuowano komisje izbowe. Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni posiada 3 sekcje, a mianowicie: handlową, przemysłową i żeglugowo-portową. W statucie Izby, uchwalonym na Plenarnym Zebraniu w dniu 31 maja 1946r. ustalono ogólną ilość radców na 80, przyjmując zasadę, że 50% radców pochodzi z Sekcji Handlowej, 25% z Sekcji Przemysłowej i 25% z Sekcji Żeglugowo-Portowej. Oddanie większości mandatów radcowskich Sekcji Handlowej uzasadnia się faktem znacznego uszczuplenia ilości przedsiębiorstw przemysłowych w związku z akcją upaństwowienia kluczowego i większego przemysłu. Również przedsiębiorstwa portowe są bez porównania mniej liczebne od przedsiębiorstw handlu prywatnego. Ten stosunek cyfrowy przedsiębiorstw poszczególnych kategoryj znajduje także swój wyraz w wysokości świadczeń publicznych sektora prywatnego na korzyść Skarbu Państwa.

Prezydium Izby składa się oprócz prezesa z 7 wiceprezesów, a mianowicie: 3 z Sekcji Handlowej i po dwóch z Sekcji Przemysłowej i z Sekcji Żeglugowo-Portowej. W sierpniu 1946r. zmarł wiceprezes Sekcji Żeglugowo-Portowej ś.p. Teodor Dembinski. Stanowisko to nie zostało ponownie w roku 1946 obsadzone. Radców ubyło na skutek śmierci 3, w miejsce których wybrano w okresie sprawozdawczym nowych członków składu radcowskiego.

Proces ukonstytuowania się sekcyj izbowych miał następujący przebieg: dnia 19 grudnia 1945r. w Gdyni ukonstytuowała się Sekcja Żeglugowo-Portowa, dnia 1 lutego 1946r. w Bydgoszczy Sekcja Przemysłowa oraz dnia 11 marca 1946r. również w Bydgoszczy Sekcja Handlowa. Zaznaczyć należy, że sekcje te już wcześniej, przed

./.

formalnym ukonstytuowaniem, rozwijały działalność na swych odcinkach pracy, wspomagając w ten sposób prace biura Izby.

D. Ekspozytury Izby.

W okresie sprawozdawczym posiadała Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni 3 ekspozytury, a mianowicie: w Bydgoszczy, w Słupsku i w Szczecinie. Pozatem w połowie 1946r., na życzenie zainteresowanych sfer gospodarczych, powstały delegatury Izby w Grudziądzu, Toruniu i Włocławiu. Ekspozytury obsadzone były przez personel biurowy Izby, kierownictwo delegatur, których zakres pracy był znacznie skromniejszy, spoczywało natomiast w ręku wybranego radcy izbowego, który funkcje te spełniał honorowo.

a) Ekspozytura w Bydgoszczy.

O reaktywowaniu Ekspozytury w Bydgoszczy była już powyżej mowa. Rozpoczęła ona pierwsze prace w styczniu 1945r. Początkowo działalność jej wyraziła [illegible] w zabezpieczeniu majątku izbowego oraz współpracy z władzami administracji ogólnej i władzami miejskimi nad organizacją agend gospodarczych, a szczególnie zaopatrzenia ludności.

Normalną działalność rozpoczęła ekspozytura po wyposażeniu jej w personel biurowy w marcu 1945r. Skład osobowy personelu biurowego doznał uzupełnienia w ciągu roku 1945. W czerwcu 1945r. zatrudniała ekspozytura kierownika, 1 st.referenta, 1 referenta, 1 kancelistkę, 1 stenotypistkę, 1 dietariuszkę oraz woźnego. Oprócz ścisłej współpracy z organizacjami branżowymi kupieckimi i ze Związkiem Zrzeszeń Kupieckich na Pomorzu, zorganizowała ekspozytura w marcu 1946r. Zrzeszenie Przemysłu Młynarskiego oraz Zrzeszenie Przemysłu Drzewnego. W Ekspozyturze odbył się szereg konferencji, poświęconych ustalaniu warunków pracy handlu i przemysłu prywatnego. I tak w styczniu i kwietniu 1946r. zwołane zostały zebrania hurtowników dla stwierdzenia trudności w rozwoju prywatnego handlu hurtowego na Pomorzu i sposobu ich usunięcia. W styczniu 1946r. odbyły się w ekspozyturze bydgoskiej zebrania radców Izby dla zaopiniowania projektów ustawodawczych, dot. działalności sektora prywatnego, przekazanych do zaopiniowania przez centralę Izby w Gdyni. W lutym i marcu 1946r. odbyły się w ekspozyturze zebrania, poświęcone ukonstytuowaniu sekcji przemysłowej i handlowej. W maju 1946r. odbyły się w ekspozyturze posiedzenia tychże sekcji przed plenarnym zebraniem.

Odnośnie zebrań plenarnych zaznaczyć wypada, że odbywały się one kolejno w Gdyni i w Bydgoszczy a to z uwagi na to, że obydwa województwa, objęte działalnością Izby, prezentują w przybliżeniu równą ilość radców. Zebrania plenarne odbyły się w Bydgoszczy w dniach 31 maja 1946r. i 14 listopada 1946r.

Przesuwając szczegółowe omówienie działalności Ekspozytury na dalsze miejsce niniejszego sprawozdania, pragniemy tu jedynie podkreślić, że reprezentowała ona samorząd gospodarczy wspólnie z członkami Prezydium i radcami z Bydgoszczy w organizacjach społecznych, w szczególności w Komitecie Pomorskiej Wystawy Rzemiosła, Przemysłu i Handlu, zorganizowanej z okazji 600-lecia miasta Bydgoszczy, oraz akcji pożyczki i daniny państwowej na terenie województwa pomorskiego, a poza tym interweniowała u władz wojewódzkich w związku z dążeniem do znormalizowania stosunków gospodarczych, opracowywała opinie dla władz w sprawach jej przedłożonych i przeprowadzała rejestrację przedsiębiorstw na swoim terenie.

b) Ekspozytura w Słupsku.

Celem zapewnienia intensywniejszej opieki przyłączonym do województwa gdańskiego powiatom Słupsk, Lębork, Bytów, Miastko i Sławno uruchomiła Izba Ekspozyturę w Słupsku. Jako datę powstania tej Ekspozytury przyjąć można dzień 15.X.1945r. Kierownictwo Ekspozytury przejął b.dyrektor Korporacji Kupieckiej w Krakowie mgr. Adam Pelczar. Zasięgiem swej działalności obejmowała Ekspozytura wyżej wymienionych 5 powiatów. Obsadę personalną Ekspozytury stanowiło ogółem 3 urzędników.

W początkowym stadium pracy kierownik Ekspozytury Izby sprawował także funkcje kierownika Zrzeszenia Kupców w Słupsku, które to Zrzeszenie w ostatnim kwartale 1945r. usamodzielniło się.

Kierownik Ekspozytury w Słupsku wizytował ośrodki gospodarcze terenu, dzieląc swój pobyt między poszczególne miasta, jak Miastko, Sławno i Lębork. Obecność jego w tych miastach przyczyniła się w dużym stopniu do zorganizowania zrzeszeń gospodarczych, które poza większymi miastami powstały także w Derłowie i Ustce (Postomino). Z inicjatywy Ekspozytury powstał w Słupsku spółdzielczy "Bank Ludowy", który na początku był jedynym źródłem kredytu bankowego dla tamtejszego i okolicznego kupiectwa. Starania o uruchomienie Komunalnej Kasy Oszczędności dla miasta i powiatu słupskiego zostały dopiero później zrealizowane. Działalność Ekspozytury w Słupsku w roku 1946 była na ogół ożywiona, o czym świadczy zorganizowanie przez nią 5-tygodniowego wieczorowego kursu dla pracowników handlowych. Kurs ten obejmował naukę rachunkowości, prawa, reklamy itp. Wykazywał on znaczną frekwencję, gdyż uczestniczyło w nim 43 uczniów i utrzymał przez cały czas trwania pełną frekwencję.

W roku 1946 zanotować można dalsze ożywienie działalności zrzeszeń. Z inicjatywy Ekspozytury utworzono Zrzeszenie Kupców Samodzielnych w Słupsku, liczące w styczniu 1946r. ponad 270 członków i posiadające sekcje branżowe. W początkach tegoż miesiąca odbyło się w Lęborku walne zebranie Zrzeszenia Kupców.

Ekspozytura wykazywała również inicjatywę przy organizowaniu szkolnictwa zawodowego i uniwersytetu powszechnego. W roku 1946 uzyskał Słupsk Gimnazjum Kupieckie. Przedmioty prawno-ekonomiczne na Uniwersytecie Powszechnym objęte zostały przez kierownika Ekspozytury.

c) Ekspozytura w Szczecinie.

Prace nad organizacją Ekspozytury w Szczecinie przejęła Izba na polecenie Dyrektora Departamentu Przemysłu Miejscowego przy Ministerstwie Przemysłu ob. inż.Ehrenberga. W sierpniu 1945r. wizytował Szczecin dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej ob.J.Kawczyński i po porozumieniu z Urzędem Wojewódzkim oraz z władzami miejskimi powierzył utworzenie Ekspozytury przedwojennemu pracownikowi Izby w Gdyni ob. Janowi Zdanowiczowi. Pierwsze prace kierownika Ekspozytury koncentrowały się na uzyskaniu dla niej lokalu biurowego, wydobyciu z gruzów archiwum b. niemieckiej Izby Handlowej i zajęciu się zagadnieniem osadnictwa gospodarczego na terenie Pomorza Zachodniego. Zlecono również kierownikowi Ekspozytury baczną obserwację rozwoju stosunków gospodarczych w porcie, prowadzenie ewidencji powstających przedsiębiorstw portowych w porcie

./.

szczecińskim, raportowanie o możliwości i celowości stworzenia nowych przedsiębiorstw portowych, roztoczenie nad nimi opieki i udzielanie pomocy przy organizowaniu zrzeszeń gospodarczych, szczególnie kupieckich. Właściwą pracę rozpoczęła Ekspozytura w Szczecinie w końcu września 1945r. i to w ciężkich warunkach, gdyż nawet bezpieczeństwo osobiste w tym czasie pozostawiało jeszcze dużo do życzenia na terenie Szczecina. Ekspozytura objęła swym zasięgiem teren Województwa Zachodnio-Pomorskiego.

Ponieważ gmach dawnej niemieckiej Izby Handlowej został na skutek działań wojennych zupełnie zniszczony, udało się tylko częściowo wydobyć spod zgliszcz materiały archiwalne. Biuro Izby umieszczono na 1 piętrze gmachu b. Banku Pomorskiego (Pommersche Bank) przy Al.Niepodległości nr.40. Pomieszczenia te były zdewastowane i trzeba było w pierwszym rzędzie przeprowadzić gruntowny remont, co też, przy zachowaniu wszelkich zasad oszczędności, zostało dokonane.

Skład biura obejmował na początku 3 siły umysłowe razem z kierownikiemil woźnego.

Wchodząc w chaos powojenny i zastawszy w zakresie życia gospodarczego sytuację kompletnej dezorganizacji, szukała Ekspozytura źródeł informacyjnych o sytuacji w terenie, zwracając się do 57 zarządów miejskich i zarządów gminnych, mieszczących się w granicach Województwa Zachodnio-Pomorskiego. Niezależnie od powyższego zorganizowała Ekspozytura planową akcję objęcia wszystkich prywatnych grup gospodarczych w organizacje zawodowe. Ekspozytura rozsyłała kwestionariusze dla ustalenia możliwości osadniczych i dla informowania się o stanie reaktywowania dawnych zakładów handlowych i przemysłowych. Dzięki Ekspozyturze weszli w skład miejskich rad narodowych, szczególnie na terenie Szczecina, przedprzedstawiciele tamtejszego kupiectwa. Te prace badawcze umożliwiły naszej Izbie opracowanie obszernego referatu o stosunkach i warunkach osiedleńczych na Pomorzu Zachodnim.

Wizytacje Ekspozytury z ramienia centrali Izby w Gdyni odbywały się co 3 miesiące. Przy tej sposobności stwierdziła Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni, że na ogół działalność Ekspozytury była ożywiona, że koncentrowała się ona jednakże w pierwszym rzędzie na samym ośrodku szczecińskim i że penetracja Ekspozytury w stosunku do miast prowincjonalnych nie była wystarczająca. Niemniej jednak działalność Ekspozytury, poza reprezentacją i obroną interesów gospodarczych przemysłu i handlu prywatnego; która to obrona wyrażała się w całym szeregu interwencyj i wyjaśnień wobec władz administracji municypalnej i ogólnej, przyczyniła się w dużym stopniu do powstania zrzeszeń gospodarczych. W czerwcu 1946r. istniały w województwie szczecińskim: Związek Zrzeszeń Kupieckich, obejmujący ponad 2.000 członków, Zrzeszenie Przedsiębiorców Budowlanych, Stowarzyszenie Handlowców i Przedsiębiorców Handlowych oraz Związki Spedytorów Portowych i Maklerów Okrętowych. W stadium organizacji znajdowało się Zrzeszenie Przemysłu Prywatnego. Pod względem liczebności członków najpoważniej przedstawiały się zrzeszenia kupieckie. Z wymienionymi zrzeszeniami odbyła się w czerwcu 1946r. konfetencja, która miała na celu omówienie warunków i możliwości powstania w Szczecinie samodzielnej Izby Przemysłowo-Handlowej.

./.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni stała od samego początku na stanowisku, że prędzej czy później musi w Szczecinie powstać samodzielna Izba Przemysłowo-Handlowa, tak ze względu na wielki obszar gospodarczy, objęty granicami województwa szczecińskiego, jako też ze względu na ciężar gatunkowy, jaki z uwagi na port szczeciński i jego znaczenie dla ruchu tranzytowego posiadać będzie ten okręg w niedalekiej przyszłości. Wszelkie też prace Ekspozytury Izby w Szczecinie były wykonywane pod tym kątem widzenia, t.j. aby jak najprędzej doprowadzić do usamodzielnienia Izby.

Ogólne warunki pracy Ekspozytury w Szczecinie można określić jako bardzo trudne, głównie z tego powodu, że całe życie gospodarcze w okresie prac Ekspozytury znajdowało się dopiero w początkowym stadium organizacyjnym. Należy przetem zaznaczyć, że inicjatywa prywatna mogła się, wobec przejęcia przez Państwo wszystkich placówek poniemieckich, ujawniać głównie tylko w handlu i że przemysł napotykał z powodu niedostatecznych rozmiarów prywatyzowania byłych placówek niemieckich duże trudności. Dlatego rozwój przemysłu wykazywał wolne tempo. Nie mniejszą przeszkodą dla prac Ekspozytury była i ta okoliczność, że element ludzki, który się na terenie województwa zachodnio-pomorskiego osiedlał, był typowym elementem pionierskim, wykazującym nie tylko energię i przedsiębiorczość, ale także wielkie wady, wynikające z chęci jak najszybszego dorobku i z braku skonsolidowania. Tym tłómaczyć należy także powstawanie organizacji gospodarczych o tych samych celach i zadaniach. Ekspozytura musiała w tych wypadkach działać w kierunku wyeliminowania zwalczających się często tendencyj.

Mimo tych niedomagań uznano w połowie 1946r. sprawę przekształcenia Ekspozytury w samodzielną Izbę Przemysłowo-Handlową za dojrzałą i Izba macierzysta, t.j. Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni, wystąpiła z odpowiednimi wnioskami do władz centralnych. Uroczystość kreowania samodzielnej Izby odbyła się w dniu 17 sierpnia 1946r. równocześnie ze Zjazdem Izb Przemysłowo-Handlowych w Szczecinie. Poprzednio Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni uzgodniła z istniejącymi zrzeszeniami gospodarczymi pierwszy skład personalny radców i zarządu Izby w Szczecinie.

Wstrzymujemy się od obszerniejszego opisania działalności Ekspozytury, gdyż objęta ona będzie niewątpliwie sprawozdaniem obecnej samodzielnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Szczecinie.

./.

Dział II.

Działalność Izby.

A. Zebrania plenarne.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 zebrania plenarne.

Pierwsze powojenne zebranie plenarne odbyło się w Gdyni w dniu 29 września 1945r. Od chwili rozpoczęcia prac Izby w Gdyni do pierwszego plenarnego zebrania upłynęło kilka miesięcy. Dla zwoływania zebrań Izby trzeba było czekać na powrót radców, którzy zostali przy życiu, a którzy stopniowo wracali do miejsc swojej przedwojennej pracy. Nie oznacza to bynajmniej, że biuro Izby obywało się bez konsultowania czynnika radcowskiego. Urządzało się dorywcze zebrania z udziałem radców, osiadłych na terenie Gdyni i Gdańska, przy równoczesnym zapraszaniu na zebrania radców, którzy koncentrowali się w większych ośrodkach gospodarczych Pomorza. Już od czerwca 1945r. zbierali się w Izbie stosunkowo często przedstawiciele sfer portowych, którzy utworzyli tymczasową Komisję Morską, chociaż formalne jej ukonstytuowanie nastąpiło dopiero później.

Na plenarnym zebraniu w dniu 29 września 1945r. rozważano przede wszystkim zagadnienia organizacyjne. Dokooptowano nowych radców do Sekcji Handlowej, Sekcji Przemysłowej i Sekcji Żeglugowo-Portowej. Ponadto wybrano do Prezydium Izby 3 wiceprezesów w osobach ob.ob. Stanisława Cylkowskiego z Bydgoszczy, Kazimierza Muchy i inż.Kazimierza Krzyżanowskiego z Gdyni. Na tym zebraniu załatwiono również najpilniejsze sprawy budżetowe. Poza tym wysłuchano sprawozdania dyrektora Izby o osiągnięciach organize-cyjnych biura i jego dotychczasowej działalności.

Drugie zebranie plenarne odbyło się w Gdyni w dniu 10 grudnia 1945r. I to zebranie w przeważnej części poświęcone było sprawie dalszej organizacji Izby. Ponadto zapoznano na nim radców z sytuacją gospodarczą w kraju i nową strukturą życia gospodarczego. Przemówienie na temat sytuacji gospodarczej w świetle przemian strukturalnych, wywołanych posunięciami geopolitycznymi, wygłosił dyrektor Izby mgr.Kawczyński. Nakreślił on rolę, wyznaczoną inicjatywie prywatnej w nowym modelu gospodarczym i zadania Izby Przemysłowo-Handlowej. Mówca stwierdził, że samorząd gospodarczy Wybrzeża i Pomorza świadomy jest ciążących na nim obowiązków, szczególnie w zakresie gospodarczo-kulturalnego zespolenia Ziem Odzyskanych z Macierzą. W związku z tym powołała Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni Ekspozytury w Szczecinie i Słupsku, obejmując w ten sposób działalnością swoją także Pomorze Zachodnie. Uczyniła to w świadomości, że tylko przejściowo zajmować się będzie sprawami Pomorza Zachodniego, gdyż ze względu na port szczeciński i swój obszar jest to teren, który wymagać będzie w najbliższym czasie powołania do życia samodzielnej Izby.- Charakteryzując sytuację gospodarczą kraju i okręgu Izby, omówił referent stan, w jakim Polska zastała przemysł bezpośrednio po działaniach wojennych i jakie do czasu sprawozdania zostały zanotowane postępy i wyniki w reaktywowaniu poszczególnych gałęzi przemysłu. Wyniki, chociaż dalekie są jeszcze od poziomu osiągnięć przedwojennych, niemniej świadczą one

./.

o dużych postępach w kierunku wznowienia działalności gospodarczej tak na dawnych ziemiach, jako też na Ziemiach Odzyskanych. W szczególności zajął referent uwagę radców Izby zagadnieniami morskimi, wykazując osiągnięcia Izby przy reaktywowaniu prywatnych przedsiębiorstw portowych. Inicjatywa prywatna stanęła pierwsza do pracy w portach i przyczyniła się w dużym stopniu do uruchomienia portów w Gdańsku i Gdyni.

Na drugim zebraniu plenarnym przedstawiono również radcom projekt II.części statutu izbowego. Wszystkie akta Izby zostały zniszczone w czasie wojny, tak, że Izba Gdyńska, opracowując swój statut, wzorowała się na statutach Izby w Warszawie i Łodzi. Uchwalono również preliminarz budżetowy na rok 1946. Dokonano dalszej kooptacji radców do Sekcji Handlowej i do Sekcji Przemysłowej. Ustalono rodzaj i ilość komisji izbowych, odraczając konkretne ukonstytuowanie tych komisyj do następnego plenarnego zebrania.

Trzecie zebranie plenarne odbyło się w Bydgoszczy w dniu 31 maja 1946r., czyli mniejwięcej w rocznicę reaktywowania Izby. Zebranie to było szczególnie ważne dla Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni i stanowiło zakończenie okresu organizacyjnego. Na zebraniu tym dokonano bowiem wyboru prezesa Izby w osobie profesora Wyższej Szkoły Handlu Morskiego w Gdyni, mgr. Tadeusza Ocioszyńskiego; równocześnie skompletowano Prezydium Izby, wybierając dalszych 4-ch wiceprezesów, a mianowicie ob.ob. Stefana Kurzydłowskiego i Aleksandra Trojanowskiego do Sekcji Handlowej, Teodora Dembińskiego do Sekcji Żeglugowo-Portowej, Mariana Kubicę do Sekcji Przemysłowej, Dokooptowano również dalszych radców, tak, iż liczba radców izbowych doszła do 80, z czego 50% przyznano, ze względu na liczebność przedsiębiorstw, Sekcji Handlowej, a resztę mandatów podzielono między Sekcję Przemysłową i Sekcję Żeglugowo-Portową. Prezydium Izby składało się po dokonaniu powyższych wyborów z prezesa i 7 wiceprezesów.

Na trzecim zebraniu plenarnym dokonano również zatwierdzenia II.części statutu izbowego i zamknięć rachunkowych za rok 1945, a ponadto uzupełniono preliminarz budżetowy za rok 1946.

Z przemówień, wygłoszonych na zebraniu, zasługuje w pierwszym rzędzie na uwagę exposé wiceprezesa Stanisława Cylkowskiego, który omówił sytuację gospodarczą w okręgu Izby na tle stosunków ogólno-polskich i nowego ustawodawstwa dekretowego. Dyrektor Izby podkreślił w swoim sprawozdaniu, że na omawianym plenarnym zebraniu zakończono okres organizacyjny Izby i przedstawił główne działy pracy Izby. W szczególności prace dotyczyły problemów osiedleńczych, sprawy odbudowy portów i miast Wybrzeża, zagadnień nacjonalizacji przedsiębiorstw i reprywatyzacji placówek gospodarczych, sprawy szkód wojennych, remanentów poniemieckich i innych spraw aktualnych. Na tle prac dokonanych przedstawił dyrektor Izby problem udziału inicjatywy prywatnej w gospodarce planowej, poświęcając szczególną uwagę sposobom, przy pomocy których samorząd gospodarczy zdąża do zapewnienia sektorowi prywatnemu pewności działania i pewności inwestycyj.

Głównym działem pracy Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni są zawsze zagadnienia z dziedziny ekonomiki morskiej i dlatego dyrektor Izby podał do wiadomości zebranym, jakie materiały o charakterze propozycyj ustawodawczych w powyższym zakresie skierowała Izba do właściwych ministerstw i czynników społeczno-politycznych.

Wykonanie powyższych prac złączone było z interwencjami u władz centralnych i u miarodajnych urzędów i instytucyj lokalnych. Izba rozpoczęła także prace nad zagadnieniem unormowania handlu zagranicznego, a zwłaszcza udziału przemysłu i handlu prywatnego w obrocie towarowym i usługowym. Izba przystąpiła ponadto do organizowania zrzeszeń branżowych przemysłu, jako wewnętrznych komórek izbowych, powoływanych do życia na podstawie okólnika Ministerstwa Przemysłu Nr.142 z dnia 16 sierpnia 1945r. i zajęła się także zagadnieniem przydziałów surowcowych dla poszczególnych przedsiębiorstw.

Izba współdziałała w opracowywaniu państwowego planu inwestycyjnego. Zgłoszono poprawki do projektów rozporządzeń wykonawczych do dekretów o nacjonalizacji podstawowych gałęzi gospodarki narodowej oraz zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu inicjatywy prywatnej. Na odcinku spraw handlowych wysunęło się na czoło zagadnienie cen. Województwo Gdańskie powierzyło Izbie przewodnictwo Komisji dla badania ekonomicznych przyczyn zwyżki cen i ustalania marż zarobkowych.

W odniesieniu do zagadnień osiedleńczych zebrała Izba za pośrednictwem swoich Ekspozytur w Szczecinie i Słupsku materiały, dotyczące zasiedlenia Pomorza Zachodniego i naświetliła to zagadnienie na Zjeździe Izb Przemysłowo-Handlowych w Łodzi w dniu 8 maja 1946r. w referacie, który wzbudził ogólne zainteresowanie nie tylko przedstawicieli samorządu, ale także i administracji państwowej.

Nowoobrany prezes Izby ob.prof.Ocioszyński, obejmując kierownictwo Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, wygłosił przemówienie, z którego podajemy najważniejsze myśli:

"Ogromne przemiany, których świadkami jesteśmy na wszystkich niemal polach życia polskiego, niewątpliwie ścieśniają i ograniczają treść społeczno-gospodarczą samorządu izbowego w porównaniu ze stosunkami przedwojennymi. Spotężniały w wielkiej skali funkcje państwowe, rozrasta się zakres gospodarki państwowej; czasem niepokoi wielu wśród nas wątpliwość, czy nie reprezentujemy idei i środowiska, które już dogasają. Zwłaszcza męcząca jest nieraz nieświadomość granic, ustalających pole pracy prywatnego przedsiębiorcy i jego stosunek do gospodarki upaństwowionej. W nowym układzie stosunków zawodzą nas znane nam metody pracy, a w poszukiwaniu nowych formuł niejeden błądzi poomacku, potyka się o niezrozumiałe dla siebie przeszkody, żyje w nękającym uczuciu bezradności a nawet zwątpienia".

Następnie wskazując na niedomagania naszej struktury społeczno-gospodarczej w ubiegłych stuleciach, szczególnie w wieku XVIII i XIX, omówił prezes Ocioszyński przemiany, jakich jesteśmy świadkami obecnie.

"Na świecie dojrzały w międzyczasie i doszły do głosu inne idee, a jako ich wyraziciele - inne klasy społeczne: wiek XX, a zwłaszcza twarda szkoła dwóch olbrzymich zbrojnych konfliktów międzynarodowych, przyniósł z sobą szybki proces dojrzewania i aktywizowania mas robotniczych i chłopskich. Obok stanu średniego, jakby go można nazwać terminologią XVIII wieku, stanęły dziś w szrankach życia społecznego nowe siły, nowe programy, nowe metody działania politycznego i gospodarczego. Stało się to wszędzie i stało się w sposób nieodwracalny - może różnie w różnych krajach,

./.

ale niemal jednakowo co do istotnej treści, którą najbardziej lapidarnie można wyrazić w formule: nowe potrzeby i nowe formy ich realizacji. Na tym w głębszym zrozumieniu polega problem dzisiejszej demokracji; jest to demokratyzacja potrzeb politycznych, kulturalnych, gospodarczych, społecznych i wszelkich innych, oraz demokratyzacja władzy i kontroli nad procesami wytwarzania i podziału dóbr i usług. To jest dziejowo wytworzony układ dzisiejszej rzeczywistości świata".

Wskazując na konieczność opanowania i rozwiązania trudności, jakie powstały z powodu zniszczeń wojennych, przeszedł mówca do scharakteryzowania środków zaradczych.

"Skuteczne i rozumne wyjście jest tylko jedno: spotęgowanie za wszelką cenę wysiłków produkcyjnych. Skoro i gruzy oraz zubożenie są rzeczywistością a także i upowszechnienie oraz rozrost potrzeb nie mogą być przez nikogo rozsądnego odrzucone, to pozostaje tylko, i to wyłącznie tylko wzmaganie i doskonalenie produkcji, usprawnienie rozdziału, oszczędzanie kapitału czyli wszechstronne potęgowanie i racjonalizowanie procesów gospodarczych, aby powiększać dochód społeczny i przez to samo zmniejszać nękającą nas dzisiaj dysproporcję potrzeb i środków.

Tylko to może nas ocalić, a po ocaleniu - wyprowadzić na szerokie szlaki trwałego i zdrowego rozwoju. Ten program głosi Rząd; te prawdy czujemy my wszyscy sami, z praktyki rozumiejący naturalne i niezłomne prawa ekonomiki.

Hasło wszechstronnego potęgowania procesów gospodarczych musi nieuchronnie oznaczać hasło powszechnej mobilizacji sił społecznych dla wykonania tego zadania. Jeśli jedno jest imperatywem, a jest nim napewno, to i drugie imperatywem być musi. Do wielkich zadań trzeba uruchamiać wielkie siły, nikogo więc dzisiaj z żywych i twórczych sił w Polsce nie może braknąć przy pracy; nie można tolerować uchylania się od pracy, nie można też nikomu odmawiać prawa do udziału w pracy. Wszystkie siły i zdolności, wszystkie kapitały i warsztaty, wszystkie doświadczenia i możliwości ludzkie, jakimi kraj dysponuje po straszliwej grabieży okupacyjnej, powinny być uruchomione w harmonijnym wysiłku dziejowego dzieła odbudowy Rzeczypospolitej.

I w tym właśnie leży niesporna, niezaprzeczalne prawo prywatnej przedsiębiorczości do własnego udziału w gospodarstwie narodowym. Ta przedsiębiorczość istnieje, przetrwała ona gwałt okupacyjny, stanowi bardzo poważny aktyw życia polskiego, reprezentuje nadal bardzo wielki dynamizm, więc powinna być wykorzystaną w ramach wielkich planów państwowych. I na tym polega stanowisko Rządu Jedności Narodowej, że potrzebę tego udziału inicjatywy prywatnej w gospodarczej odbudowie kraju oficjalnie, wyraźnie i wielokrotnie akcentuje, że się do tej współpracy odwołuje i że ją w programie swej działalności uwzględnia."

Omawiając zakres i charakter aktywny roli przedsiębiorczości prywatnej w dziele odbudowy, podkreślił mówca, że zależne one są od dwóch czynników, od Rządu, z którym omawiane będą warunki i potrzeby pracy przedsiębiorczości prywatnej, i od niej samej.

./.

Przedsiębiorczość prywatna winna wytyczyć program swojej pracy i wykonywać stale samokontrolę i samoanalizę. Następnie podkreślając wielkie wartości prywatnych czynników gospodarczych Pomorza i Wybrzeża, zwrócił się mówca do radców Izby z następującym apelem:

"Trzeba dbać jak najusilniej, aby się z tego kapitału wielkich wartości nic nie marnowało, ponieważ jest to tak samo obiektywna i cenna pozycja naszego dorobku narodowego, jakim są wielkie techniczne instalacje fabryczne, sprawne urządzenia transportu, dobry pieniądz i zdrowy kredyt, bezpieczeństwo, ład i praworządność w administracji oraz liczne inne wartości życia zbiorowego. Trzeba więc czuwać, aby do tego środowiska nie przesiąkały liczne powojenne wynaturzenia i demoralizacje metod pracy gospodarczej, aby rzetelność zawodowa i solidny zmysł gospodarności nadal pozostały cechami pomorskich kupców i przemysłowców. I trzeba kultywować oraz oszczędzać człowieka o zmyśle gospodarczym, a to nie oznacza tylko ochranianie go od fizycznej poniewierki, bo to musi oznaczać także umożliwienie mu wydobywanie z siebie i okazywanie w procesach gospodarczych jego wszelkich oryginalnych twórczych, użytecznych sił, talentów, zapału, wiary i energii, a więc umożliwienie mu, aby tą drogą sam poczuł swoją wartość, sam siebie chciał prześcigać i mógł szczerze być sobą - w ramach ogólnej polityki państwowej, w rzetelnej harmonii ze wszystkim, co w kraju jest dzielne, twórcze i zdrowe".

W powyższych słowach dał nowoobrany prezes Izby wyraz swoim poglądom, które winny być orientacją społeczną samorządu gospodarczego. Następnie wskazał jeszcze na pole pracy, które otwarte jest przed pomorskim samorządem gospodarczym.

"Jesteśmy Izbą rozległych obszarów, obejmujących także ziemie, które trzeba dopiero na nowo nasycać polskością, i to polskością prężną, gospodarczą, zdolną do trwałego wrastania w teren, jesteśmy Izbą wielkiego już dzisiaj bezpośredniego zaplecza naszej rozległej granicy morskiej, a więc najbliższym terytorialnym wsparciem naszej pozycji nadmorskiej, którą trzeba wypełnić nową gospodarczą treścią i silnie powiązać z resztą kraju, wreszcie jesteśmy Izbą właściwych spraw morskich, a więc ogniskiem, które musi mieć ambicję współdziałania w krystalizowaniu się naszego gospodarczego stosunku do samego morza, jako wielkiej międzynarodowej areny pracy handlowej. Nie jest dziś pora, aby szczegółowiej omawiać program prac Izby, na współistnieniu tych trzech elementów oparty. Jedno jest oczywiste: są to wszystkie dziedziny pracy, gdzie potrzebna jest ogromna miara rzetelnego wysiłku, fachowe przygotowanie, zdolność do działania długofalowego, umiejętność obcowania z kupcem zagranicznym, znajomość międzynarodowych zasad obrotu, a ponadto wola trwania na posterunku nawet bez względu na to, czy to się już dziś opłaca, czy wyda plony w dalszej przyszłości. Tu na rubieżach nadmorskich trzeba stawiać na człowieka, który wśród licznych powodów do trzymania się morza będzie miał i ten powód, że siedzi na swoim, na własnym. A bilans tych ziem to w znacznej mierze bilans niepodległości naszej, bilans naszego być albo nie być".

Czwarte plenarne zebranie Izby odbyło się w Bydgoszczy w dniu 14 listopada 1946r. Na tym zebraniu prezes prof.Ocioszyński wygłosił exposé o sytuacji gospodarczej ogólnej i okręgu Izby. Wykazując współzależność ogólno-światowej gospodarki, ogarniającej zasięgiem swych wpływów także i nasze życie gospodarcze,prezes

./.

Izby uwypuklił na tle amerykańskich oficjalnych propozycyj w sprawie organizacji handlu światowego i zatrudnienia znaczenie tej organizacji dla rozwoju polskiego handlu zagranicznego. Prezes omówił także znaczenie przystąpienia Polski do Międzynarodowego Układu Finansowego w Bretton Woods, zmierzającego do powszechnej stabilizacji pieniądza i zniesienia w przyszłości ograniczeń dewizowych. Perspektywy rozwoju wymiany światowej mają dla naszego Państwa szczególne znaczenie z uwagi na aktualne przestawienie jego gospodarki na gospodarkę przemysłową i handel morski. Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni przywiązuje do tych spraw znaczenie zasadnicze, czemu dała wyraz w opracowaniach projektodawczych z dziedziny handlu zagranicznego i morskiego obrotu usługowego.

W ocenie wzmiankowanych faktów wyraził Prezes Izby następujący pogląd.

"Zapowiedź wkroczenia w niedalekiej przyszłości na drogę wolnej wymiany międzynarodowej, opartej o stały pieniądz krajowy, nie oznacza nawrotu do liberalizmu gospodarczego, ale będzie niewątpliwie startem dla zwiększenia naszego dobrobytu w ścisłe międzynarodowej współpracy.

Samo przystąpienie Polski do układu w Bretton Woods nie oznacza jeszcze zaniechania na przyszłość etatyzacji naszego handlu zagranicznego z uwagi na dopuszczalność w propozycjach państwowego monopolu handlu zagranicznego, kierowanego jednak również przesłankami zyskowności i opłacalności, dla uchwycenia których zasada automatyzmu gospodarczego przy współdziałaniu inicjatywy prywatnej odegra dużą rolę.

Sektor prywatny zatem winien ze względów ekonomicznych brać czynny udział w handlu zagranicznym Polski, skoro przez przyłączenie się do układu w Bretton Woods mamy w ciągu 5 lat przejść na system ustabilizowanych kursów dewizowych i jednolitych cen, zwłaszcza że przy zmianie struktury gospodarczej Polski (wobec zmian terytorialnych) winniśmy się stać państwem o dużych obrotach zagranicznych. Podana więc ewolucja układu stosunków w wymianie światowej z natury rzeczy wyznacza dla sektora prywatnego w Polsce duże pole do owocnej działalności.

Na specjalne podkreślenie zasługuje konieczność udziału sektora prywatnego w handlu zagranicznym, niezależnie od tego, czy opierać się on będzie na produkcji państwowej, czy spółdzielczej lub państwowej.

Należy liczyć się, że w miarę leczenia skutków wojny u eksporterów konkurencyjnych koniunktura dla naszego węgla będzie się stale pogarszać, z czego wynika, że należałoby kłaść nacisk na rozbudowę innych przemysłów, a w pierwszym rzędzie przemysłu chemicznego, dającego przy zróżniczkowaniu asortymentów prawie nieograniczone możliwości zbytu. Rozbudowa przemysłu węglowego przez zwiększenie kadr specjalistów na drodze zindywidualizowanej inicjatywy, zróżniczkowanie przetwórstwa węglowego, uszlachetnienie jakościowe volumenu asortymentów - są to postulaty, nie dające się zrealizować w drodze masowej produkcji w dużych upaństwowionych fabrykach. Trzeba więc udostępnić ten dział pracy dla inicjatywy prywatnej i zapewnić jej również zbyt wytworów zagranica bez koniecznego pośrednictwa państwowego, któreby tę akcję zahamowało.

./.

Podobnie sprawa przedstawia się w przemyśle włókienniczym i spożywczym.

Ponieważ więc konieczność udziału sektora prywatnego w handlu zagranicznym jest oczywista, zatem w interesie kraju leży jak najszybsze unormowanie prawne tego zagadnienia, przy udziale w nim sektora prywatnego według obowiązujących zasad popierania inicjatywy prywatnej, wyrażonych w ustawie z dnia 2 stycznia 1946r. oraz referendum ludowym. Nie można ograniczać prywatnego handlu zagranicznego do towarów pozostałych poza wytwórczością państwa, bo w praktyce volumen tych artykułów nie byłby wystarczający do rozwinięcia żywszej działalności. Przykład Czechosłowacji przekonywa zaś wyraźnie, że gospodarkę planową można skutecznie połączyć z prywatnym handlem międzynarodowym".

Omawiając sytuację w handlu zagranicznym, podkreślił mówca konieczność rozpoczęcia normalnego importu, a to w związku z kończącą się akcją UNRRA. Mówca wyraził obawę o spadek przeładunków portowych i podkreślił, że dopuszczenie inicjatywy prywatnej do handlu zagranicznego może wpłynąć na rozszerzenie go, a to przez badanie rynków obcych oraz możliwości tranzytowych. Duże znaczenie przypisał mówca ogłoszeniu Państwowego Planu Inwestycyjnego oraz bilansu Narodowego Banku Polskiego.

Na omawianym czwartym zebraniu plenarnym Izby przygotowano również projekty zmian w odniesieniu do działów V.i IX prawa przemysłowego, uchwalono kredyty dodatkowe oraz wybrano Komisję Budżetową i Komisję Rewizyjną.

B. Posiedzenia Prezydium.

W okresie sprawozdawczym 1945/46 odbyło się 5 posiedzeń zwyczajnych Prezydium oraz kilka posiedzeń nadzwyczajnych z udziałem członków Prezydium tylko z terenu Gdyni i Gdańska względnie tylko z terenu Bydgoszczy. Sprawy, które rozpatrywano na Prezydium, można podzielić na sprawy, związane z organizacją Izby, jej organów i biura, na sprawy dotyczące zebrań plenarnych, posiedzeń sekcyj i komisyj jako też różnych zjazdów z udziałem delegatów izbowych i rozpatrywanie poszczególnych zagadnień gospodarczych.

W rzędzie spraw organizacyjnych zajmowało się Prezydium wszystkimi zagadnieniami, które dotyczyły wyboru prezesa, skompletowania składu Prezydium, jako też kooptacji radców. W związku z tym konferowali członkowie Prezydium z zrzeszeniami gospodarczymi i z upatrzonymi kandydatami. Również Prezydium ustalało propozycję odnośnie obsady personalnej komisyj izbowych. Przedmiotem szczegółowych rozważań był statut izbowy i przygotowanie wniosków na plenarne zebrania. Prezydium ustaliło zasady wewnętrznego urzędowania biura Izby i jego organizacji, podejmowało uchwały w przedmiocie organizacji ekspozytur i delegatur, przyjmowało sprawozdania z działalności ekspozytur i wydawało zlecenia, odnoszące się do kierunku ich pracy. Również ważniejsze sprawy personalne były przedmiotem rozważań na posiedzeniach Prezydium. Wreszcie Prezydium interesowało się żywo gospodarką finansową Izby, wysłuchiwało sprawozdań o wykonywaniu budżetu, przygotowywało wnioski w sprawie opłat za czynności izbowe i przedkładało takowe do uchwalenia na zebranie plenarne. Nie było prawie sprawy z zakresu organizacyjnego Izby, w której by członkowie

./.

Izby nie brali czynnego udziału i w ten sposób nie popierali swoim autorytetem prac biura Izby, szczególnie Dyrekcji Izby.

Porządek obrad każdego plenarnego zebrania był szczegółowo ustalany i rozpatrywany na posiedzeniach Prezydium, uzgadniane były z nim również rezolucje, jakie przedkładały sekcje izbowe, celem zgłoszenia na posiedzeniach plenarnych. Prezydium zatwierdzało statuty i regulaminy zrzeszeń branżowych. Ono również rozpatrywało przepisy dla rzeczoznawców. Jeżeli chodzi o odcinek gospodarki finansowej, interesowało się Prezydium w szczególności sprawozdaniami Komisji Rewizyjnej oraz sprawozdaniem przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli dr.Niedźwiedzkiego, który przeprowadził kontrolę gospodarki finansowej Izby pod koniec 1945 roku, oraz okresowymi sprawozdaniami dyrektora Izby, odnoszącymi się do tejże sprawy. Prezydium wydawało również polecenia, dotyczące administracji nieruchomego majątku Izby, znajdującego się w Bydgoszczy i w Toruniu.

Praca organów izbowych, szczególnie komisyj, wchodziła w zakres stałych i bieżących zainteresowań członków Prezydium. Dla zapoznania się z pracami komisyj polecało Prezydium przedkładać sprawozdania z ich działalności;przy tej sposobności badało ono udział radców w pracach komisyj. Prezydium delegowało przedstawicieli Izby na ważniejsze zjazdy międzyizbowe oraz posiedzenia różnych komisyj i komitetów o charakterze społecznym. Wymienić tu należy Komitet Pożyczki Narodowej, Komitet Daniny Narodowej, Komitet Pomocy dla Ofiar Powodzi, następnie Komisję dla unormowania koncesji w przemyśle gastronomicznym i t.p.

Z pośród zagadnień specjalnych rozpatrywało Prezydium kilkakrotnie sprawy, dotyczące upaństwowienia przedsiębiorstw, podejmując przy tej sposobności decyzje w przedmiocie taktyki, jaką Izba w tych sprawach ma stosować i odnośnie prac, które w związku z tym należało wykonać. Przedmiotem prac Prezydium było także zagadnienie organizacji zrzeszeń branżowych, włączenie przemysłu prywatnego do ogólno-państwowego planu inwestycyjno-produkcyjnego, nowelizacja prawa przemysłowego, sprawy portowe, a wśród nich sprawa przedsiębiorstw usług portowych, ich udziału w obsłudze portu, ich koncesjonowania, Prezydium rozpatrywało memoriały, przygotowane w tych sprawach dla władz centralnych.

Szczególną uwagę zwracało Prezydium na zagadnienie rzeczoznawców, ustalając warunki ustanawiania i zaprzysięgania tychże, ustalając kategorie rzeczoznawców, stawki za ich pracę i przyjmując sprawozdania z kontroli nad działalnością rzeczoznawców, dokonywanej przez biuro Izby.

W miarę potrzeby poszczególni członkowie Prezydium delegowani byli także do komisyj, współpracujących z biurem Izby, jak n.p. do spraw rozdziału surowców, do sprawy pomieszczenia dla biura Izby, do uczestniczenia w interwencjach, podejmowanych czy to w władzach skarbowych, w Komisji Specjalnej, w Urzędzie Wojewódzkim itp.

Dla usprawnienia prac izbowych wyznaczone były nieomal codziennie dyżury prezesa i członków Prezydium w biurze Izby.

C. Posiedzenia sekcyj.

Sekcja Przemysłowa Izby odbyła swe zebranie konstytucyjne dnia 1.II.1946r. w lokalu Ekspozytury w Bydgoszczy. Skład tej sekcji wskutek zdekompletowania w okresie wojny i okupacji wymagał uzupełnień, których dokonano w trybie dokooptowania radców na zebraniach plenarnych.

Sekcja Handlowa ukonstytuowała się 11.III.1946r.również w Bydgoszczy. Analogicznie do Sekcji Przemysłowej i jej skład uzupełniono przez kooptację radców na zebraniach plenarnych.

Sekcja Żeglugowo-Portowa ukonstytuowała się dnia 19.XII. 1945r.

Posiedzenia wymienionych sekcyj zwoływane były z reguły w związku z najbliższym posiedzeniem plenarnym i poświęcone były przeważnie omówieniu spraw, umieszczonych na porządku dziennym zebrań plenarnych, a to w celu zajęcia do tych spraw jednolitego stanowiska ze strony członków sekcji. Taki tryb pracy przyczyniał się do usprawnienia i pogłębienia obrad zebrań plenarnych. Począwszy od IV Plenarnego Zebrania utarł się zwyczaj, iż sekcje brały pod rozwagę najpilniejsze aktualne zagadnienia gospodarcze i zgłaszały na plenarnych zebraniach rezolucje, dotyczące tych spraw. Rezolucje te były następnie kierowane do właściwych władz, stanowiły przedmiot szczegółowych rozpracowań dla biura Izby i były wskazaniem kierunków, w jakich posuwać się winny prace izbowe.

Na IV Plenarnym Zebraniu zgłosiła Sekcja Handlowa następujące rezolucje:

1."Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni zwraca uwagę na działalność sektora państwowego, zajmującego się obok produkcji także dystrybucją, a więc sprzedażą hurtową, a ostatnio coraz częściej nawet detaliczną.

Jest to oczywiście prosta droga do likwidacji działalności prywatnej inicjatywy. Bowiem sektor państwowy nieobciążony świadczeniami, jakie spoczywają na handlu prywatnym, kumulując produkcję z dystrybucją, będzie kosztem Skarbu Państwa i fachowości mógł z łatwością eliminować kupca prywatnego. Już dziś obserwujemy wyraźną niechęć produkcji państwowej i central państwowych do zaopatrywania handlu prywatnego. Działalność taka sprzeczna jest z gwarantowanymi przez czynniki miarodajne równymi warunkami pracy dla inicjatywy prywatnej.

Plenum Izby zaleca Dyrekcji poruszenie tego ważnego problemu przy najbliższej okazji na terenie międzyizbowym (Związku Izb Przemysłowo-Handlowych)".

2."Opinia publiczna nie jest dostatecznie informowana o tym, że głównej przyczyny zwyżki cen obok drożejących taryf: kolejowej, pocztowej i innych usług państwowych lub komunalnych przede wszystkim dopatrywać się należy w nieustannej zwyżce cen produkcji państwowej i spółdzielczej, a następnie w niesłusznej polityce cen tych sektorów, stosowanej wobec handlu prywatnego, któremu liczy się ceny od 5 - 10% wyższe, niż państwowym i spółdzielczym instytucjom dystrybucyjnym.

./.

Plenarne Zebranie wzywa Dyrekcję Izby do podjęcia natychmiastowe akcji na terenie Wojewódzkiej Komisji badania ekonomicznych przyczyn zwyżki cen, która powołana jest do tego, aby z urzędu ujawniać istotne przyczyny zwyżki cen, leżące w procesach produkcyjnych, i podawać je do wiadomości opinii publicznej".

3. "Sprawa narybku kupieckiego napawa kupiectwo wielką troską.

Izba Przemysłowo-Handlowa apeluje do ogółu kupiectwa, aby w trosce o przyszłość zawodu kupieckiego przyjmował do warsztatów pracy uczniów kupieckich, dbał o fachowe i intelektualne wyrobienie ich i w oparciu o Izbę wykształcił i wychował typ nowoczesnego i świadomego swych zadań wobec Państwa i Narodu kupca".

4. "Hurtowy handel prywatny, który w wielkiej mierze zaopatrywał rynek krajowy, niestety mimo ustawy i przyrzeczenia czynników miarodajnych o popieraniu inicjatywy prywatnej, jest coraz bardziej eliminowany z życia gospodarczego kraju. Zubożały wskutek wojny kupiec-detalista więcej niż kiedykolwiek potrzebuje takiej hurtowni, w której mógłby zaopatrzyć się w towar według bieżącego zapotrzebowania i w miarę posiadanej gotówki. Przed wojną każdego kupca detalistę odwiedziło dziennie kilku przedstawicieli, ofiarujących towar, dziś detalista dorywczo kupuje to, co w danej chwili jest w hurtowni na składzie i tak bieżąco zaopatruje swój sklep. Hurtownie mają zatem większą rację bytu niż kiedykolwiek i poparcie hurtowni prywatnych we wszystkich branżach jest wskazane a nawet konieczne. Dlatego też hurtownie prywatne nie tylko, że winny być tolerowane, ale również znaleźć poparcie wszystkich czynników miarodajnych, a od banków najdalejidące poparcie finansowe.

Zaopatrzenie hurtowni prywatnych w towar nastąpić winno w równej mierze z innymi sektorami".

Sekcja Przemysłowa zgłosiła następujące rezolucje:

1. "Ponieważ przy wciąganiu na listę przedsiębiorstw podlegających upaństwowieniu mogą mieć wpływ względy nie tylko gospodarcze oraz względy przepisami ustawy nieuzasadnione, Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej uchwala, by w podobnych wypadkach Urzędująca Izba w Warszawie interweniowała u miarodajnych władz w kierunku usunięcia zarysowujących się niedociągnięć. Nadto w stosunku do komisji wojewódzkich dla spraw upaństwowienia przedsiębiorstw oraz Komisji Głównej zebranie wyraża prośbę, by przy rozpatrywaniu spraw w jak najszerszym stopniu współpracowały z samorządem gospodarczym, reprezentowanym przez izby przemysłowo-handlowe. W szczególności, by w wątpliwych wypadkach powoływały delegatów Izb desygnowanych do Komisji Wojewódzkiej na rozprawy oraz wzywały biegłych, wskazanych przez Izbę, spośród fachowców danej branży z terenu całej Rzeczypospolitej".

2. "Przemysł prywatny odczuwa w szczególnie dotkliwy sposób brak surowca i materiałów pomocniczych, brak tym większy, iż remanenty poniemieckie są już na wyczerpaniu, a przydziały

dla sektora prywatnego tak minimalne, że zaledwie niektóre przedsiębiorstwa i to w nikłym stopniu mogą z nich korzystać.

To też Zebranie Plenarne Izby wyraża prośbę, ażeby przedsiębiorstwa przemysłowe prywatne były bezwzględnie włączone do ogólnego planu produkcji, a tym samym, by otrzymywały przydziały surowców i materiałów pomocniczych w równej mierze, jak przedsiębiorstwa państwowe i spółdzielcze".

3. "Dla wzmożenia eksportu konieczna jest współpraca sektora prywatnego, który ma specjalne możliwości eksportowe tak pod względem materiałowym jak i długoletniego doświadczenia i kontaktów z zagranicą. Obecnie obowiązująca relacja przeliczenia walut i dewiz zagranicznych na złote paraliżuje jednakże wszelkie próby eksportu inicjatywy prywatnej, co w konsekwencji spowodować może utratę pozyskanych już przedwojennych rynków zbytu, zdobytych swego czasu z nakładem wielkich trudów i kosztów.

Zmiana relacji przeliczeniowej niewątpliwie przyczyniłaby się do rentowności, a co za tym idzie, do zrealizowania zamierzeń rządowych odnośnie eksportu".

Sekcja Żeglugowo-Portowa zgłosiła następujące rezolucje:

1. "Prywatne sfery gospodarcze portu są zaniepokojone zmniejszeniem się obrotów portowych i apelują do czynników rządowych o przedsięwzięcie wszystkich możliwych kroków, celem zapewnienia portom naszym ciągłości pracy. Możliwości te widzimy przede wszystkim w zasadniczym uregulowaniu naszego handlu zagranicznego i dopuszczeniu do niego także w szerokiej mierze sektora prywatnego."

2. "Apelujemy do Komisji Dewizowej, podkreślając konieczność rewizji jej dotychczasowego stanowiska w sprawie kursu przeliczeniowego w stosunku do walut zagranicznych i to w tej mierze, aby zarówno opłaty za prace przeładunkowe jak i inne opłaty, pobierane w porcie na poziomie tych rozliczeń, nie były wyższe od przeciętnego poziomu w portach zagranicznych.

3. "Następnie zwracamy się do Izby Przemysłowo-Handlowej z prośbą o wznowienie jej starań w kierunku powołania do życia Związku Pracowników Portowych i prosimy o uwzględnienie w nowym preliminarzu budżetowym konieczności rozszerzenia pod względem personalnym Wydziału Morskiego, tak, aby przez to stworzyć możliwości dla opracowania wszystkich istotnych zagadnień i problemów, których wyjaśnienie i uregulowanie jest warunkiem dalszego rozwoju naszych portów.

4. "Na koniec prosimy Izbę Przemysłowo-Handlową o uzyskanie dla przedsiębiorstw usług portowych uznania ich jako przedsiębiorstw, pracujących w ramach rządowego planu gospodarczego, a to z uwagi na przepis podatkowy, umożliwiający dla takich przedsiębiorstw niestosowanie t.zw. nadpodatku, t.zn. dodatkowego obciążenia przez opodatkowanie dochodów przedsiębiorstw wyższych od 400.000 zł w stosunku rocznym w wysokości 80%. Zakwalifikowanie naszych przedsiębiorstw jako pracujących w ramach planu gospodarczego może nastąpić, jak nam wiadomo, przez Centralny Urząd Planowania i przez Ministerstwo Skarbu".

./.

D. Posiedzenia komisyj.

Opracowanie wszystkich poważniejszych zagadnień, wchodzących w zakres działalności Izby,ześrodkowane były w komisjach stałych i niestałych. Sprawy te omawiamy poniżej w dziale III pod tytułem:"Sprawozdanie z poszczególnych dziedzin pracy Izby". W tym miejscu ograniczamy się jedynie do wyszczególnienia nazw odnośnych komisyj. Skład personalny komisyj podajemy na końcu sprawozdania w specjalnym zestawieniu.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni ukonstytuowała następujące komisje: Komisję Morską, Komisję Polityki Gospodarczej, Komisję Osiedleńczą, Komisję Podatkową, Komisję Socjalno-Oświatową, Komisję Komunikacyjną, Komisję Handlu Zagranicznego oraz Komisję Etyki Zawodowej.

E. Udział w zjazdach międzyizbowych, różnych zebraniach i konferencjach.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni uczestniczyła bez wyjątku we wszystkich zjazdach międzyizbowych, starając się w miarę możności przyczynić swoim wkładem pracy do wzbogacenia tematów obrad. Z chwilą skompletowania Prezydium Izby, t.j. od maja 1946r., we wszystkich zjazdach międzyizbowych brali udział nie tylko przedstawiciele biura, ale również prezes Izby i inni członkowie Prezydium. Spośród prac, wygłoszonych na zjazdach międzyizbowych, wymienić należy przede wszystkim referat, wygłoszony w dniu 8 maja 1946r. na Zjeździe Izb Przemysłowo-Handlowych w Łodzi, na temat akcji osiedleńczej i zagospodarowania Pomorza Zachodniego. Wykorzystując materiały, zebrane w oparciu o przeprowadzone przez Ekspozytury w Szczecinie i Słupsku badania, Izba Gdyńska wykazała błędy i wady strukturalne, bolączki i niedociągnięcia akcji osiedleńczej, nazywając wytknięte nieporządki po imieniu i proponując środki zaradcze. Referat ten spotkał się z ogólnym uznaniem a poruszone w nim zagadnienia były ponadto tematem powtórnego wystąpienia Izby Gdyńskiej na Zjeździe Izb Przemysłowo-Handlowych w Szczecinie w dniach 16 i 17.VIII.1946r. Kierownik Ekspozytury w Szczecinie przedstawił w obszernym referacie "Warunki rozwoju życia gospodarczego na Pomorzu Zachodnim". Referat ten stanowił podstawę do powzięcia rezolucji Izb w przedmiocie usprawnienia życia gospodarczego na Ziemiach Odzyskanych. Rezolucje te zawierały postulaty skupiania dyspozycji administracji publicznej i gestii gospodarczej w rękach jednolitych organów, równego traktowania przedsiębiorstw państwowych, uspołecznionych i prywatnych, unormowania własności poszczególnych środków i warsztatów prywatnej działalności gospodarczej i popierania przedsiębiorczości prywatnej.

Na omawianym zjeździe w Szczecinie prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, prof.T.Całoszyński przedstawił "Zagadnienia Handlu Morskiego w Polsce". Zebrani przedstawiciele Izb jednogłośnie aprobowali w formie uchwalonej rezolucji tezy tego referatu, stwierdzające, "iż dla szybkiego zagospodarowania portów polskich w zakresie handlowego aparatu usług portowych należy w najszerszej skali wykorzystać przedwojenne polskie przedsiębiorstwa usługowe i w tym względzie popierać inicjatywę pry-

./.

watną. Działalność przedsiębiorstw prywatnych bowiem niezbędną jest do zrównania naszych metod pracy z metodami konkurencji międzynarodowej. Zagadnienie zaś selekcji firm należy pozostawić przymusowym związkom branżowym, utrzymując dyscyplinę korporacyjną w ramach samorządu gospodarczego w myśl planowanych wytycznych pod nadzorem właściwych organów władzy państwowej. Państwa zaś winny ograniczyć swą bezpośrednią działalność gospodarczą w tej dziedzinie do najniezbędniejszej gestii w razie niedopisywania inicjatywy prywatnej, przestrzegająo zasady równych warunków pracy dla przedsiębiorstw państwowych, uspołecznionych i prywatnych".

Zjazd w Szczecinie zajął się również z inicjatywy Izby Gdyńskiej sprawą akcji wysiedleńczej na Wybrzeżu oraz likwidacji lokali handlowych i odbierania koncesji.

Poza powyższą działalnością Izba Gdyńska opracowała obszernie umotywowany pod względem prawnym i rzeczowym referat, dotyczący reorganizacji samorządu gospodarczego. Referat ten w postaci koreferatu wygłoszono na Zjeździe Izb Przemysłowo-Handlowych w Łodzi w dniu 8.V.1946r.

Jeden ze zjazdów międzyizbowych odbył się na terenie Gdyni, a mianowicie w dniach 5 i 6.X.1945r. Na Zjeździe tym omawiane były: rola izb przemysłowo-handlowych w zakresie osadnictwa, zagadnienia handlu zagranicznego, sprawa reprywatyzacji przemysłu, organizacja zrzeszeń branżowych w przemyśle, sprawa ujednolicenia opłat izbowych oraz planowanie regionalne. W ramach powyższych obrad poświęcono szczególnie dużo uwagi obsłudze handlu zagranicznego, reaktywowaniu bilateralnych izb polsko-zagranicznych, organizacji eksporterów i importerów, obsłudze tranzytu, reglamentacji dewizowej, tworzeniu przy izbach zrzeszeń branżowych, udziałowi izb w planowaniu regionalnym. Zwiedzenie portu w Gdyni, zapoznanie się ze stopniem odbudowy urządzeń portowych oraz bieżącą pracą portów uzupełniło owocne obrady omawianego Zjazdu.

./.

D z i a ł III.

Poszczególne dziedziny prac Izby.

S p r a w y   m o r s k i e.

Nie tylko położenie geograficzne okręgu izbowego, lecz przede wszystkim powojenny układ geopolityczny sprawiły, że sprawy morskie stanowiły przedmiot szeroko zakrojonych prac Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni. Ogniskowały się one głównie w stałej Komisji Morskiej, która ukonstytuowała się w dniu 25 czerwca 1946r. Jednak jeszcze poprzednio sfery gospodarcze portu uczestniczyły w szeregu zebrań w Izbie Przemysłowo-Handlowej dla rozważania zagadnień, złączonych z uruchomieniem portu i organizacją usług portowych.

Sekcja Żeglugowo-Portowa, która sprawowała poniekąd nadzór nad działalnością Komisji Morskiej, odbyła w okresie sprawozdawczym 5 posiedzeń, i to konstytucyjne w dniu 19.XII. 1945r. i następne w dniach 10.IV., 30.IV., 29.IV. i 12.XI.1946r. Jak już wyżej wspomniano, posiedzenia Sekcji poświęcone były przeważnie omówieniu porządku zebrań plenarnych i przygotowaniu rezolucji na zebrania plenarne. Poza tym jednak rozpatrywano szereg innych spraw zasadniczych, dotyczących prac na odcinku morskim.

Komisja Morska odbyła w okresie sprawozdawczym 17 posiedzeń. Ponadto zwoływano w miarę potrzeby szereg dorywczych konferencji z udziałem elementów fachowych; ilość tych konferencji w okresie sprawozdawczym wynosi 43.

Na czoło opracowywanych w tym trybie zagadnień z dziedziny spraw morskich wysunęły się:

1) uruchomienie i usprawnienie aparatu usług portowych przez:

   a) reaktywowanie przedwojennych przedsiębiorstw usług portowych i popieranie inicjatywy prywatnej na tym odcinku pracy,

   b) zorganizowanie aparatu rzeczoznawców portowych i innych,

   c) opracowanie postulatów, dotyczących usprawnienia transportu kolejowego i połączeń radiotelegraficznych oraz pocztowych,

   d) reglamentację prawną, t.j. przez opiniowanie projektów ustawodawczych, inicjowanie nowelizacji nieaktualnych przepisów i t.p.,

2) wzmożenie morskiego obrotu towarowego i tranzytu zwłaszcza przez unormowanie spraw dewizowych i celnych,

3) normalizacja stosunków pracy w portach przez uporządkowanie warunków:

./.

a) pracy, a mianowicie ustalenie norm kwalifikacyjnych, pośrednictwo pracy, ustalenie norm przeładunków portowych, dowożenie robotników do pracy i odwożenie do domów, zapewnienie mieszkań dla robotników portowych, dożywianie ich przy pracy, organizowanie akcji kulturalnej i t.p.,

b) płacy, a mianowicie układy zbiorowe, Fundusz Wyrównawczy, centralizacja wypłat, ustalenie stawek akordowych i t.p.

<u>Ad 1)</u> Uruchomienie i usprawnienie aparatu usług portowych:

a) W dniach 8 i 22.VI.1945r. odbyły się w b.Departamencie Morskim Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego w Sopocie konferencje, na których przedstawiono sferom gospodarczym organizację władz morskich i konieczność jak najszybszego uruchomienia aparatu portowego. W dniu 11.VII.1945r. na konferencji w Głównym Urzędzie Morskim omówiono organizację pracy w portach i udział inicjatywy prywatnej w aparacie usług portowych. O żywotności przedsiębiorstw prywatnych w tej dziedzinie świadczy ta okoliczność, iż dla użytku Głównego Urzędu Morskiego oraz Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego w 1945 i 1946 roku Izba wydała opinie ogółem o 63 reaktywowanych i nowozałożonych przedsię- [illegible] usług portowych, zabiegających o dopuszczenie do prac w portach, w tym: 38 ekspedytorskich, 15 maklerskich, 7 shipchandlerskich (dostawców okrętowych) i 3 cumownicze.

Izba czuwała nad wewnętrznym zdyscyplinowaniem przedsiębiorstw usług portowych w ramach dobrowolnej asocjacji, która w praktyce objęła wszystkie prywatne przedsiębiorstwa usług portowych. Prace zrzeszeniowe napotykały jednak na przeszkody w postaci zapowiadania koncesjonowania przedsiębiorstw usług portowych w ramach przygotowywanego dekretu o handlu zagranicznym, Na tym też tle hamowaną była działalność przedwojennych zrzeszeń branżowych, co znalazło wyraz w zawieszeniu działalności Polskiego Związku Ekspedytorów Morskich, któremu to zagadnieniu poświęcono konferencję w dniu 14.I.1946r., na której Inspektor Ministerstwa Aprowizacji i Handlu ob. Malec przedstawił motywy decyzji zawieszającej. Zawieszenie to zostało następnie cofnięte, w czym dopomogły także zabiegi Izby.

Energiczne prace Izby zmierzały do definitywnego wyjaśnienia sytuacji celem zapewnienia pewności działania i pewności inwestycyj prywatnym przedsiębiorstwom usług portowych. Odnośne postulaty, opracowane przez biuro Izby uzyskały aprobatę na drugim i trzecim posiedzeniu Sekcji Żeglugowo-Portowej (10. i 30.IV.1946r.), w czasie których rozpracowano zagadnienia udziału inicjatywy prywatnej w morskim obrocie usługowym, reglamentacji tego obrotu i uzgodniono teksty memoriałów w przedmiocie rozgraniczenia usług portowych i podziału zleceń przeładunkowych między sektor państwowy, spółdzielczy i prywatny. Memoriały te przesłano miarodajnym władzom, Na konferencjach zaś z dnia 1, 6 i 9.VII.1946r. przygotowano obszerne uwagi do projektu dekretu o handlu zagranicznym, przewidującego koncesjonowanie przedsiębiorstw usług portowych w ramach systemu koncesyjnego handlu zagranicznego. Materiały te dostarczono przedstawi-

./.

cielowi Stronnictwa Demokratycznego, posłowi inż. Stefańskiemu i równie gruntownie opracowano uwagi do projektu odnośnego rozporządzenia wykonawczego. Gdy zaś na dotyczącej także tych spraw konferencji w Głównym Urzędzie Morskim w dniu 10.VII. 1946r. przedstawiciel Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego zażądał przedłożenia przez Izbę materiałów do rozporządzenia wykonawczego, Izba po odbytych z zainteresowanymi związkami branżowymi konferencjach z dnia 16, 20, 22 i 30.VII.1946r, w dniu 2.VIII.1946r. zamknęła prace nad krytyczną oceną dotychczasowych projektów i przedłożyła Ministerstwu Żeglugi i Handlu Zagranicznego tudzież czynnikom społeczno-partyjnym własny kontrprojekt dekretu i rozporządzenia wykonawczego wraz z dokładnymi motywami, przemawiającymi za odrębnym unormowaniem zagranicznego obrotu towarowego i morskiego obrotu usługowego tudzież za pozostawieniem przedsiębiorstwom usług portowych niezbędnej swobody działania. Udokumentowano przy tym, iż wystarczy wprowadzenie przymusu zrzeszeniowego dla wewnętrznego zdyscyplinowania tych przedsiębiorstw, poddanych publiczno-prawnemu nadzorowi w ramach samorządu gospodarczego. Poruszone tu zagadnienia były również przedmiotem obrad Zjazdu Izb Przemysłowo-Handlowych w Szczecinie w dniach 16 i 17. sierpnia 1946r., o czym już pisaliśmy. Niestety w okresie sprawozdawczym te palące zagadnienia nie znalazły ustawowego rozwiązania, co wpłynęło ujemnie na życie gospodarcze portów i wywołało trudności na tle stosunku zleceń przeładunkowych, udzielanych firmom państwowym oraz gorzej traktowanym przedsiębiorstwom prywatnym. Także w zakresie dostaw okrętowych interwencje Izby o równe traktowanie prywatnych firm shipchandlerskich nie odniosły w całej pełni skutków i były załatwiane tylko odcinkowo. Dotyczyło to n.p. słusznych zabiegów o dopuszczenie prywatnych przedsiębiorstw shipchandlerskich do zaopatrywania okrętów w drodze wymiany towarów, faktycznie dozwolonej jedynie Państwowej Centrali Handlowej, tudzież udostępnienia wspomnianym przedsiębiorstwom dostawy produktów naftowych, monopolizowanej przez Centralę Produktów Naftowych.

Mimo niezrealizowania powyższych postulatów samorządu gospodarczego w okresie sprawozdawczym 1945/46 Izba nie ustawała w pracy nad planowym zagospodarowaniem dziedziny usług portowych. Temu zagadnieniu poświęcono w dniu 27.XII.1946r. specjalną konferencję, w wyniku której uzgodniono z przedstawicielami odnośnych związków branżowych projekt trzyletniego planu gospodarczego dla przedsiębiorstw ekspedycyjnych, maklerskich i shipchandlerskich. Memoriał w tej sprawie przesłano do Biura Planowania przy Ministerstwie Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Wystosowano również do właściwych władz memoriały o udostępnienie paszportów zagranicznych i wyjazdów maklerom polskim do krajów skandynawskich. W trosce zaś o wykształcenie zawodowe narybku fachowych pracowników handlu morskiego Izba rozwinęła skutecznie akcję zatrudniania uczniów szkół handlowych na płatnych praktykach wakacyjnych. Na tym odcinku ważną pozycję o znaczeniu ogólno-państwowym przedstawia Wyższa Szkoła Handlu Morskiego w Gdyni, z którą Izba współpracuje na płaszczyźnie personalnej.

b) Zorganizowanie aparatu rzeczoznawców portowych i innych. Usprawnienie aparatu usług portowych wymagało reaktywowania przedwojennych rzeczoznawców portowych i ustanowienia innych odpowiednio kwalifikowanych osób rzeczoznawcami. W okresie sprawozdawczym 1945/46 wydała Izba 65 upoważnień do wykonywania czynności rzeczoznawców różnych branż i specjalności. Z tej liczby 26 rzeczoznawców zostało przez Prezesa Izby zaprzysiężonych. Zaprzysiężenie dalszych rzeczoznawców uzależnione zostało od pomyślnego odbycia okresu próbnego.

W związku ze sprawami, dotyczącymi ubezpieczeń morskich, wyłoniła się potrzeba powołania do życia instytucji dla klasyfikacji statków. Utworzono więc Podkomisję dla klasyfikacji statków, która odbyła szereg posiedzeń organizacyjnych, koszty zaś wstępne zgodził się pokryć zaliczkowo Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych. Podkomisja ta zdała w dniu 21.III. i 23.V.1946r. sprawozdanie z dokonanych prac nad projektem statutu spółki "Polski Rejestr Statków", nad planami finansowymi tej instytucji, co do opracowania przepisów klasyfikacyjnych statków śródlądowych i przybrzeżnych i przygotowania taryf klasyfikacyjnych.

Doceniając ważność eksportu węgla, Izba ustaliła zasady trymowania węgla i koksu, poświęcając tej sprawie konferencje w dniach 4 i 15.I.1946r. W ich wyniku przyjęto za obowiązujące odnośne normy z 1936 roku. W dniu zaś 31.XII.1946r. na konferencji w biurze Izby z udziałem rzeczoznawców przedyskutowano projekt nowej instrukcji dla klasyfikowania statków pod względem trymowania węgla i koksu. Na wspomnianych powyżej konferencjach w dniach 4 i 15.I.1946r. ustalono nadto wzór izbowego certyfikatu trymerskiego i wysokość opłat za wystawianie takiego certyfikatu. Ustaleniu opłat za czynności kontrolne rzeczoznawców poświęcono także konferencję z dnia 30.I.1946r. Wreszcie Izba współdziałała przy ustalaniu norm szacunkowych obiektów i remanentów poniemieckich, zorganizowała udział swych rzeczoznawców w komisjach szacunkowych mienia poniemieckiego, ustaliła godziny pracy (zmian) tallymenów i wzory tallysheetów.

c) Usprawnienie transportu kolejowego i połączeń radiotelegraficznych oraz pocztowych.

Prace Izby objęły badania nad przyczynami spóźnionego doręczania korespondencji zagranicznej przez pocztę i nad sposobami skrócenia biegu korespondencji z zagranicą. Wystosowano w tej mierze memoriały do miarodajnych czynników i interweniowano o rozbudowę arteryj komunikacyjnych nadmorskich (Gdańsk-Gdynia-Szczecin), o pierwszeństwo obsługi telegraficznej i telefonicznej dla korespondencji handlu morskiego.

d) Reglamentacja prawna w dziedzinie spraw morskich.

Do powyższej charakterystyki prac opiniodawczych i projektów ustawodawczych w przedmiocie koncesjonowania względnie reglamentowania handlu zagranicznego i przedsiębiorstw usług portowych dodaje się na tym miejscu, iż specjalne konferencje izbowe w dniach 1, 6 i 9.VII.1946r. oraz w dniu 30.XII.1946r. były poświęcone wypracowaniu szczegółowych memoriałów w przedmiocie reglamentacji prawnej omówionych dziedzin gospodarczych. Zabiegi Izby szły tu w kierunku pozostawienia inicjatywie prywatnej niezbędnej swobody działania, warunkującej skuteczną akwizycję zleceń zagranicznych

./.

kontrahentów i korzystną obsługę tranzytu.

Nadto Izba w dniu 4.IX.1945r. przesłała Departamentowi Morskiemu Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego rezolucję o konieczności szybkiego reaktywowania prawnej obsługi handlu morskiego, w szczególności zaś reaktywowania Izb Morskich przy nowelizacji odnośnej ustawy o tych izbach, zwłaszcza co do urealnienia obsady osobowej Izb.

Ad 2) Wzmożenie morskiego obrotu towarowego i tranzytu.

Troską stale ponawianych poczynań Izby było przyczynienie się do wzmożenia morskiego obrotu towarowego i tranzytu. Prace Komisji Morskiej i Komisji Handlu Zagranicznego zbiegały się często na tym polu. Szły one głównie w kierunku unormowania spraw: a) dewizowych oraz b) celnych.

a) Sprawy dewizowe były domeną pracy Podkomisji Dewizowej. Po szybkim zakończeniu postępowania przygotowawczego Podkomisja ta w dniu 17.X.1945r. opracowała rezolucje i dezyderaty, przesłane następnie do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego w sprawie przywrócenia przedwojennych uprawnień dewizowych bankom i przedsiębiorstwom usług portowych, w sprawie inkasa należności maklerskich i realizacji zaliczek frachtowych. Nadto w dniu 17.VIII.46r. na konferencji w Delegaturze Rządu dla Spraw Wybrzeża Izba przedstawiła swe umotywowane stanowisko o potrzebie zapewnienia konkurencyjności naszym portom odnośnie kosztów usług portowych. Mianowicie w konkluzji wysunięto dezyderat ustalenia specjalnej dopłaty do kursu walut przy regulowaniu należności za usługi portowe, co przyczyniłoby się do zniwelowania rażącej dysproporcji kosztów w naszych portach w porównaniu z portami zagranicznymi. Izba zabiegała również o upłynnienie należności maklerskich, zablokowanych zagranicą.

b) W dniu 8.VIII.1945r. na konferencji w Urzędzie Celnym w Gdyni omówiono sprawę koncesyj celnych i przedyskutowano zagadnienia, objęte "Tymczasową Taryfą Celną" dla odprawy towarów i podróżnych w urzędach morsko-celnych.

Na piątym posiedzeniu Sekcji Żeglugowo-Portowej w dniu 12.XI.1946r. poruszano sprawy tranzytu, przy czym Dyrektor Izby wyjaśnił, że Izba Przemysłowo-Handlowa w osobie jej dyrektora brała udział w pracach Specjalnej Komisji, powołanej przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego, pod przewodnictwem Kmdra Józefa Poznańskiego, dla opracowania całości zagadnienia. Izba Przemysłowo-Handlowa opracowała dwa tematy, a mianowicie: "Kraje i towary, wchodzące w zakres naszego obrotu tranzytowego", "... erwis handlowy na usługach tranzytu".

W okresie sprawozdawczym Wydział Żeglugowo-Portowy Izby opracował opinie do 19 podań firm ekspedycyjnych o udzielenie koncesji na zawodowe załatwianie formalności celnych. Przesłano je do Ministerstwa Skarbu, na skutek czego 11 firm otrzymało koncesje. Izba zaopiniowała nadto podania 5 firm shipchandlerskich o udzielenie koncesji na prywatno-tranzytowe składy celne dla zaopatrywania statków; 4 z ubiegających się o koncesje firm koncesje te otrzymało

./.

Ad 3. Normalizacja zatrudnienia w porcie.

W okresie montowania i usprawniania aparatu obsługi portowej, zniszczonego względnie zdezorganizowanego przez wojnę, normalizacja zatrudnienia w portach wysuwała się na poczesne miejsce wśród prac Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby i odnośnego Wydziału Żeglugowo-Portowego w biurze Izby.

Prace te szły w kierunku uregulowania w portach warunków: a) pracy, b) płacy.

Ad a). Uregulowanie warunków pracy w portach wymagało wprowadzenia systemu kwalifikacyjnego do osób, dających rękojmię społecznej użyteczności. Izba postanowiła w dniu 14.VIII.1945r. zwrócić się do Ministerstwa Pracy o utworzenie odpowiednich Urzędów Zatrudnienia w Gdyni i w Gdańsku oraz o utworzenie biur pośrednictwa pracy dla robotników portowych przy tych urzędach. W dniu zaś 11.IX.1945r. postanowiono zwrócić się do Departamentu Morskiego Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego o reaktywowanie komisyj kwalifikacyjnych dla robotników portowych. Z chwilą zorganizowania w powyższym trybie dopływu sił roboczych do portów Izba zajęła się rozwiązaniem poprzednio już poruszanych zagadnień, dotyczących normalizacji pracy robotnika portowego. Na posiedzeniach w dniach 14.VIII., 11.IX., 24.X., 7.XI. i 19.XI.1945r. ustalono normy przeładunkowe i zasady dyscypliny pracy, po czym w dniu 20.XII.1945r. na konferencji w lokalu Rady Związków Zawodowych w Gdyni powzięto uchwały w sprawie warunków zatrudnienia robotników portowych i sankcyj za niestosowanie się do tych warunków. Nadto na licznych konferencjach uzgodniono sposoby realizacji zgłoszonych do władz postulatów z dziedziny: zapewnienia mieszkań robotnikom portowym, zapewnienia im bezpieczeństwa w drodze do pracy, podczas pracy i w drodze powrotnej z pracy, aprowizacji, dojazdów do pracy i odwożenia do domów oraz dożywiania przy pracy. Sprawy te były (nie ogół skutecznie) załatwiane na 18 konferencjach, częstokroć przy udziale przedstawicieli robotników (Związków Zawodowych), przy czym troszczono się również o rozrywki kulturalne dla robotników portowych (specjalne przedstawienia, wolne bilety do teatru i na koncerty).

Ad b). Uregulowanie płacy, łączące się z wyżej omówionymi sprawami, wymagało licznych zabiegów przygotowawczych. W dniu 24.X.1945r. rozważono sprawę stawek akordowych dla robotników portowych celem zwiększenia wydajności pracy i tempa przeładunków. Zagadnienie to stało się tematem narad Podkomisji Pracy na posiedzeniu w dniu 17.XI.1945r., które poza wprowadzeniem akordu przy przeładunkach zajęło się zagadnieniem powołania do życia Funduszu Wyrównawczego, mającego zapewnić stałe pogotowie pracy i stałe źródła utrzymania dla robotników portowych. Dnia 10.IV.1946r. na [illegible]ugim zebraniu Sekcji Żeglugowo-Portowej postanowiono zwołać specjalną komisję porozumiewawczą dla uzgodnienia warunków pracy w portach. Na posiedzeniu tej komisji w dniu 17.IV.1946r. uzgodniono potrzebę świadczeń wszystkich pracodawców portowych na rzecz robotników portowych w ramach układów zbiorowych. Powołano tedy komitet organizacyjny Funduszu Wyrównawczego dla robotników portowych, dla którego to Funduszu Izba otworzyła konto bankowe pod

./.

nazwą:"Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni - Fundusz Wyrównawczy Robotników Portowych." W związku z tym zaprojektowano utworzenie Związku Pracodawców Portowych, a w celu opracowania statutu tego Związku powołano osobną komisję, która odbyła posiedzenie w dniu 22.V.1946r. W wyniku tego posiedzenia Izba podjęła się przygotować memoriał organizacyjno-przygotowawczy pod warunkiem otrzymania na to wyraźnego upoważnienia sygnatariuszy układu zbiorowego. Układ taki został podpisany jeszcze w dniu 18.X.1945r. z robotnikami portowymi po konferencjach, odbytych w lokalu Rady Związków Zawodowych w dniach 6. i 18.X.1945r. Na konferencji w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Gdańsku w dniu 4.VI.1946r. w sprawie Funduszu Wyrównawczego Robotników Portowych wybrano Komisję Nadzorczo-Kontrolną oraz Komisję Rewizyjną tego Funduszu. W skład tych komisyj weszli przedstawiciele Izby, Inspektoratu Pracy, sygnatariuszy układu zbiorowego i Związków Zawodowych.

W okresie sprawozdawczym Izba wypowiedziała się również za utworzeniem biura centralnego dla robotników portowych, które objęłoby sprawy wypłat oraz ubezpieczeń i prowadziłoby ewidencję robotników portowych.

Działalność Podkomisji Pracy, powołanej dla załatwiania omawianych spraw w ramach organizacyjnych Izby, rozciągała się także na zagadnienia prawne, co znalazło np. swój wyraz w dokładnym zaopiniowaniu na posiedzeniu dnia 19.XI.1945r. projektu dekretu o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.X. 1933r. o pracy robotników portowych; odnośne uwagi przekazano Głównemu Urzędowi Morskiemu.

S p r a w y   h a n d l u.

I. Handel zagraniczny.

W okresie sprawozdawczym sektor prywatny partycypował w transakcjach handlu zagranicznego w niewielkich ilościach. Złożyło się na to wiele przyczyn: brak ustawodawczego unormowania handlu zagranicznego, konieczność przeprowadzania wymiany handlowej w drodze kompensaty w związku z nieodpowiednim kursem obcych walut i z ograniczeniami dewizowymi, brak listy wywozowej towarów, ograniczenia paszportowe i t.p.

1) Prace nad unormowaniem handlu zagranicznego.

Kwestia ustawodawczego uregulowania handlu zagranicznego w modelu gospodarki trójsektorowej wysunęła się na czoło prac Izby. Zakres tych prac omówiliśmy już powyżej w rozdziale o sprawach morskich. Na tym miejscu podajemy więc jedynie pokrótce, w jakich kierunkach szły poczynania Izby. Czy i w jakim stopniu okazały się one skuteczne, tego nie można jeszcze należycie ocenić, bo dotychczas nie nastąpiło ustawowe unormowanie handlu zagranicznego.

Izba wystąpiła do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego z memoriałem, w którym domagała się unormowania zagadnień

./.

handlu zagranicznego oraz ustalenia udziału sektora prywatnego w tym handlu. Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego opracowało projekt dekretu o handlu zagranicznym, lecz projekt ten nie realizował postulatów sfer sektora prywatnego, gdyż opierał się na sztywnym systemie koncesyjnym przy uprzywilejowaniu handlu państwowego i spółdzielczego, dyskryminował inicjatywę prywatną oraz eliminował samorząd gospodarczy z organizacji handlu zagranicznego.

Z powyższych względów Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni zaprojektowała szczegółowo umotywowane poprawki do poszczególnych przepisów, zgłaszając następujące zasadnicze tezy:

a) przedsiębiorstwa usługowe winny być wyłączone z dekretu o handlu zagranicznym,

b) należy uwzględnić w najszerszym zakresie inicjatywę prywatną na odcinku handlu zagranicznego, celem koniecznego zrównania polskich metod pracy z metodami konkurencji międzynarodowej,

c) w razie utrzymania systemu koncesyjnego należy wyszczególnić warunki, uzasadniające roszczenie o koncesję i winna być zrealizowana zasada czynnego udziału samorządu gospodarczego przy koncesjonowaniu względnie licencjonowaniu przedsiębiorstw prywatnych, jak i przy reglamentacji obrotu usługowego.

2) Lista towarów, dozwolonych do wywozu.

Poważnym utrudnieniem w pracach handlu zagranicznego był brak listy towarów, dozwolonych do wywozu dla sektora prywatnego. Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni zwróciła się do Izby Urzędującej w Warszawie o spowodowanie opracowania tejże listy przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Ministerstwo przychyliło się do prośby Izby i opublikowało wyżej wymienioną listę.

3) Przygotowywanie negocjacyj handlowych.

W zakresie przedstawienia postulatów do umów międzynarodowych Izba opracowała materiały do negocjacyj w sprawie traktatów handlowych z Hiszpanią, Portugalią, Szwecją, Belgią, Holandią, Argentyną, Brazylią, Meksykiem i Francją.

4) Plan eksportowo-importowy.

Dla zapoznania Centralnego Urzędu Planowania z możliwościami eksportowymi i potrzebami importowymi gospodarki sektora prywatnego Izba przeprowadziła ankietę na terenie województwa pomorskiego i gdańskiego. Plan eksportowo-importowy okręgu Izby, opiewający na 1.900.000,- dolarów na rok 1947, podawał wagowo i wartościowo ilość towarów i określał warunki, jakie dla importu i eksportu tych towarów są konieczne.

5) Organizowanie eksportu.

W czerwcu 1946r. Izba wystąpiła do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego (Departament Eksportu i Importu) w sprawie dopuszczenia eksportu przez inicjatywę prywatną produktów leśnych

./.

(grzybów, jagód i t.p.) oraz niektórych produktów ogrodniczych, gdyż pewne gatunki tego towaru, nie znajdujące zbytu na rynku krajowym, są bardzo poszukiwane na rynku zagranicznym. Pomimo kilkakrotnych interwencyj, sprawa eksportu tych artykułów nie doszła do skutku. Dopiero pod koniec października 1946r. Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego pozwoliło jedynie na eksport grzybów w stanie solonym. Ponieważ zbiórka i przerób produktów leśnych wymagają dużych inwestycyj finansowych, Izba zwróciła się do banków o ułatwienie uzyskania kredytów obrotowych zainteresowanym przedsiębiorstwom.

Izba poparła również starania Związku Eksporterów i Importerów Miast Portowych w sprawie eksportu warzyw. Izba wywiodła, że w 1946r. produkcja warzyw i owoców przekroczyła znacznie zapotrzebowanie rynku i przemysłu krajowego. Eksport był więc celowy ze względu na niebezpieczeństwo zmarnowania w dużej części tych produktów, z drugiej zaś strony był wskazany z racji: a) możliwości dokonania transakcyj kompensacyjnych i dewizowych, b) konieczności zdobycia i utrzymania rynków zagranicznych. Starania Izby nie odniosły skutku.

Wnioski o eksport łososia do krajów skandynawskich i Anglii były przychylnie załatwiane i eksport tego artykułu nie napotyka na trudności.

Izba zwróciła się do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego o zezwolenie dla firm nasiennych na wywóz nasion do Danii i Holandii w ramach kompensaty towarowej. W wniosku tym Izba podkreśliła, że nasiona ze zbioru zeszłorocznego (1945) utracą właściwość kiełkowania i staną się bezwartościowe. Nadmiar tych nasion należałoby jak najrychlej wyeksportować i wzamian za to zezwo[lić] na import potrzebnych nam nasion.

6) Shipchandlersto.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni poparła w Ministerstwie Żeglugi i Handlu Zagranicznego starania sekcji shipchandlerskiej przy Zrzeszeniu Eksporterów i Importerów Miast Portowych o zezwolenie na zakup towarów tranzytowych i na transakcje wymienne przy dostawach okrętowych. Izba proponowała, aby utworzono składy tranzytowe w portach dla towarów zagranicznych, z których shipchandlerzy mogliby zaopatrywać zagraniczne statki. Izba uznała transakcje kompensacyjne za konieczne z uwagi na niski kurs wymienny walut zagranicznych, ustalony przez Komisję Dewizową. Izba wskazała na potrzebę udzielania dostawcom okrętowym generalnych zezwoleń dewizowych z określeniem wysokości kwoty, w ramach której mógłby odbywać się przewóz ze statku towarów z góry określonych. Izba zaproponowała dopuszczenie sprzedaży tych towarów na rynku krajowym po cenach, wynikających z kalkulacji towarowej wymiennej z uwzględnieniem uczciwej marży zarobkowej. Powyższe zagadnienia zostały załatwione w Ministerstwie pozytywnie.

7) Działalność informacyjna.

Izba udzielała odpowiedzi informacyjnych firmom zagranicznym o możliwościach i warunkach eksportowo-importowych. Dotyczyło to firm holenderskich, argentyńskich, francuskich, kanadyj-

skich, brazylijskich, południowo-afrykańskich, amerykańskich, angielskich, egipskich, palestyńskich, szwedzkich i indyjskich.

Z korespondencji wynikało, że największe zainteresowanie wykazywały firmy argentyńskie, amerykańskie, francuskie i angielskie; o wymianie korespondencji Izba informowała bieżąco Zrzeszenie Eksporterów i Importerów i zainteresowane firmy.

8) Różne sprawy.

Z innych spraw bieżąco załatwianych z zakresu kompetencji Wydziału Handlowego Izby Przemysłowo-Handlowej należy wymienić:

a/ wydawanie świadectw pochodzenia (11),
b/ opinie o firmach handlu zagranicznego dla Zrzeszenia Eksporterów i Importerów (25),
c/ interwencje w sprawach celnych,
d/ informacje w sprawach paszportowych.

Dnia 2.IX.1946r. ukonstytuowało się Prezydium Komisji Handlu Zagranicznego Izby Przemysłowo-Handlowej. Prezydium tej Komisji przeanalizowało wyniki rozmów, przeprowadzonych przez delegatów Izby i Zrzeszenia Eksporterów i Importerów Miast Portowych R.P. w Ministerstwie Żeglugi i Handlu Zagranicznego, w Ministerstwie Aprowizacji i Handlu i Ministerstwie Skarbu w sprawie udziału sektora prywatnego w eksporcie i imporcie.

Prezydium uchwaliło: wejść w sprawach handlu zagranicznego w ściślejszy kontakt z Delegatem Rządu dla Spraw Wybrzeża, zwrócić się do Izby Urzędującej w Warszawie o powołanie Międzyizbowej Komisji dla spraw handlu zagranicznego, zwrócić się do Izby Urzędującej o spowodowanie opracowania przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego listy towarów, dozwolonych do wywozu przez sektor prywatny.

II. Handel wewnętrzny.

1) Kontrola i ustalanie cen.

W związku z ogólną tendencją zwyżkową Izba poświęciła szczególną uwagę badaniu ekonomicznych warunków i przyczyn, wpływających na kształtowanie się cen. Na podstawie zarządzenia Wojewody Gdańskiego Izbie przypadło w udziale kierownictwo Wojewódzkiej Komisji Badania Przyczyn Zwyżki Cen, która odbyła w 1946 roku 15 zebrań, ustalając elementy kalkulacyjne dla 66 artykułów w handlu i przemyśle, oraz marże zarobkowe dla usług fryzjerskich, krawieckich, wulkanizacyjnych i w farbiarstwie. Prace Komisji szły w kierunku utrzymania cen na poziomie, wynikającym z właściwej kalkulacji oraz ustalania godziwej marży zarobkowej w poszczególnych branżach.

Wykaz cen i wysokość marż podawała Izba właściwym władzom, a po zatwierdzeniu przez Urząd Wojewódzki firmom prywatnym do wiadomości.

./.

Na żądanie Izby Urzędującej opracowano normy dochodu brutto w handlu hurtowym i detalicznym dla poszczególnych branż, jako materiał do opracowywanego projektu dekretu o ustaleniu i kontroli cen.

Izba Przemysłowo-Handlowa po dłuższych konsultacjach przedłożyła Izbie Urzędującej swoje uwagi do przesłanego jej projektu dekretu o ustaleniu i kontroli cen. Przewidując pośrednie oddziaływanie Rządu na kształtowanie się cen w sektorze prywatnym, projekt ten upoważnia jednakże Ministra Aprowizacji i Handlu do ustalania, po porozumieniu się z prezesem Centralnego Urzędu Planowania, cen maksymalnych na artykuły pierwszej potrzeby; nadto projekt przyznaje Ministrowi również prawo wyznaczania dla wszystkich innych artykułów wysokości zysku brutto. Projekt dopuszcza przy tym ustalenie cen na poziomie planowo-deficytowym pod warunkiem wskazania odpowiedniego pokrycia przewidywanego deficytu. Sektor państwowy względnie spółdzielczy znalazłby łatwiej źródło pokrycia tego deficytu niż sektor prywatny. O ile chodzi o straty, wynikłe z ustalenia cen dla wytwórczych zakładów spółdzielczych, to sektor ten zgodnie z projektowanymi postanowieniami art.7 ust.2 miałby możność domagania się od Skarbu Państwa odpowiedniego odszkodowania.

Izba domagała się, aby analogiczne postanowienia (jak dla spółdzielczości) przewidziano także dla sektora prywatnego, któryby składał wnioski o odnośne odszkodowanie za pośrednictwem miejscowo właściwych izb przemysłowo-handlowych.

Izba zaprojektowała poprawkę do art.15 co do dozwolenia sporządzania przez kupca dowodu zastępczego na koszty dostawy wytworów rolniczych, nabytych bezpośrednio u rolników lub na targach. Izba złożyła memoriał o uwzględnienie zasady odkupu w ramach ustalania i kontroli cen.

Izba zwróciła się do Izby Urzędującej z wnioskiem o spowodowanie wydania przez czynniki miarodajne nowej instrukcji o sposobie przeprowadzenia rewizji przez Komisję Specjalną do Walki z Lichwą i Nadużyciami Gospodarczymi. Izba domagała się, aby przy przeprowadzaniu rewizji w przedsiębiorstwach brał udział także przedstawiciel kupiectwa. Komisje Specjalne z okręgu Izby wykazywały wzmożoną działalność. Izba kilkakrotnie interweniowała u przewodniczących tych komisyj w wypadkach nieudowodnionej jaskrawej winy ze strony kupiectwa. Interwencje te odnosiły częściowo pożądane rezultaty.

Izba wystąpiła do władz wojewódzkich z memoriałem w sprawie likwidacji handlu nielegalnego, utrudniającego stabilizację cen i uchylającego się od obciążeń podatkowych. Na skutek powyższego władze te wydały zarządzenie tępienia tego handlu na terenie województwa pomorskiego.

W ten sposób Izba zdążała do eliminacji z handlu ludzi, którzy dostali się do tej dziedziny pracy w anormalnych warunkach przełomowych, bez kwalifikacyj moralnych i fachowych. Ten element koniunkturalny przyniósł dużo uszczerbku handlowi wewnętrznemu, w interesie zaś społeczeństwa i fachowego kupiectwa leży jak najszybsza eliminacja tych szkodników gospodarczych, którzy przez ukrywanie obrotów przed władzami skarbowymi, przez zaopatrywanie się w źródłach

./.

ukrytych i często pochodzących z nieuczciwych manipulacyj oraz przez pobieranie nadmiernych cen podkopywali dobre imię społecznie uświadomionego kupiectwa. Utrwaleniu zaś tego dobrego imienia i zwiększeniu wewnętrznej dyscypliny korporacyjnej zrzeszonego kupiectwa służyć miała wyłoniona przez Izbę Komisja Etyki Zawodowej.

2) Stosunek do spółdzielczości i handlu państwowego.

W handlu wewnętrznym sektor prywatny wykazał dużą żywotność, która nie wyczerpała wszakże wszystkich możliwości przedsiębiorstw prywatnych, zwłaszcza w zakresie hurtu. Ten odcinek doznawał bowiem znacznie gorszego traktowania w stosunku do handlu innych sektorów, a porównanie hurtu prywatnego z państwowym w ogóle nie wchodzi tu w rachubę wskutek utrzymywania tendencyj o charakterze monopolistycznym przez różne centrale zbytu. Nadal zachowało więc w okresie sprawozdawczym swą aktualność zagadnienie, czy hurt prywatny w istocie ma nieskrępowane pole pracy, czy też musi się zadowalniać rolą "półhurtu", do której został zepchnięty.

Przedsiębiorstwa handlowe prywatne, zarówno hurtowe jak i detaliczne, w okresie sprawozdawczym nie były traktowane na równi z analogicznymi przedsiębiorstwami państwowymi i spółdzielczymi. Dyskryminacja działalności prywatnej zaznaczała się nie tylko na polu większych obciążeń podatkowych, socjalnych i społecznych (o czym mówiliśmy już na innym miejscu), lecz także na płaszczyźnie niedoceniania twórczej pracy tych przedsiębiorstw przez pewien odłam prasy i społeczeństwa. Nie ustawały bowiem, wprawdzie zatracające z czasem swą ostrość, wypowiedzi publiczne, stawiające kupców prywatnych niemal w jednym rzędzie z "różnymi pośrednikami, spekulantami i szabrownikami". Fakt, iż głosy takie są co raz rzadsze, wykazuje, że handel prywatny w opinii publicznej wskutek swych osiągnięć zdobywa właściwą ocenę. Szerzy się zrozumienie, iż nie można kupca i przemysłowca przeciwstawiać "światowi pracy", gdyż i oni należą do ludzi twórczej, pożytecznej pracy.

Dyskryminacja prywatnych przedsiębiorstw handlowych zaznaczała się również pośrednio w tendencjach do sztucznego faworyzowania spółdzielni; tendencje takie ujawniły się między innymi na 10-tej sesji Krajowej Rady Narodowej i w uchwałach poselskiej Komisji Przemysłowej. Doceniając w pełni znaczenie spółdzielczości, Izba poczuwała się do obowiązku w osobnym memoriale wykazać, że życie gospodarcze cechują formy ewolucyjne, a ukrócenie spekulacji i usunięcie ogniw zbędnego pośrednictwa tudzież eliminacja handlu anonimowego wymagają zapewnienia rentowności produkcji oraz współdziałania jednakowo traktowanych przedsiębiorstw dystrybucyjnych państwowych, spółdzielczych i prywatnych. Natomiast faworyzowanie spółdzielni handlowych kosztem handlu prywatnego nie liczy się z korzyściami, płynącymi ze zdrowego współzawodnictwa w jawnym obrocie dystrybucyjnym, opartym o łatwo sprawdzalne faktury, i nie uwzględnia konieczności zachowania w życiu gospodarczym form ewolucyjnych. Odnośny memoriał przekazano Izbie Urzędującej w Warszawie do wykorzystania na szerszym forum.

W okresie sprawozdawczym (1945/46) dyskryminacja sektora prywatnego w handlu objawiała się również w ograniczeniach, stosowanych przy sprzedaży szeregu towarów przedsiębiorcom prywatnym przez hurtownie państwowe i spółdzielcze. Nakładało to na Izbę obowiązek przeciwdziałania.

./.

Izba opracowała memoriał, wykazujący bezpodstawne odsuwanie przedsiębiorstw prywatnych od zakupów szeregu towarów przemysłowych i spożywczych w Państwowych Zjednoczeniach względnie utrudnianie tych zakupów. Materiał ten dotyczył w szczególności sprzedaży przez Państwowe Zjednoczenia artykułów technicznych, żelaznych, artykułów gospodarstwa domowego, materiałów budowlanych, szkła, artykułów chemiczno-farmaceutycznych, części rowerowych, skór, przyborów szewskich, artykułów włókienniczo-galanteryjnych i spożywczych.

Izba opracowała memoriał w sprawie usprawnienia w okręgu Izby dystrybucji żelaza i wyrobów żelaznych. W memoriale, wystosowanym do Centralnego Zarządu Hutniczego w Katowicach, na podstawie analizy cen materiałów, jakie obowiązywały w okręgu w poszczególnych miesiącach na wolnym rynku i wysokości zapotrzebowania na żelazo i wyroby żelazne, podkreślono konieczność zrównania przydziału towarów dla aparatu rozdzielczego prywatnego z aparatem państwowym i spółdzielczym. Izba wykazała, że przyczyny niedostatecznego zaopatrzenia rynku w wyroby przemysłu hutniczego tkwią w uprzywilejowaniu dwóch powyższych sektorów.

Izba interweniowała w Związku Gospodarczym Spółdzielni R.P. "Społem" na okręg województwa gdańskiego i w Państwowej Centrali Handlowej w sprawie niedopuszczalnego uzależniania sprzedaży firmom prywatnym artykułów, poszukiwanych na rynku, od równoczesnego nabycia artykułów o asortymencie gorszym, względnie nieposzukiwanych na rynku. Tak np. Państwowa Centrala Handlowa sprzedawała kupcom prywatnym ocet pod warunkiem nabycia na każde 20 butelek octu od 3 do 5 kg cukierków. To samo dotyczyło "Społem", które uzależniało sprzedaż octu od nabycia budyni względnie marmelady. Interwencje te doprowadziły do zaniechania omawianych praktyk.

3) Rybołówstwo.

W okresie sprawozdawczym Izba Przemysłowo-Handlowa poświęciła specjalną uwagę zagadnieniu handlu rybami morskimi. Na tym ważnym odcinku gospodarki aprowizacyjnej pojawiły się bowiem niepokojące symptomy. Wobec obfitych połowów, szczególnie dorsza, rozprowadzenie ryb natrafiało na duże trudności wskutek niedomagań transportowych i braku wewnątrz kraju odpowiednich urządzeń chłodniczych oraz odpowiednio zorganizowanych sklepów rybnych. Sektor państwowy i spółdzielczy nie przyjmował nadwyżki do przetworzenia na konserwy względnie do przewędzenia, co w konsekwencji doprowadziło do niszczenia się wielkich ilości tego cennego artykułu spożywczego. W celu dokładnego zorientowania się w sytuacji i w sposobach zaradczych, Izba Przemysłowo-Handlowa rozpisała ankietę do zainteresowanych firm i instytucyj. Zebrany materiał posłużył do wystąpień na terenie Ministerstwa Aprowizacji i handlu.

Wprowadzenie w życie w lipcu 1946r. nowego rozkładu jazdy znacznie utrudniło przewóz ryb morskich świeżych pociągami osobowymi i pośpiesznymi. Nowe zarządzenia Ministerstwa Komunikacji przewidywały przewóz tych ryb pociągami pośpieszno-towarowymi. W efekcie przewóz na Śląsk trwał trzykrotnie dłużej niż przed wprowadzeniem nowego zarządzenia. Izba zwróciła się do Ministerstwa Komunikacji z memoriałem, w którym wykazała trudności przewozu ryb świeżych do głównych ośrodków konsumpcyjnych w kraju i domagała się

./.

cofnięcia wspomnianego ograniczenia. Ministerstwo, uznając słuszność wywodów Izby, wydało specjalne zarządzenie o doczepianiu ładunków ryb świeżych do pociągów dalekobieżnych osobowych i pośpiesznych.

4) Planowe zaopatrzenie miast Wybrzeża w artykuły pierwszej potrzeby.

Dnia 7.XI.1946r. odbyła się w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni na zlecenie Województwa Gdańskiego konferencja w sprawie dostatecznego zaopatrzenia miast Gdyni, Gdańska i Sopotu w artykuły pierwszej potrzeby, jak mleko, masło, jaja, mąkę i t.p. Podstawą do rozważań były przedstawione przez Izbę dane naukowe, przyjmujące normę dzienną racji pokarmowej dla jednostki pracującej w ilości 3.000 kalorii.

Uwzględniając liczbę mieszkańców miast Gdyni, Gdańska i Sopotu (310.000 mieszkańców), ustalono zapotrzebowanie miesięczne:

a) na mięso	1.100.000	kg miesięcznie
b) tłuszcz	463.000	" "
c) mąka	2.343.300	" "
d) ziemniaki	2.250	ton "

które należy dowieźć z wolnego rynku. W związku z tym Izba rozpracowała też zagadnienie planowania wytwórczości i dystrybucji.

5) Sieć przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych na Wybrzeżu.

Izba opracowała plan rozmieszczenia przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych w Gdyni, Gdańsku i Sopocie w skali, odpowiadającej pokryciu potrzeb ludności tych miast. Na podstawie materiałów cyfrowych udowodniła Izba, że obecnie przypada w Gdyni na 1 przedsiębiorstwo 74 mieszkańców, podczas gdy w 1937r. przypadało 35, w Gdańsku natomiast przypada obecnie na 1 przedsiębiorstwo 75, a w Sopocie 93 mieszkańców. Dowody te miały szczególnie duże znaczenie wobec zamierzonej likwidacji przedsiębiorstw prywatnych pod pozorem zbyt wielkiej ich liczby.

6) Sprawa listów przewozowych.

Izba zwróciła się do Izby Urzędującej o interwencję w Ministerstwie Komunikacji w sprawie zniesienia zarządzenia stemplowania listów przewozowych w odniesieniu do przesyłek drobnicowych oraz o ułatwienie i usprawnienie wydawania tych listów przy większych przesyłkach. Ministerstwo Komunikacji ustosunkowało się do większości tych postulatów pozytywnie, ograniczając obowiązek stemplowania listów przewozowych do przesyłek drobnicowych powyżej 500 kg (poprzednio powyżej 100 kg).

7) Kształcenie zawodowe.

Na zebraniu plenarnym Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni w dniu 31.V.1946r. powołano do życia Komisję Socjalno-Oświatową.

./.

Izba opracowała uwagi dla Izby Urzędującej do projektu dekretu o organizacji, zakładaniu i utrzymaniu średnich szkół zawodowych. Na żądanie Kuratorium Okręgu Szkolnego Izba sporządziła wykaz ilościowy przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych z podziałem na branże, celem zorientowania Kuratorium o właściwym rozmieszczeniu średnich szkół zawodowych. Izba współpracowała z władzami szkolnymi w sprawie letnich praktyk wakacyjnych dla młodzieży szkół zawodowych przedsiębiorstw prywatnych. W tej sprawie Izba rozesłała do wszystkich zrzeszeń okólnik, w którym omówiła sprawy technicznego zorganizowania praktyk wakacyjnych oraz wytyczne, jakimi należy się kierować przy rozdziale tych praktyk i sprawowaniu nadzoru nad nimi.

Izba poczyniła przygotowania w celu reaktywowania powstałego przed wojną w Gdyni Instytutu Wiedzy Kupieckiej, który ma za zadanie uzupełniać braki w wykształceniu zawodowych kupców. Izba współdziałała ze Stowarzyszeniem Kupców m.Gdyni w organizowaniu Zawodowego Gimnazjum Handlowego. Przewodniczącym Rady Opiekuńczej przy Gimnazjum jest radca Izby ob. Benon Ratajczak. Izba zwróciła się do Kuratorium Szkolnego z prośbą o przydzielenie dla Handlowej Szkoły Zawodowej w Tczewie gmachu, będącego pod zarządem Kuratorium. Wniosek Izby został załatwiony przychylnie.

Izba Przemysłowo-Handlowa opracowała zasady szkolenia w handlu i biurowości, które obowiązują na terenie Izby również sektor państwowy i spółdzielczy. W roku 1946 Izba zarejestrowała z terenu województwa gdańskiego 49 umów o naukę w handlu oraz 3 o naukę w biurowości, z terenu województwa pomorskiego 166 umów o naukę w handlu oraz 15 umów o naukę w biurowości.

Na cele oświaty zawodowej (szkoły zawodowe, instytucje badawczo-naukowe, stypendia i zapomogi dla uczniów szkół zawodowych i handlowych) Izba wydatkowała sumę 88.000,- zł.

8) Sprawy różne.

a/ Powyższe sprawozdanie nie wyczerpuje całokształtu działalności Wydziału Handlowego Izby, przytaczanie zaś innych spraw o różnorakiej treści wykracza poza ramy niniejszej publikacji. Dlatego ograniczamy się do zaznaczenia, że frekwencja dzienna zainteresowanych kupców i przemysłowców w Wydziale Handlowym wynosiła przeciętnie w okresie sprawozdawczym około 30 - 40 osób i że działalność informacyjna Wydziału była ożywiona. Ponadto Wydział wykonał szereg prac zleconych przez władze państwowe, wymagających często dużego nakładu pracy, a nawet wnikliwych dociekań statystycznych. Przykładowo podajemy, iż Izba opracowywała stale dla Ministerstwa Skarbu wskaźniki wzrostu kosztów utrzymania rodziny czteroosobowej w porównaniu do okresu przedwojennego. Szczegółowe materiały, dotyczące budżetów rodzinnych z terenu Gdyni, Torunia i Grudziądza, wykazały, że miesięczny koszt utrzymania rodziny czteroosobowej wynosił: w kwietniu, sierpniu i w grudniu 1939r. w Gdyni zł 270,-, w Bydgoszczy zł 280,-, w Grudziądzu zł 190,-.

./.

Natomiast w 1946r. koszt miesięczny utrzymania czteroosobowej rodziny wzrósł następująco (w porównaniu do wyżej wymienionych cen z 1939r.):

	kwiecień	sierpień	grudzień
Gdynia	33-krotnie	45-krotnie	51-krotnie
Bydgoszcz	16-krotnie	19-krotnie	39-krotnie
Grudziądz	26-krotnie	32-krotnie	57-krotnie.

b) Opinie o projektach ustaw i rozporządzeń oraz regulaminów.

Poza omówionymi już pracami ustawodawczymi z dziedziny ustalania i kontroli cen, Izba wypowiedziała się w sprawie projektu rozporządzenia, dotyczącego ustalenia wysokości opłat od zaświadczenia użyteczności publicznej przedsiębiorstw, stanowiących własność związków samorządowych. Wysokość opłat, zdaniem Izby, winna być ustalona przez Ministerstwo Aprowizacji i Handlu względnie Ministerstwo Ziem Odzyskanych w porozumieniu z prezesem Centralnego Urzędu Planowania nie tylko po uprzednim wysłuchaniu opinij terenowych rad narodowych, ale także po konsultacji samorządu gospodarczego.

Izba opiniowała a) projekt regulaminu targów małych, mających obowiązywać na terenie miasta Gdyni, b) projekt zarządzenia w sprawie godzin handlu i godzin otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych na terenie miasta Gdyni.

c) Giełdy zbożowo-towarowe.

W związku z zarządzeniem Ministra Aprowizacji i Handlu o reaktywowaniu giełd zbożowo-towarowych Izba zwróciła się do tegoż Ministerstwa o uwzględnienie w planie sieci giełd zbożowo-towarowych również giełdy gdańskiej, przeznaczonej dla obsługi handlu zagranicznego. Idąc po linii życzeń Izby, Ministerstwo mianowało komisarza dla zorganizowania takiej giełdy w Gdańsku. Izba zgłosiła również wniosek, aby nadać tej giełdzie charakter giełdy handlu zagranicznego. Izba poczyniła kroki, aby w komitecie organizacyjnym giełdy, jako też samej giełdy gdańskiej sektor prywatny był odpowiednio reprezentowany.

d) Udział w ważniejszych konferencjach.

1/ Dnia 5.VII.1946r. brała Izba udział przez swego delegata w konferencji, zwołanej przez Zarząd Miejski w Gdyni w sprawie wystawy dorobku gospodarczego Wybrzeża. Chodziło o zorganizowanie wystawy na terenie Gdyni.

2/ Dnia 28.VII.1946r. brała Izba udział w konferencji, zwołanej przez Urząd Wojewódzki w Gdańsku, w sprawie uzdrowienia i usprawnienia handlu zbożem i jego przetworami.

3/ Dnia 5.VIII.1946r. brała Izba udział w zebraniu, zorganizowanym przez Okręgowy Urząd Likwidacyjny na Województwo Gdańskie, w sprawie wydzierżawienia hoteli poniemieckich.

./.

4/ W dniach 26 i 27.VIII.1946r. delegaci Izby uczestniczyli w pierwszej naradzie rybackiej w Szczecinie, odbytej przy współudziale władz naczelnych z Ministrem Żeglugi i Handlu Zagranicznego Br.Jędrychowskim i Wiceministrem P.Petrusewiczem na czele.

5/ Dnia 27.VIII.1946r. odbyła Izba specjalną konferencję w Stowarzyszeniu Kupców w Sopocie z kupcami branży spożywczej w sprawie pobierania wyższych cen za artykuły pierwszej potrzeby niż w Gdyni względnie w Gdańsku. Przyczyny tego zjawiska zakomunikowano Urzędowi Wojewódzkiemu w Gdańsku.

6/ W dniach 26. i 28.X.1946r. w konferencji, zwołanej przez Komisarza Państwowego dla organizacji giełdy zbożowo-towarowej w Gdańsku.

7/ Dnia 28.X.1946r. w konferencji, zwołanej przez Wojewódzką Radę Narodową, a w dniu 8.XI.1946r. przez przewodniczącego Komisji Specjalnej do walki z lichwą i szkodnictwem gospodarczym w sprawie ustalania cen na artykuły spożywcze pierwszej potrzeby.

e) Izba wydawała zaświadczenia w przedmiocie usług prywatnych przedsiębiorstw na rzecz instytucyj publiczno-prawnych, celem uzyskania przez firmy prywatne kart żywnościowych I.kategorii dla swoich pracowników.

f) Izba przedłożyła Wydziałom Aprowizacji i Handlu Urzędów Wojewódzkich w Gdańsku i Bydgoszczy ilościowe wykazy przedsiębiorstw gastronomicznych, z podziałem na branże w ramach, ustalonych dla województw w myśl rozporządzenia Ministerstwa Aprowizacji i Handlu z dnia 2.II.1946r. o koncesjonowaniu tych przedsiębiorstw. Na terenie województwa gdańskiego ilość tych przedsiębiorstw, zaakceptowana przez Ministerstwo Aprowizacji i Handlu, odbiega daleko od norm, ustalonych w tym rozporządzeniu.

Izba opracowała uwagi do umów o koncesje gastronomiczne, zawieranych na terenie okręgu Izby (a szczególnie na terenie województwa gdańskiego) przez Związek Inwalidów Wojennych, i przesłała te uwagi Izbie Urzędującej do wykorzystania. Izba podkreśliła, że stosunki, jakie wytworzyły się na skutek monopolistycznego stanowiska Związku Inwalidów Wojennych, są niezdrowe, a sam Związek prowadzi politykę eksperymentalną i utrudnia uporządkowanie przemysłu gastronomicznego.

Izba wydawała zaświadczenia dla kupców okręgu Izby, stwierdzające ich fachowość oraz celowość w organizowaniu nowych działów pracy i nowych przedsiębiorstw, celem przedstawienia właściwym władzom.

S p r a w y   p r z e m y s ł u.

Na czoło prac z zakresu spraw przemysłowych wysunęły się zagadnienia z dziedziny:

1. nacjonalizacji przedsiębiorstw,
2. popierania i zrzeszania inicjatywy prywatnej,
3. planowania inwestycyj,
4. zapatrywania w surowce,
5. kredytu.

Do 1. Sprawy nacjonalizacji przedsiębiorstw.

Ustawa z dnia 3.I.1946r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej nie była w okresie przygotowywania jej przesłana Izbom Przemysłowo-Handlowym do zaopiniowania. Dlatego Izba w tym zakresie musiała ograniczyć swe prace głównie do inicjowania i opiniowania rozporządzeń wykonawczych, których ustawa przewidziała kilkanaście. Postulaty Izby szły w kierunku zdecydowanego rozgraniczenia sektora państwowego, spółdzielczego i prywatnego, celem zapewnienia dla przedsiębiorczości prywatnej niezbędnej pewności działania i pewności inwestycyj. Izba wskazywała tedy czynnikom miarodajnym w obszernych memoriałach na konieczność przeprowadzenia i zakończenia nacjonalizacji w pierwotnie przewidzianym terminie ustawowym, t.j. do 31.XII.1946r., przy normatywnym stwierdzeniu, że z upływem tego terminu tracą moc przestarzałe i nieaktualne już przepisy dekretu z dnia 16.XII.1918r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego i art.53 pkt.6 ustawy z dnia 30.III.1939r.o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych, przewidujący również zarząd państwowy nad przedsiębiorstwami. W związku z tym Izba wskazywała na łączność zagadnienia nacjonalizacji z zagadnieniem reprywatyzacji przedsiębiorstw, wobec czego niedopuszczalnym jest wyłączanie -choćby czasowe- od reprywatyzacji przedsiębiorstw, które nie podlegają nacjonalizacji. Te poczynania samorządu gospodarczego znalazły wyraz w postaci nowelizacji pierwotnego dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich.

W swych pracach nad rozporządzeniami wykonawczymi do ustawy nacjonalizacyjnej Izba kierowała się dążnością do jasnego i wyczerpującego unormowania zarówno podziału struktury gospodarczej kraju na trzy sektory jak i przestrzegania zasady równego startu dla wszystkich sektorów. Tą drogą można bowiem obalić legendy o wzajemnej obcości lub nawet przeciwstawności tych ogniw ustrojowych. Droga ta prowadzi również do wytworzenia stałej płaszczyzny współpracy między trzema sektorami, opartej na wzajemnym zrozumieniu, iż te trzy człony stanowią części składowe jednego żywego organizmu.

Kierując się powyższymi przesłankami świadomego i intensywnego włączenia wyodrębnionego sektora prywatnego w mechanizm gospodarki planowej Państwa,- Izba wystąpiła o normatywne zdefiniowanie przedsiębiorstw, podlegających nacjonalizacji. Chodziło tu m.in. o ścisłe określenie pojęcia pracowników, związanych bezpośrednio z produkcją przez niezaliczanie do nich przedstawicieli handlowych, uczniów, stróżów, gońców, sprzątaczek i t.p.,- o ustalenie pojęcia przedsiębiorstwa przemysłowego jako samodzielnego zakładu przemysłowego, obsługującego jedną gałęź produkcyjną,- o ścisłe ustalenie zdolności produkcyjnej tych przedsiębiorstw, przy których stopień tej zdolności decydował o nacjonalizacji, jak n.p. zdolności przemiałowej młynów zbożowych, zdolności przetwórczej tartaków. W związku z tym Izba zaopiniowała również projekt rozporządzenia o podwyższeniu dolnej granicy za-

./.

trudnienia, projektując podwyższenie tej granicy dla wytwórni perfumeryjno-kosmetycznych, cegielni, przemysłu torfowego, stolarki budowlanej, wędzarni i konserw rybnych. Projekt ten doznał częściowej realizacji w postaci rozporządzenia wykonawczego.

Izba czyniła również starania o spowodowanie wydania rozporządzenia wykonawczego, wyjaśniającego, że drobne zakłady poligraficzne nie podlegają nacjonalizacji. W tej mierze poczynania izbowe pozostały wszakże bezskuteczne.

W zakresie trybu postępowania w przedmiocie nacjonalizacji przedsiębiorstw prace Izby szły w kierunku spowodowania, by delegaci Izb Przemysłowo-Handlowych w komisjach dla spraw upaństwowienia przedsiębiorstw byli stałymi członkami tych komisyj, a nie zasiadali w nich jedynie "kolejno", jak przewidziało odnośne rozporządzenie z dnia 11.IV.1946r.(Dz.U.R.P.Nr.17,poz.114). Rozporządzenie to dopuściło delegatów Izb do udziału w komisjach wojewódzkich, nie przewidziało wszakże uczestnictwa przedstawicieli samorządu gospodarczego w Komisji Głównej dla spraw upaństwowienia przedsiębiorstw. Dlatego Izba przyczyniała się do spowodowania, by także do Komisji Głównej wprowadzono dwóch przedstawicieli Izb Przemysłowo-Handlowych. Wreszcie popierane starania o rychłe i życzliwe rozpatrzenie wniosków o wyłączenie w drodze wyjątku spod nacjonalizacji przedsiębiorstw.

Izba przedstawiła po 2 delegatów do Wojewódzkich Komisyj do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw w Gdańsku i w Bydgoszczy. Delegaci ci od listopada 1946r. brali udział w pracach komisyj, dostarczając wszechstronnie ujętych materiałów podstawowych. Trzeba przy tym podkreślić, że prace tych komisyj opierały się na danych, zawartych w sporządzonych przez Izbę listach przedsiębiorstw do upaństwowienia. Obciążenie Izb obowiązkiem sporządzenia takich list wymagało przedsięwzięcia szeroko zakrojonych prac, które ukończono na czas.

Jeśli chodzi o zakres ilościowy akcji upaństwowiania przedsiębiorstw w okręgu izbowym, to akcja ta przybrała szerszy zakres na obszarze województwa pomorskiego. Ilustrują to następujące dane, zaczerpnięte z wykazów, ogłoszonych przez Przewodniczących Wojewódzkich Komisyj do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw. Do dnia 31.XII.1946r. na terenie województwa pomorskiego ogłoszono 10 wykazów, zawierających 1637 przedsiębiorstw, z art.2 omawianej ustawy i 186 przedsiębiorstw z art.3 tejże ustawy. Natomiast w tymże czasie na terenie województwa gdańskiego ogłoszono 3 wykazy, zawierające 921 przedsiębiorstw z art.2 oraz 30 przedsiębiorstw z art.3.

Do 2. Popieranie i zrzeszanie inicjatywy prywatnej.

Ustawa z dnia 3.I.1946r. o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i o popieraniu inicjatywy prywatnej przyczyniła się do wzrostu dynamiki rozwojowej przedsiębiorstw prywatnych przemysłowych, handlowych i usługowych oraz do wzrostu ilości zatrudnionych w tych przedsiębiorstwach pracowników. Mianowicie między III i IV kwartałem roku 1946r. wzrost ilościowy tych przedsiębiorstw wyraził się w 8,4%, a wzrost zatrudnienia w 8,5%. Dla zobrazowania żywotności przedsiębiorczości prywatnej przytaczamy:

./.

A. P r z e m y s ł

w połowie 1946r. było w Polsce prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych	12.639,	zatrudniających pracowników	69.899
W okręgu zaś Izby było przedsiębiorstw przemysłowych:			
w końcu III.kwartału 1946 r.	1.216	"	11.395
" IV.kwartału 1946 r.	1.397	"	13.004
wzrost	8,7%	wzrost	8,5%

Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni reprezentowała zatem w końcu okresu sprawozdawczego 16% ilości prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych całej Polski.

B. H a n d e l

W okręgu Izby było przedsiębiorstw handlowych:			
w końcu III.kwartału 1946r.	12.689	zatrudniających pracowników	21.601
" IV.kwartału 1946r.	14.832	"	25.382
wzrost	9%	wzrost	9,2%

W całej Polsce ilość przedsiębiorstw prywatnych wynosiła około 150.000, przeto w okręgu izbowym w końcu okresu sprawozdawczego reprezentował około 11% ogółu przedsiębiorstw handlowych w Polsce.

C. U s ł u g i

W końcu III.kwartału 1946r. było w okręgu Izby przedsiębiorstw usługowych	2.566	zatrudniających pracowników	7.948
W końcu IV.kwartału 1946r.	2.950	"	8.925
wzrost	8,7%	wzrost	9%

Powyższe liczby wykazują, że także dzięki pracy Izby, która krzewiła wiarę w przyszłość ustawowo chronicznej inicjatywy prywatnej, rozwinęła się ona żywiołowo również w okręgu naszej Izby Przemysłowo-Handlowej. Trzeba było nie mało starań i zabiegów, by wkład produktywnej pracy przedsiębiorczości prywatnej wyraził się w sposób wyżej podany. Stało się to również dzięki temu, że poczucie obowiązku pracy i wola czynu znacznie górowały nad postulowaniem dogodniejszych form dla inicjatywy prywatnej. Domaganie się udogodnienia form pracy sektora prywatnego było nader uzasadnione, Izba nie ustawała więc w zabiegach o zorganizowanie sektora prywatnego, celem osiągnięcia zbiorowym wysiłkiem kierownictwa tego sektora, dla włączenia go przez zrzeszenia gospodarcze o charakterze obowiązkowym w gospodarkę planową, udostępniającą przedsiębiorczości prywatnej przydziały surowcowe, kredyt i inne niezbędne warunki egzystencji. Wstępne bowiem warunki pracy sektora prywatnego wymagały zmiany. Ich charakterystykę przytoczył Prezes Izby prof.T.Ocioszyński w takim syntetycznym skrócie na plenarnym zebraniu Izby dnia 8.II.1947r:

./.

"Wymiana pieniędzy, równa jednorazowej daninie nieraz prawie 100% kapitału obrotowego,- całkowita blokada kredytu bankowego, a więc warunki dla daleko posuniętego zdziczenia kredytu handlowego,- radykalny start akcji upaństwowiania, w której fakty wyprzedzały normy prawa,- wielka stawka na spółdzielczość przy wytwarzaniu dla przedsiębiorczości prywatnej atmosfery najbardziej nieufnej i krytycznej,- zaabsorbowanie uwagi, sił i środków aparatu państwowego niemal bez żadnej reszty w tematy gospodarki etatystycznej i spółdzielczej przy oczywistym przesunięciu problemów t.zw. "inicjatywy prywatnej" na plan dalekorzędny,- nacisk śruby podatkowej,- intensywny drenaż fiskalny i gospodarczy,- oto dotychczasowe warunki pracy przedsiębiorczości prywatnej".

Walcząc o zmianę tych warunków, Izba powodowała się szeroko pojętym interesem państwowym, by sektor prywatny mógł wykorzystać wszystkie swe możliwości twórcze w dziele odbudowy kraju i by mógł wydatnie pomagać władzom państwowym w kształtowaniu nowego gospodarczego oblicza kraju, dzieląc obok trudów pracy publicznej także i odpowiedzialność za wyniki tej pracy. Dla osiągnięcia tych celów niezbędnym było włączenie sektora prywatnego w postaci zrzeszeń gospodarczych w gospodarkę planową. Prace w tej dziedzinie Izba podjęła i popierała jeszcze w okresie przedwojennym, czemu zawdzięcza się fakt, iż w odbudowującej się Polsce przedsiębiorczość prywatna na Pomorzu odrazu wykazywała znaczne osiągnięcia organizacyjne. Wszakże dotychczasowy tryb dobrowolnej asocjacji w nowych warunkach okazał się niewystarczającyzwłaszcza z uwagi na dopływ do przemysłu i handlu niepowołanych elementów, kierujących się nieraz chęcią szybkiego wzbogacenia się z pominięciem etyki kupieckiej. Stąd jeszcze w 1945r. prace zrzeszeniowe Izby zmierzały w kierunku asocjacji o charakterze obowiązkowym w ramach samorządu gospodarczego, jako ogniwa ustrojowego organizacji społecznej.

W końcu czerwca 1946r. Ministerstwo Aprowizacji i Handlu poleciło wszystkim Izbom Przemysłowo-Handlowym natychmiast zorganizować zrzeszenia branżowe dla całego przemysłu spożywczego. Miały one objąć wszystkie przedsiębiorstwa prywatne. Zorganizowane w tym trybie zrzeszenia nie miały posiadać osobowości prawnej, lecz miały być wyłącznie organami wewnętrznymi, pomocniczymi i wykonawczymi Izb Przemysłowo-Handlowych na odnośnym odcinku działalności gospodarczej. Do zadań zrzeszeń miało więc należeć:

a) zbieranie od poszczególnych zakładów ankiet i danych statystycznych w przedmiocie ich zdolności produkcyjnej oraz zapotrzebowania na surowce, na środki energetyczne oraz na narzędzia produkcji, jak również zbieranie zapotrzebowań w związku z przewidzianymi remontami i inwestycjami;

b) zestawianie co kwartał na podstawie zebranego materiału zapotrzebowań dla poszczególnych branż przemysłu na węgiel, energię elektryczną, surowce, narzędzia i środki produkcji;

c) ustalanie z przedsiębiorcami względnie ich zrzeszeniami warunków (wg. wytycznych Ministerstwa Aprowizacji i Handlu), na jakich zwalniane będą przez Ministerstwo dla danej branży artykuły przydzielane poszczególnym zakładom przetwórczym;

./.

d) składanie Ministerstwu Aprowizacji i Handlu odpowiednich wniosków i zapotrzebowań.

Poza tym Izby zobowiązane są wspomnianą instrukcją.

a) do opracowywania planów gospodarki dla poszczególnych branż wytwórczości, oraz przeprowadzania kontroli wykonania tych planów,

b) składania w Ministerstwie Aprowizacji i Handlu wniosków w przedmiocie ustalenia norm, według których korzystający z przydziałów obowiązani będą dostarczać wyroby po cenach sztywnych,

c) sprawowania kontroli nad racjonalnością produkcji, jakością wyrobów i składania w tym przedmiocie wniosków w Ministerstwie Aprowizacji i Handlu.

Na podstawie powyższego zarządzenia Izba powołała do życia następujące zrzeszenia:

A. Przemysł spożywczy:

1) Zrzeszenie Przemysłu Przetwórstwa Zbożowego, obejmującego młynarstwo, kaszarstwo, makoroniarstwo i fabryki chleba z siedzibą w Bydgoszczy, w ilości 220 członków.

2) Zrzeszenie Przemysłu Fermentacyjnego, obejmujące przemysł piwowarski, słodowniczy, winiarski, octowy, drożdżowy i przemysł wód gazowych z siedzibą w Gdyni, w ilości 80 członków.

3) Zrzeszenie Przemysłu Konserwowego, obejmującego całe przetwórstwo mięsne, rybne i jarzynowo-owocowe łącznie z wytwórniami marmelad i soków, oraz suszarniami owoców i jarzyn z siedzibą w Gdyni, w ilości 57 członków.

4) Zrzeszenie Przemysłu Cukierniczo-Ziemniaczanego i Namiastek Spożywczych z siedzibą w Gdyni, w ilości 35 członków.

5) Zrzeszenie Przemysłu Olejarskiego z siedzibą w Gdyni, w ilości 40 członków.

B. Przemysł niespożywczy:

Na podstawie analogicznego okólnika Ministerstwa Przemysłu, Izba powołała do życia następujące zrzeszenia branżowe:

1) Zrzeszenie Prywatnych Przedsiębiorców Budowlanych i Instalacyjnych z siedzibą w Gdyni, w ilości łącznej 141 członków (z tego sekcja przedsiębiorstw budowlanych 122, sekcja elektrotechniczna 10, oraz sekcja instalacyjno-sanitarna 9 członków).

2) Zrzeszenie Przemysłu Drzewnego z siedzibą w Bydgoszczy w ilości łącznej 41 członków.

./.

3) Zrzeszenie Przedsiębiorstw Przewozowych z siedzibą w Gdyni, w ilości 14 członków.

Organizacja dalszych zrzeszeń branżowych w przemyśle projektowana była na rok 1947.

Do 3. Planowanie inwestycyj.

Działalność Izby w zakresie planowania inwestycyj przedsiębiorstw prywatnych i udostępniania funduszów inwestycyjnych wymaga odrębnego traktowania w odniesieniu do okresu od 1.IV.1946r. do końca 1946r., tudzież w odniesieniu do Państwowego Planu Inwestycyjnego na rok 1947.

1. Okres od 1.IV. do 31.XII.1946r.

Inwestycje, planowane przez Państwo na okres wstępny od 1.IV.do 31.XII.1946r. niemalże nie objęły sektora prywatnego. Tłómaczy się to nie tyle hierarchią potrzeb inwestycyjnych, lecz raczej atmosferą dyskryminowania inicjatywy prywatnej, panującą jeszcze w okresie układania wspomnianego planu wstępnego.

Dla wykazania stopnia pominięcia sektora prywatnego w tym planie wystarczy wskazać, iż w Państwowej Pożyczce Odbudowy Kraju sektor prywatny miał udział w pokryciu około 1.620 milionów zł, czyli w 36%, podczas gdy w rozdziale kredytów inwestycyjnych na rok 1946 przyznano sektorowi prywatnemu udział 30 milionów, a więc tylko około 1%. Tak nikły udział nie był oczywiście w stanie pokryć nawet nieznacznej części potrzeb inwestycyjnych przedsiębiorstw prywatnych. W okręgu Izby Gdyńskiej potrzeby te wyraziły się sumą około 55.258.000,- zł, objętą wnioskami inwestycyjnymi, które Izba zebrała i przepracowała zgodnie z instrukcją Ministerstwa Przemysłu z dnia 12.II.1946r. Wnioski te, opiewające w około 50% na zapotrzebowania kredytowe (na sumę 24.309.000,-zł), przesłano na czas za pośrednictwem Izby Urzędującej w Warszawie do Centralnego Urzędu Planowania. Zostały one uwzględnione w znikomej tylko części, gdyż na cały okręg Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni przeznaczono jedynie 3.500.000,- zł na inwestycje sektora prywatnego. Specjalnie powołana przez Izbę komisja rozdzieliła przyznaną na drugi kwartał 1946r. kwotę 1.2 miliona zł na 4 przedsiębiorstwa, włączone do planu inwestycyjnego. W tymże trybie rozdzielono na 3 przedsiębiorstwa 1.1 milion zł, przyznany na trzeci kwartał 1946r., pozostałą zaś sumę 1,2 miliona zł na czwarty kwartał analogicznie rozdzielono również na 3 przedsiębiorstwa, stosownie do przesłanek, nadesłanych przez Izbę Urzędującą.

Powyższa repartycja okazała się wszakże w okresie sprawozdawczym raczej teoretyczną, bo w praktyce kredyty te nie zostały

./.

dotychczas zrealizowane. O ich uruchomienie zwracano się przez Izbę Urzędującą do kompetentnych czynników. Na skutek tych interwencyj w Ministerstwie Skarbu dopiero w lipcu 1946r. Bank Handlowy i Bank Spółek Zarobkowych otrzymały zlecenie na uruchomienie omawianych kredytów na drugi kwartał 1946r. Wszakże oddziały tych banków nie otrzymały od swych central instrukcyj co do warunków tych transakcyj kredytowych i terminów spłaty, co zahamowało całą akcję. W okręgu Izby Warszawskiej Bank Handlowy miał tylko zaliczkowo wyasygnować pewne kwoty dla części prywatnych firm inwestujących, natomiast w okręgu Izby Gdyńskiej nie miały miejsca nawet zaliczkowe asygnacje.

W okresie sprawozdawczym Izba opracowała dla swego okręgu zapotrzebowanie inwestycyjne na rok następny 1947r. w ramach państwowego 3-letniego planu odbudowy. Prace te rozpoczęto we wrześniu 1946r.

2. Plan inwestycyjny na 1947r.

Szeroko przeprowadzona akcja informacyjno-propagandowa przyniosła w efekcie 26 wniosków z okręgu Izby, które opracowano i odesłano do Izby Urzędującej celem dalszego skumulowania i przekazania Centralnemu Urzędowi Planowania.

Zgłoszono do inwestycyj na około zł 70.925.950,-, w tym z kapitałów własnych na kwotę około zł 16.505.570,- oraz 54.420.380,- zł potrzeb kredytowych.

Ogólny koszt maszyn i ważniejszych materiałów obliczony został na ca 40.357.700,- zł i 16.600 $.

Według zapowiedzi władz w roku 1947 przewiduje się przyznanie 200 milionów kredytu na inwestycje przedsiębiorstw prywatnych. Trudno przewidzieć, jaką kwota zostanie przyznana na Izbę Przemysłowo-Handlową w Gdyni, lecz jeżeliby został zachowany taki sam stosunek liczb jak w roku 1946 (30 milionów złotych kredytu na cały kraj i 3,5 miliona kredytu na okręg Izby Gdyńskiej), to na okręg tutejszej Izby wypadłoby około 23 milionów złotych. Dałoby to możność zaspokojenia w 46% wykazanych we wnioskach potrzeb kredytowych. Kredyty udzielone na 1946 stanowią i to teoretycznie, gdyż nie zostały one narazie uruchomione, 14 1/2% zgłoszonych na ten rok potrzeb kredytowych.

Znaczna część firm prywatnych nie złożyła wniosków inwestycyjnych mimo, że przewiduje nakłady inwestycyjne w swych przedsiębiorstwach. Przyczyniły się do tego trudności w określeniu przewidywanych dochodów wobec braku surowców do produkcji, w zależności od których można planować zakres i rozmiary robót, oraz krótkie terminy, które wyznaczono na opracowanie planów i złożenie wniosków. Nadto powodem wstrzemięźliwości firm w zgłaszaniu projektowanych inwestycji był pewien sceptycyzm w odniesieniu do istotnych korzyści, jakie włączenie do planu może dawać inwestującym przedsiębiorstwom. Niewiara ta oparta była na doświadczeniu z 1946r.

<u>Do 4.</u> <u>Sprawy surowcowe i materiałów pomocniczych.</u>

Okólnik Departamentu Przemysłu Miejscowego z sierpnia 1945r. przekazał prywatne zakłady przemysłowe pieczy Izb Przemysłowo-Handlowych w zakresie udostępniania surowców, półfabrykatów

./.

i materiałów pomocniczych do produkcji. Dało to Izbom szeroką podstawę do współdziałania w tym przedmiocie z Ministerstwem Przemysłu.

Departament Przemysłu Miejscowego wydał szereg zarządzeń, ustalających zasady sporządzania zapotrzebowań globalnych w określonych terminach, o czym każdorazowo Izba Przemysłowo-Handlowa zawiadamiała zainteresowane przedsiębiorstwa.

W tym trybie ustalono wysokość zapotrzebowania poszczególnych materiałów na I, II, III i IV kwartał 1946r.i przesłano je do odpowiednich central zbytu, względnie zjednoczeń przemysłowych Ministerstwa Przemysłu.

System zaopatrywania zakładów przemysłowych w surowce w okresie sprawozdawczym charakteryzowały następujące cechy:

a) zaopatrywanie w surowce opierało się zasadniczo na kwartalnych planach produkcji, przewidywanej na dwa miesiące przed rozpoczęciem właściwego kwartału,

b) zapotrzebowania, opracowane oddzielnie dla każdej grupy surowcowej, przesyłano za pośrednictwem Departamentu Przemysłu Miejscowego do właściwych państwowych central zbytu, biur sprzedaży względnie do zjednoczeń przemysłowych,

c) mianownictwo materiałowe dla przedsiębiorstw, wchodzących do poszczególnych grup surowcowych, oraz jednostki miary dla oznaczenia ilości zapotrzebowanych materiałów, oparto na wykazach statystycznych wyrobów przemysłowych, wydanych przez Główny Urząd Statystyczny, lub na specyfikacjach branżowych, przesłanych Izbom Przemysłowo-Handlowym przez Ministerstwo Przemysłu,

d) szczególną wagę kładło Ministerstwo na należyte umotywowanie wniosków (ilość zatrudnionych pracowników, plan produkcji, ceny sprzedażne wytwarzanych przedmiotów.wolnorynkowe, komercyjne czy "sztywne"), gdyż na konferencjach przydziałowych w Ministerstwie, przeprowadza się ścisłą selekcję zgłoszonych potrzeb materiałowych dla przemysłu,

e) w odniesieniu do surowców, których brak szczególnie daje się odczuwać na rynku krajowym, wymagano bardzo szczegółowego uzasadnienia, a do uzyskania surowców po cenach sztywnych wymagano dołączenia urzędowych zaświadczeń (umów, zamówień) stwierdzających, że przedsiębiorstwo dostarcza swoje wyroby na rzecz instytucyj państwowych po cenach sztywnych,

f) wreszcie nie mogły być przedmiotem zapotrzebowań przemysłowych surowce, służące do wyrobów artykułów żywnościowych (n.p.cukier do wyrobów cukierniczych), jako podlegające kompetencji Ministerstwa Aprowizacji i Handlu.

Izba Przemysłowo-Handlowa zbierała od poszczególnych firm przemysłowych, drogą ankietową zgłaszane potrzeby surowcowe i materiałowe w oparciu o plany i wysokość przewidywanej produkcji. Nadesłane dane nie wyczerpały jednak całości tych potrzeb i nie objęły wszystkich zakładów przemysłowych prywatnych, podporządkowanych tutejszej Izbie. Różne są tego powody, między innymi małe zainteresowanie dla poczynań planowej i uporządkowanej gospodarki przemysłowej, wskutek nieufności w skuteczność zgłaszanych zapotrzebowań.

./.

Nieufność ta posiada pewne uzasadnienie w zbyt powolnym i zbyt niedostatecznym realizowaniu zgłoszonych zapotrzebowań przez władze centralne. Przypisać to należy trudnościom początkowym, jakie napotykała Izba Przemysłowo-Handlowa, a na wyższym szczeblu Ministerstwo Przemysłu w rozpatrywaniu zgłoszonych zapotrzebowań. Trudności te polegały na niedotrzymywaniu przez zainteresowane placówki przemysłowe nakazanych terminów, na braku wymaganego uzasadnienia wysokości potrzeb, na stosowaniu zbyt różnorodnego mianownictwa w oznaczeniu tych materiałów i na wielu innych niedokładnościach i usterkach formalnych.

Nieufność do uzyskania przydziałów drogą zapotrzebowań kwartalnych, jako też trudności dostosowania się do planowej gospodarki surowcowej wywołały zdobywanie przez licznych przemysłowców surowców wprost na wolnym rynku po wygórowanych cenach, albo zabieganie o przydział doraźny surowców i materiałów przez zgłaszanie do Ministerstwa Przemysłu lub do central zbytu wniosków indywidualnych.

W okresie sprawozdawczym w realizacji zgłoszonych zapotrzebowań osiągnięto następujące przydziały.

Lp.	Nazwa surowca	Jedn.	Zapotrzebowanie roczne	Min.	Przyznano jedn.	tj. %	Wykup. jedn.	%	Cena za jedn. w złotych
1.	papa	rolki	500	Prz.	9.000	1.800	2.430	37	228/290
2.	terpentyna	kg	3.000	Leśn.	3.000	100	3.000	100	176
3.	kalafonia	"	3.000	Leśn.	3.000	100	3.000	100	121
4.	cyna	"	500	Prz.	500	100	500	100	285,50
5.	ołów	"	5.500	Prz.	5.500	100	5.500	100	2,52
6.	drzewo surowe	m^3	3.400	Leśn.	500 2.500 50 3.050	90	550	100	500
	Uwaga: 2.500 m^3 nie wykorzystano z powodu odl. Szczecinek.								
7.	tarcica	m^3	800	Leśn.	50	6	50	100	4.000
8.	szkło	m^2	4.000	Prz.	4.000	100	4.000	100	125/235
9.	przędza bawełniana	kg	300	Prz.	300	100	200	67	231/387
10.	przędza zgrzebna	kg	700	Prz.	700	100	500	71	287
11.	przędza sztuczna jedwabna	kg	500	Prz.	500	100	500	100	500
12.	pasy parciane	mb.	800	Prz.	135	17	135	100	608
13.	węgiel gruby	ton	1.200	Prz.	550	45,8	550	100	1.200
14.	węgiel średni	"	2.000	Prz.	845	42,2	845	100	900

./.

Lp. Nazwa surowca	Jedn.	Zapotrzebowanie roczne	Min.	Przyznao jedn.	tj. %	Wykup. jedn.	%	Cena za jedn. w złotych
15. miał	ton	1.200	Prz.	2.085	173	800	66,6	345
16. koks	"	1.380	Prz.	255	18,4	255	100	1.800
17. węgiel gruby	"	1.200	Odb.	300	25	80	27	1.200
18. węgiel średni	"	1.200	Odb.	100	8,2	-	-	900
19. miał	"	2.400	Odb.	750	31,2	-	-	345
20. koks	"	120	Odb.	-	-	-	-	1.800

Do 5. Sprawy kredytowe.

Wymiana pieniędzy, dokonana w 1945r. równała się niemal jednorazowej daninie prawie całego kapitału obrotowego. W tych warunkach całkowita blokada kredytu bankowego, stosowana w okresie sprawozdawczym wobec przedsiębiorstw prywatnych, przyciskanych śrubą podatkową i intensywnie drenowanych emisją biletów skarbowych i rozmaitymi obciążeniami pożyczkowymi,- stworzyły warunki dla zdziczenia kredytu handlowego. To też w okresie sprawozdawczym zdrowy kredyt handlowy na ogół nie istniał z przyczyn, od sektora prywatnego niezależnych. Jeśli zaś chodzi o kredyty inwestycyjne, to i na tym odcinku sektor prywatny pozostawał w okresie sprawozdawczym bez pomocy Państwa, odpowiadającej skali obciążeń publicznych, ponoszonych przez przedsiębiorstwa prywatne. Izba starała się tym szkodliwym gospodarczo objawom przeciwdziałać, kierując do czynników miarodajnych w tych sprawach odpowiednie materiały i nawiązując łączność z organizacjami społecznymi, które okazały zainteresowanie tą akcją. Zwłaszcza zaś Stronnictwo Pracy skłonne było do wysłuchiwania konkretnych w tym przedmiocie propozycyj zaradczych, które złożono na ręce posłów celem ewentualnego skierowania na warsztat ustawodawczy. Wyniki tych poczynań zaznaczyły się w nowelizacji przepisów podatkowych, zwłaszcza podatku od uposażeń i podatku dochodowego i w zapowiedziach szerszego uwzględniania na przyszłość potrzeb kredytowych w zakresie inwestycyj sektora prywatnego.

Przedsiębiorstwa przemysłu prywatnego zasilane były w okresie sprawozdawczym w potrzebne środki obrotowe w formie kredytów wekslowych, przede wszystkim przez Bank Związku Spółek Zarobkowych, oddział w Gdyni i Bydgoszczy oraz przez Bank Handlowy, oddział w Gdyni. Poza tym udzielały drobnych kredytów Komunalne Kasy Oszczędności miejskie i powiatowe.

W okresie sprawozdawczym stale wzrastało zapotrzebowanie na kredyty, jednakowoż wymienione Banki, ze względu na szczupłość posiadanych zasobów pieniężnych, nie mogły zaspokoić w całości potrzeb kredytowych przemysłu okręgu Izby.

Według otrzymanych informacji od 42 instytucji finansowych w okręgu Izby do 31. lipca 1946r. udzielono kredytów przedsiębiorstwom przemysłowym 44.914.885,- zł, a w następnych pięciu miesiącach udzielono 61.062.724,- zł o łącznej sumie

./.

105.977.609,-zł. Przedsiębiorstwa handlowe natomiast otrzymały w okresie sprawozdawczym kredytu o łącznej sumie 162.205.969,-zł.

Sprawy podatkowe.

Zagadnienia podatkowe były polem szczególnie ożywionej działalności Izby w okresie sprawozdawczym, gdyż na odcinku obciążeń fiskalnych zaznaczyła się najdobitniej dyskryminacja sektora prywatnego. Trzeba więc było walczyć o rację i warunki bytu przedsiębiorczości prywatnej przede wszystkim przez urealnienie systemu podatkowego. Walka nie okazała się bezowocną, a do jej przeprowadzenia uruchomiono Komisję Podatkową, korzystającą ze współpracy zaproszonych rzeczoznawców.

W skierowanych do władz naczelnych memoriałach wywiedziono, że dokonana po odzyskaniu niepodległości reforma podatkowa poszła po linii maksymalnego uprzywilejowania sektora państwowego i spółdzielczego, przerzucając nadto na sektor prywatny szereg dodatkowych obciążeń, uniemożliwiających już nie tylko kapitalizację, lecz nawet godzących w zdrową rentowność przedsiębiorstw prywatnych. Te stwierdzenia poparto zestawieniem najważniejszych przepisów dekretu z 18.VIII.1945r. o podatku od wynagrodzeń (art.13 łącznie z §§ 32 i 33 rozporządzenia wykonawczego), dekretu z 22.XII. 1945r.o podatku obrotowym (art.3, 6, 16, 17), dekretu z 8.I.1946r. o podatku dochodowym (art.1,2, 19,26 - 30) tudzież dekretu z 13.IV. 1945r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego (art.3). Wynikające z tych przepisów uprzywilejowania sektora państwowego i spółdzielczego, dotyczą zarówno szerokiego wyłączenia od opodatkowania jak i wydatnego obniżenia stopy podatkowej, tudzież nieproporcjonalnego rozkładu obciążeń fiskalnych na poszczególne sektory. Ta nieproporcjonalność zaznaczyła się także w dekrecie o daninie narodowej na zagospodarowanie Ziem Odzyskanych. Izba zawczasu zgłosiła swe uwagi do projektu tego dekretu co do kompetencyj Komisj Obywatelskich, co do potrącalności kwot, uiszczonych na daninę, z dochodu podlegającego opodatkowaniu, co do przewidzianych w dekrecie ulg, co do obliczania daniny na podstawie obrotów z III kwartału 1946r. w odniesieniu do przedsiębiorstw sezonowych. Nadto w stadium wykonawczym przy wymiarze daniny zaszła potrzeba interwencji w odniesieniu do podstaw wymiarowych co do przedsiębiorstw usług portowych przez uwzględnianie wysokich efektywnych wydatków na bieżące koszty handlowe.

Izba wnosiła o znowelizowanie podatku od uposażeń i podatku dochodowego, zwalczała bezpodstawne domiary podatkowe, zmierzała ku obniżeniu "norm średniej dochodowości", ku życiowemu złagodzeniu dekretu o postępowaniu podatkowym i ku stępieniu zbytnich rygorów dekretu o egzekucji podatkowej, przewidującego nawet przymusowy zarząd państwowy i zamykanie przedsiębiorstw jako środki "upłynniania" bieżących świadczeń podatkowych. Zanim w wielkim skrócie omówimy ważniejsze z tych prac, trzeba stwierdzić, iż były one kierowane dobrze pojętym interesem państwowym, a nie chęcią chronienia prywatnych zysków. Izba wskazywała, że wobec pozbawienia rynku prywatnego kapitałów przez reformę walutową z 1945r. i stały drenaż fiskalny należy dopuścić regenerację kapitałów gospodarczych celem zintenzyfikowania wydajności sektora prywatnego. Żywotność procesów kapitalizacyjnych w środowisku prywatnej przedsiębiorczości jest objawem naturalnym, a utrącanie tego objawu musi prowadzić do szkodliwych perturbacyj gospodarczych. Nie można wszystkich zysków przedsiębiorczości prywatnej przenosić drogą drenażu fiskalnego na Państwo i lokować w gospodarce publicznej, jeśli uznaje się

twórczą rolę sektora prywatnego, gdyż taka gospodarka o krańcowym typie rentowności pośredniej musi doprowadzić do zlikwidowania przedsiębiorczości prywatnej. Nie zaprzeczając państwowej i społecznej doniosłości transferu części zysków prywatnych na Państwo, które musi "odrobić" dewastacje wojenne i zacofanie w podstawowych urządzeniach gospodarczych,- trzeba wszakże zachować zdrową proporcję przez pozostawienie sektorowi prywatnemu źródeł bieżącej egzystencji na odpowiednim poziomie i funduszów na trwałe, a dla Państwa odbudowującego się niezbędne inwestycje. Od tych zaś inicjatywa prywatna bynajmniej nie stroni, czego dowodem są zgłoszenia inwestycyjne. Sektor prywatny dlatego nie inwestuje dotychczas w szerszym zakresie, że wrogie dlań ustawodawstwo podatkowe nie pozwalało na wypracowanie funduszów inwestycyjnych. Niesłuszny zaś jest pogląd, jakoby prywatny przemysłowiec lub kupiec wolał procesy tezauracyjne od inwestycyjnych. Takie postępowanie (lokowanie zysków w bezprocentowych walutach) sprzeciwia się przecież prawu obrotu, prawu ruchu kapitałów i prawu zysku, może więc być poczytywane wyłącznie jako wyjątkowe zjawisko przejściowe, wynikające z wykolejeń powojennych. Normalizacja stosunków i przywrócenie rentowności przedsiębiorstw są więc skutecznym środkiem zaradczym przeciwko tego rodzaju wynaturzeniem, które zdają się już przechodzić do przeszłości.

Swymi pracami z dziedziny podatkowej Izba przyczyniła się do częściowej normalizacji stosunków na tym polu. Zaznaczyła się ona w obniżeniu podatku od uposażeń i w częściowym uwzględnieniu postulatów co do podatku dochdδowego.

W sprawie projektu noweli do dekretu o podatku dochodowym, Izba wystąpiła z wnioskiem zrównania, pod względem obciążenia podatkowego wszystkich przedsiębiorstw tak państwowych, samorządowych, jako też spółdzielni z prywatnymi przedsiębiorstwami, za ustaleniem minimum dochodu wolnego odpodatku na 72.000,-zł analogicznie jako to uczyniono w podatku od wynagrodzeń, za zróżniczkowaniem skali progresji podatku, gdyż tempo wzrostu jest zbyt gwałtowne i nakłada za wysokie obciążenia na przedsiębiorstwa o niskich dochodach, za przyznaniem ulg tylko tym spółdzielniom, które dokonują obrotów z członkami spółdzielni, za podwyższeniem kwoty 5.000 zł na 20.000 zł jako wartość za przedmioty podlegające jednorazowemu odpisaniu.

Izba wystąpiła o złagodzenie przepisów o postępowaniu podatkowym co do przechowywania ksiąg handlowych i uznawania ich za nieprawidłowe, wreszcie,w sprawie posiadania i wystawiania rachunków.

Izba wystąpiła przeciwko dowolnemu dokonywaniu przez Urzędy Skarbowe domiarów zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy.

Izba wskazała, że rozporządzenia o wpłatach zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy, wyraźnie ustaliły, iż zaliczki wpłaca się na podstawie ksiąg handlowych, a dopiero po przeprowadzeniu badania tychże i sporządzeniu protokółu nie uznającego ksiąg za prawidłowe, można wyznaczyć zaliczki o innej wysokości, na podstawie danych, posiadanych przez władze skarbowe. Izba prosiła o wydanie podległym władzom skarbowym wyjaśnienia, że stosowanie domiarów jest niedopuszczalne w odniesieniu do płatników,prowadzących księgi handlowe.

./.

Stwierdzono, że normy średniej dochodowości są zbyt wysokie, a szczególnie przy stosowaniu ich przy wymiarach zaliczek na podatek obrotowy, którymi władze skarbowe posługują się jako normami orientacyjnymi. Wobec tego Izba zbadała tę sprawę na terenie całego jej okręgu i przesłała wykazy norm do Izby Urzędującej, która po porównaniu wydanych norm przez wszystkie Izby Skarbowe miała wystąpić z odpowiednim wnioskiem do władz centralnych.

W służbie informacyjnej oraz interwencyjnej referat podatkowy udzielał informacji i porad z zakresu ustaw podatkowych zainteresowanym przedstawicielom przedsiębiorstw, oraz interweniował w doraźnych wypadkach w Urzędach Skarbowych, utrzymując kontakt z lokalnymi władzami skarbowymi.

Stosownie do obowiązujących przepisów ordynacji podatkowej, Izba przedłożyła na żądanie Izb Skarbowych w Gdańsku i Bydgoszczy kandydatów i zastępców do Komisji Odwoławczej, jak również ustaliła listy biegłych dla celów podatkowych dla każdego Urzędu Skarbowego, uwzględniając wszystkie branże handlowe i przemysłowe, zaprezentowane w jej okręgu.

Do dziedziny zagadnień podatkowych należą również prace Izby, zmierzające do stosowania jednolitego planu kont. Odnośny projekt, opracowany przez Komisję dla Ujednostajn.Rachunkowości Gospodarczej, oparty jest na wzorach niemieckich, które wytrzymały ośmioletnią próbę życia w Niemczech. Projekt ten wprowadził pewne zmiany do wspomnianego wzoru, dostosowując go do naszych warunków. W odniesieniu do tych zmian Izba zgłosiła swe uwagi, aprobując poza tym projekt w oparciu o opinię komisji fachowców.

./.

Zagadnienia ustawodawcze.

W okresie sprawozdawczym prace nad zagadnieniami ustawodawczymi wysuwały się na poczesne miejsce, gdyż wyłaniający się z chaosu powojennego nowy porządek często wyprzedzał dawne normy prawne, legalizując ex post szereg przemian także natury gospodarczej. Trzeba wszakże podkreślić, że w zakresie prac ustawodawczych Izba nie wywiązała się ze swego zadania, jakie na niej ciąży z mocy rozporządzenia Prezydenta R.P. z dnia 15.VII.1927r. o izbach przemysłowo-handlowych (w brzmieniu obwieszczenia z 17.IV.1936r. Dz.U.R.P. Nr 45 poz.335). Ten konstytucyjny dla izb przemysłowo-handlowych akt ustawodawczy (w art.1 ust.1) powierza izbom stałą reprezentację całokształtu interesów gospodarczych przemysłu i handlu w Polsce i nakłada na izby obowiązek opiniowania projektów ustawodawczych w zakresie, dotyczącym wymienionych dziedzin, zobowiązując władze ustawodawcze do przesyłania izbom tych projektów. Jednakże szereg aktów ustawodawczych w okresie sprawozdawczym nie podlegał konsultacji izb, którym nie udostępniono odnośnych projektów. Zatem Izba nie ponosi winy w niedopełnieniu wyżej wymienionego obowiązku opiniodawczego. To pozaustawowe zwężanie kompetencyj izb w zakresie ich zadań własnych wypływa z głębszego podłoża, które doprowadziło do rozrostu sektorów państwowego i spółdzielczego i wyłączenia ich spod kompetencji izb przemysłowo-handlowych. Wyłączenie takie dokonało się faktycznie na drodze pozaprawnej, pozostaje ono bowiem w sprzeczności z brzmieniem wspomnianego już art.1 ust.1 rozporządzenia o izbach przemysłowo-handlowych, mocą którego to przepisu Państwo ustanowiło izby przemysłowo-handlowe jako osoby prawa publicznego, łączące więzią organizacyjną wszystkie sektory gospodarcze.

Izba na początku 1946r. postawiła wyraźnie powyższe zagadnienie i wdrożyła kroki o unormowanie tej zasadniczej sprawy. W odpowiednim memoriale Izba wywiodła, że przystosowanie izb przemysłowo-handlowych do obecnego położenia może iść dwoma drogami:

a) przez ustawodawcze stwierdzenie faktu i skutków wyłączenia przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczych spod kompetencji izb,

b) przez utrzymanie kompetencji tych izb w odniesieniu do wymienionych przedsiębiorstw, co skolei powodowałoby konieczność unormowania organizacyjnej współpracy tych przedsiębiorstw z sektorem prywatnym w dotychczasowych wspólnych ramach samorządu gospodarczego.

W memoriale tym Izba wskazała na korzyści, płynące z unormowania tego zasadniczego problemu i konkretne sposoby jego rozwiązania. Rozwiązanie to wszakże dotychczas nie nastąpiło.

Na czoło prac opiniodawczo-prawnych w okresie sprawozdawczym wysunęły się zabiegi o wydanie dekretu o handlu zagranicznym i o normodawcze pozostawienie reglamentacji usług portowych samorządowi gospodarczemu w ramach wewnętrznie zdyscyplinowanych i nadzorowanych przymusowych zrzeszeń branżowych. Prace w tym zakresie przedstawiliśmy już skrótowo w dziale "Sprawy morskie".

Jeśli zaś chodzi o sprawy, dotyczące bardziej rynku wewnętrznego, to były tu przedmiotem ożywionych prac zagadnienia, związane z ustaleniem cen i kontrolą cen. Wspomnieliśmy już o tych

./.

pracach w rozdziale, traktującym o handlu wewnętrznym. W okresie zaś dojrzewania problemu do ustawodawczego unormowania Izba podjęła żywą działalność, zmierzającą do wyraźnego dopuszczenia stosowania zasady odkupu. Szerokie naświetlenie tego problemu znalazło wyraz w referacie, rozesłanym do wiadomości wszystkich izb przemysłowo-handlowych, przy czym przyświecała Izbie naszej intencja, aby zawarte w referacie argumenty posłużyły jako materiał Izbie Urzędującej w jej wystąpieniach wobec władz centralnych. W referacie wywiedziono mianowicie, że na pytanie co do dopuszczalności stosowania tej zasady życie gospodarcze daje odpowiedź twierdzącą, zgodną z uzansami handlowymi, natomiast prawna odpowiedź dogmatyczną wypada częściowo negatywnie. Mianowicie pod rządem dekretu o zwalczaniu spekulacji i lichwy wojennej z 25.X.1944r. nie można w odniesieniu do towarów, których ceny sprzedażne są prawnie wyznaczone, stosować "automatycznie" zasady odkupu; w tym więc względzie kupiec w razie wzrostu cen u źródeł produkcji niema uprawnienia do powyższenia ceny na posiadane zapasy o procent wspomnianego wzrostu ceny, ani też nie jest uprawniony do wypośrodkowania ceny przeciętnej między poprzednimi a aktualnymi kosztami nabycia. Następnie Izba wyłuszczyła przyczyny, powodujące nieprzestrzeganie przez prawo "ekonomicznego prawa odkupu" i sposoby uniknięcia tej szkodliwej rozbieżności między prawem a życiem gospodarczym. Izba stwierdziła, że projekt dekretu o ustalaniu i kontroli cen w brzmieniu z 22.XI.1946r. wyklucza generalne stosowanie zasady odkupu (i to nie tylko co do przedmiotów powszedniego użytku, lecz w odniesieniu do wszelkich towarów). Wykluczenie to jest wadą, dającą się usunąć bez naruszania interesu publicznego przez szersze zdefiniowanie ceny zakupu względnie kosztu nabycia, czy też raczej, co wydaje się właściwszym, przez szersze określenie kosztu nabycia. Te poprawki dałyby się przeprowadzić przez zmianę projektowanego art.8 dekretu i odpowiednie przystosowanie projektowanych art.13 i 15 dekretu przy unormowaniu kontroli nad stosowaniem zasady odkupu przez obarczenie kupca obowiązkiem posiadania dokumentów, stwierdzających zwyżkę ceny jednostkowej u źródeł nabycia, czy też przez zobowiązanie stosującego zasadę odkupu, nadto do zawiadomienia o tym władz kontrolnych z dołączeniem podkładek dokumentowych, czy też przez uzależnienie stosowania zasady odkupu od zezwolenia właściwego przymusowego zrzeszenia branżowego.

Prace prawno-opiniodawcze Izby w zakresie spraw upaństwowienia przedsiębiorstw zostały już skrótowo przedstawione w rozdziale o nacjonalizacji przedsiębiorstw, o odnośnych zaś pracach w zakresie podatkowo-skarbowym informowaliśmy powyżej w rozdziale p.t. "Sprawy podatkowe".

Przedmiotem dokładnego rozpracowania był również projekt dekretu o administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym. W kilkudziesięciustronnym materiale analitycznym Izba wskazywała na zbytnią ostrość proponowanych rygorów egzekucyjnych, dochodzących aż do stosowania przymusowego zarządu państwowego przedsiębiorstw i zamykania ich. Nierozważne stosowanie odnośnych rygorów może prowadzić do podważania egzystencji przedsiębiorstw, wobec czego Izba opowiedziała się za wprowadzeniem poprawek i dopuszczeniem w szerszym stopniu środków odwoławczych. Propozycje Izby nie znalazły wszakże na ogół oddźwięku.

W drugiej połowie okresu sprawozdawczego z inicjatywy sfer rzemieślniczych wysunięto projekt nowelizacji prawa przemysłowego.

./.

W tym przedmiocie prace Izby w oparciu o uchwały komisji międzyizbowej, zapadłe na posiedzeniach w dniacj 20 i 21.IX.1946r., streściły się w opinii, iż sztywne rozgraniczenie przemysłu i rzemiosła jest niecelowe, system zaś kart rzemieślniczych, jako krępujący życie gospodarcze, nie powinien byó rozszerzony na nowe gałęzie wytwórczości i usług.

Co do projektu nowelizacji działu V prawa przemysłowego po wstępnych naradach zgodnie z wyżej wspomnianą uchwałą międzyizbową postanowiono opracować zagadnienie wspólnie z zainteresowanymi sferami kupieckimi.

Udział delegatów Izby w Komisjach Społecznych.

Izba delegowała przez swój Wydział Przemysłowy przedstawicieli sfer gospodarczych jej okręgu do licznych ciał kolegialnych.

Wskazano kandydatów do Komisji Odwoławczych oraz opracowano listy rzeczoznawców dla celów podatkowych. Delegat Izby brał udział w pracach Gdańskiego Wojewódzkiego Komitetu Osiedleńczego nad rozplanowaniem przemysłu i handlu na Ziemiach Odzyskanych. Komitet powierzył Izbie do opracowania memoriał w sprawie ulg podatkowych dla rolnictwa, przemysłu i handlu, osiadłego na wspomnianych terenach.

Izba przedstawiła 20 kandydatów do Tymczasowej Rady Ubezpieczalni Społecznej w Gdańsku i Gdyni.

Na żądanie Prezesa Sądu Okręgowego w Gdyni, Izba wskazała 36 kandydatów na sędziów handlowych Wydziału Handlowego przy Sądzie Okręgowym w Gdyni.

Delegaci Izby, wyznaczeni do Wojewódzkich Komisji do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw, brali stały udział w posiedzeniach, które odbywały się w Urzędach Wojewódzkich w Gdańsku i Bydgoszczy.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Aprowizacji i Handlu powołano do życia w Bydgoszczy i Gdańsku Wojewódzkie Komisje do wydzierżawiania przedsiębiorstw państwowych sektorowi prywatnemu. W powyższych komisjach brał udział delegat Izby. Chodziło tu wszakże przeważnie o zakłady rzemieślnicze, gdyż zaledwie 30% przeznaczonych do wydzierżawienia przedsiębiorstw należało do przemysłu, w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Sprawozdawczość.

1/ W myśl okólnika Ministerstwa Przemysłu z dnia 30.IV.1946r. Nr.247 w sprawie ujednolicenia sprawozdawczości Izba opracowywała miesięczne sprawozdania statystyczne, obejmujące stan zatrudnienia w przedsiębiorstwach (przyjęcia i zwolnienia), wypłaty gotówkowe, obciążenie zakładu z tytułu najmu pracy, wysokość produkcji, wartość wyrobów gotowych, przychód i rozchód surowców oraz paliwa, smarów i materiałów pędnych, wreszcie obrót energii (elektrycznej, pary.

Wyciągi z powyższych sprawozdań miesięcznych przedkładano Wojewódzkim Wydziałom Przemysłowym.

./.

Tej samej treści sprawozdania sumaryczne opracowywano w okresach kwartalnych, a następnie rocznych.

Nadto Izba przedłożyła Ministerstwu Przemysłu kwartalne i roczne sprawozdania o sytuacji gospodarczej swego okręgu.

2/ W myśl zarządzenia Ministerstwa Aprowizacji i Handlu z dnia 24.VIII.1946r. L.dz.X-Pi-7168 Izba przedkładała temuż Ministerstwu a/ kwartalne sprawozdania, dotyczące ilości przedsiębiorstw zarejestrowanych i niezarejestrowanych, b/ wykaz zrzeszeń branżowych, c/ ilość radców Izby Przemysłowo-Handlowej, d/ sumy uzyskanych kredytów przez sektor prywatny i wiele innych.

3/ W my l zarządzenia Ministerstwa Odbudowy z dnia 28.VI.1946r. L.dz.IV.1303/I/3/46 przesyłano Wojewódzkiemu Wydziałowi Odbudowy w Gdańsku i Bydgoszczy miesięczne sprawozdania, dotyczące przedsiębiorstw przemysłowych, produkujących artykuły budowlane. Treść tych sprawozdań była analogiczna z treścią sprawozdań sumarycznych dla Ministerstwa Przemysłu.

4/ Pismem z dnia 16.III.1946r. L.dz.XIII-a/865/46 Delegat Rządu wezwał Izbę do przedkładania miesięcznych sprawozdań gospodarczych, dotyczących zagospodarowania Wybrzeża. Sprawozdania te składano na piśmie i referowano przez przedstawiciela Izby w Urzędzie Wojewódzkim w Gdańsku na konferencjach, zwoływanych co miesiąc przez Delegata Rządu.

Przy tej sposobności pragniemy zaznaczyć, że Delegat dla Spraw Wybrzeża ob.minister inż. Eugeniusz Kwiatkowski zaszczycił Izbę swoją wizytą w sierpniu 1945r. Przy tej okazji zapoznał się ob.Minister z organizacją prywatnego aparatu usług portowych i jego osiągnięciami w pracy.

Wydawnictwa izbowe.

Nawiązując do przeszło ośmioletniej przedwojennej tradycji "Biuletynu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni", po kilkumiesięcznych zabiegach organizacyjnych, popartych zwłaszcza przez Departament Morski Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego, z dniem 1 czerwca 1946r. Izba wznowiła periodyczne wydawanie swego biuletynu p.t. "Morski Przegląd Gospodarczy".

Zamierzeniem Izby było rozszerzenie zadań i zasięgu pracy tego wydawnictwa, by stanowiło ono nie tylko organ Izby, lecz także organ wszelkich zrzeszeń i instytucyj gospodarczych na Wybrzeżu i Wielkim Pomorzu. Dlatego Morski Przegląd Gospodarczy wyszedł poza ramy zagadnień, dotyczących wyłącznie sektora prywatnego i objął swym zasięgiem tematycznym całokształt gospodarki morskiej wraz z problemami, odnoszącymi się do zaplecza portów morskich.

Poza działem artykułów wstępnych o charakterze ekonomicznym "Morski Przegląd Gospodarczy" wprowadził liczne działy zarówno ogólno-informacyjne, jak i o nastawieniu specjalizacyjno-morskim.

Pozytywna ocena czynników miarodajnych w odniesieniu do Morskiego Przeglądu Gospodarczego znalazła swój wyraz zwłaszcza w tym, iż Delegatura Rządu dla Spraw Wybrzeża nawiązała

./.

współpracę z wydawnictwem, przeznaczając jego część, zatytułowaną: "Sprawy Wybrzeża", na urzędowy dział informacyjno-sprawozdawczy. Podkreśliło to wszechstronny charakter pisma, obejmującego ogół zagadnień morskich, niezależnie od trójsektorowego podziału dziedzin gospodarki narodowej.

Wśród działów pisma, szerzej traktujących o zagadnieniach sektora prywatnego, należy wymienić "Przegląd Przemysłowo-Handlowy", grupujący materiał informacyjno-sprawozdawczy, redagowany wspólnie przez Izbę i Związek Zrzeszeń Kupieckich Województwa Gdańskiego. Poczesne miejsce zajmuje również dział p.t. "Rynki towarów kolonialnych". Bieżące omówienie nowego ustawodawstwa gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów, dotyczących dziedziny obrotu morskiego, mieści się w "Przeglądzie Ustawodawczym". Pismo prowadzi też dział reklamowy, informujący o życiu gospodarczym Wybrzeża.

"Morski Przegląd Gospodarczy" swym zasięgiem kolportażowym obejmuje całą Polskę a również i zagranicę. I tak np. do odbiorców "Morskiego Przeglądu Gospodarczego" zalicza się również Turcja; tamtejsza Izba Przemysłowo-Handlowa objawiła żywe zainteresowanie wydawnictwem. Licząc się tedy z obsługą potrzeb zagranicy, "Morski Przegląd Gospodarczy" zawiera prowadzony w języku angielskim dział p.t. "Polish sea chronicle" i zamieszcza także ogłoszenia w języku angielskim.

Nakład pisma wynosi ostatnio kilka tysięcy egzemplarzy. Pismo okazuje się z reguły co miesiąc, korzysta z zasiłku miesięcznego Izby w wysokości 15.000 zł oraz z subwencji Delegatury Rządu dla Spraw Wybrzeża. W okresie sprawozdawczym ukazało się 7 numerów "Morskiego Przeglądu Gospodarczego", ukazującego się regularnie nadal w 1947r. Pismo przygotowało dwa numery specjalne, poświęcone Gdańskowi oraz numer polsko-szwedzki.

Ostatnio Ministerstwo Oświaty poleciło "Morski Przegląd Gospodarczy jako lekturę dla szkół zawodowych w całym kraju, a dla studentów wyższych szkół handlowych pismo stanowi lekturę pomocniczą.

<u>Działalność Ekspozytury Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.</u>

Jako uzupełnienie wzmianki o pracach Ekspozytury w Bydgoszczy, podanej w dziale I niniejszego sprawozdania, podajemy jeszcze niżej zamieszczone sprawozdanie szczegółowe:

Już w pierwszych dniach po oswobodzeniu miasta Bydgoszczy, przy współudziale kierownika Ekspozytury, poczęło organizować się życie gospodarcze miasta Bydgoszczy. Z uwagi na to, że tak lokale handlowe jak i przedsiębiorstwa przemysłowe były częściowo zdewastowane, a zapasy towarów jak i urządzenia techniczne w znacznej części rozkradzione, pierwszą czynnością miejscowych czynników gospodarczych było obsadzenie poszczególnych placówek tymczasowymi kierownikami, którzy zabezpieczyli je przed dalszą grabieżą, a zarazem dążyli do ich uporządkowania i stopniowego uruchomienia.

To też t.zw. "Grupy Operacyjne" z Pełnomocnikiem Rządu na czele po przybyciu do Bydgoszczy miały już ułatwione zadanie do spełnienia. Kierownik Ekspozytury współdziałał jak najściślej z Pełnomocnikiem Rządu, przy czym wskutek dokładnej znajomości terenu oraz stosunków gospodarczych tak w okresie przedwojennym jak i w czasie okupacji, zdanie jego uwzględniano zazwyczaj we wszelkich decyzjach, zmierzających do unormowania życia gospodarczego w Bydgoszczy.

./.

Z chwilą rozszerzenia składu personalnego biura rozpoczęła Ekspozytura normalną swoją pracę. Z braku odpowiednich komisyj izbowych bezpośrednie kontaktowanie się Ekspozytury ze sferami gospodarczymi odbywało się zrazu na terenie zrzeszeń kupieckich oraz na specjalnie zwoływanych zebraniach przemysłowców, wspólnie uzgadniając zasadnicze zagadnienia, dotyczące rozwoju handlu i odbudowy przemysłu. Kierownik Ekspozytury brał również udział w posiedzeniach Zrzeszenia Kupców oraz Związku Zrzeszeń Kupieckich tak zarządu jak i poszczególnych sekcyj.

Pierwsze zebranie z przemysłowcami, zwołane w połowie czerwca 1945r., poświęcone było omówieniu sytuacji gospodarczej przemysłu, przy równoczesnym wysunięciu wniosków i postulatów sfer przemysłowych. Na następnym zebraniu, zwołanym przy końcu lipca 1945r., omówiono sprawę kształcenia uczniów przemysłowych.

W styczniu 1946r. zwołała Ekspozytura zebranie hurtowników towarów spożywczych, na którym omawiano kwestię niewłaściwego rozdziału soli i zapałek przez "Społem" i Państwową Centralę Handlową, przy czym postanowiono w sprawach tych zwrócić się z odnośnymi memoriałami do właściwych instancyj.

W tymże miesiącu odbyły się w lokalu Ekspozytury dwa zebrania radców, na których przedyskutowano szereg projektów ustawodawczych, a mianowicie: projekt dekretu o rejestracji i obowiązku pracy, projekt ustawy o majątkach opuszczonych i przejściu na rzecz Skarbu Państwa majątków poniemieckich oraz o organizacji Głównego Urzędu Likwidacyjnego, projekt ustawy o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej oraz projekt ustawy o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu prywatnej inicjatywy.

W wyniku dyskusji wysunięto szereg uwag i wniosków, które Ekspozytura przedłożyła Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

W dniu 1 lutego 1946r. odbyło się w Bydgoszczy w lokalu Ekspozytury zebranie konstytucyjne Sekcji Przemysłowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

W dniu 11 marca 1946r. odbyło się w lokalu Ekspozytury w Bydgoszczy zebranie organizacyjne Sekcji Handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

W marcu 1946r. zwołano zebranie organizacyjne zrzeszenia przemysłu młynarskiego, drzewnego i mineralnego, z których ostatniego zrzeszenia nie udało się zawiązać z powodu zbyt nikłej liczby czynnych zakładów tej gałęzi przemysłu. Zrzeszenie przemysłu młynarskiego oraz zrzeszenie przemysłu drzewnego z siedzibą w Bydgoszczy rozwijają odtąd normalną swą działalność.

W kwietniu 1946r. zwołano zebranie ogólne firm hurtowych, na którym omawiano szczegółowo sytuację gospodarczą w handlu hurtowym oraz wysunięto uwagi i wnioski, zmierzające do usprawnienia i rozwoju prywatnego handlu hurtowego na Pomorzu. Ponadto przeanalizowano organizację handlu zagranicznego na tle obowiązujących w tej mierze przepisów oraz przedstawiono sprawozdanie z działalności firmy "Unia" Zjednoczenie Kupców dla Handlu Zagranicznego", Sp.z o.o. w Gdyni.

./.

W maju 1946r. odbyło się w Ekspozyturze w Bydgoszczy zebranie radców, poświęcone specjalnie omówieniu sprawy wyboru prezesa Izby.

W tymże miesiącu odbyły się w Bydgoszczy zebrania Sekcji Przemysłowej i Sekcji Handlowej oraz plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Ponadto odbyło się w r.1946 w Ekspozyturze kilka konferencyj, poświęconych rozważaniu zagadnień bieżących, jak:

a) konferencja w sprawie ujednolicenia statystyki cen przy współudziale przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego, Zarządu Miejskiego, P.C.H. i "Społem",

b) konferencja, poświęcona dokładnemu przeanalizowaniu następstw gwałtownej zwyżki cen węgla i koksu na kształtowanie się cen wytworów przemysłowych,

c) konferencja, mająca na celu przedyskutowanie taryfy przedsiębiorstw spedytorskich oraz przewozu osób dorożkami samochodowymi i konnymi,

d) konferencja z przedstawicielami kupiectwa w sprawie unormowania obrotu targowego na targach małych w Bydgoszczy.

Udział Ekspozytury w komisjach, konferencjach gospodarczych i akcjach społecznych:

Ekspozytura brała czynny udział przez swych przedstawicieli w posiedzeniach komisyj, w konferencjach gospodarczych jak i wszelkiego rodzaju akcjach społecznych. Z najważniejszych prac Ekspozytury w tym kierunku wymienić należy:

1) Stały udział delegata Izby w posiedzeniach Komisji Weryfikacyjnej przy T.Z.P. (obecnie OUL) w sprawie wydzierżawiania przedsiębiorstw poniemieckich. Posiedzenia te datują od października 1945r., przy czym odbywały się one pierwotnie 2 - 3 razy w tygodniu, ostatnio w miarę potrzeby.

2) Udział delegata Izby w Komisji Opiniodawczej przy Miejskim Wydziale Nieruchomości w sprawie wydzierżawiania lokali poniemieckich (pierwotnie również dwa posiedzenia w tygodniu, obecnie w miarę potrzeby).

3) Udział delegata Izby w Komisji Cennikowej przy Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim, celem wypośrodkowania godziwej marży zarobkowej dla poszczególnych branż.

4) Stały udział delegata Izby w Komisji Opiniodawczej przy Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w sprawie przydziału koncesyj gastronomicznych.

5) Udział delegata Izby w posiedzeniach Wojewódzkiej Rady Gospodarczej.

6) Udział 2 delegatów Izby w posiedzeniach Komisji dla upaństwowienia przedsiębiorstw.

7) Stały udział kierownika Ekspozytury w posiedzeniach Komitetu Pomorskiej Wystawy Rzemiosła, Przemysłu i Handlu, zorganizowanej z okazji 600-lecia miasta Bydgoszczy.

./.

Ponadto przedstawiciele Ekspozytury wzięli udział w:

1) konferencji w Okręgowym Urzędzie Likwidacyjnym, której celem było ustalenie wysokości stawek wynagrodzenia dla biegłych, zatrudnionych przy szacowaniu remanentów poniemieckich.
2) konferencji w Zarządzie Miejskim w Bydgoszczy, celem reorganizacji targów małych m. Bydgoszczy,
3) konferencji Komisji Specjalnej dla walki z lichwą i nadużyciami w sprawie złagodzenia trybu postępowania organów Milicji i Bezpieczeństwa w związku z przeprowadzaną na szeroką skalę akcją w kierunku zwalczania lichwy,
4) konferencjach w Zarządzie Miejskim w Bydgoszczy, dotyczących obniżki cen artykułów pierwszej potrzeby,
5) konferencjach w Wojewódzkiej Komisji dla spraw upaństwowienia przedsiębiorstw, w sprawie wyjaśnienia stanowiska Komisji w odniesieniu do pewnych konkretnych a zarazem typowych wypadków,
6) konferencjach z Wydziałami Aprowizacji i Handlu oraz Przemysłowym przy Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w sprawie wykazu firm przedsiębiorstw, podlegających upaństwowieniu.

Niezależnie od tego brali przedstawiciele Izby udział w posiedzeniach Komitetów organizacyjnych oraz zebraniach, dotyczących akcji społecznych, jak:

w Wojewódzkim i Miejskim Komitecie P.P.O.K.,
w Komitecie 600-lecia miasta Bydgoszczy,
w Wojewódzkim i Miejskim Komitecie Daniny Narodowej,
w Komitecie Niesienia Pomocy Repatriantom,
w Komitecie Niesienia Pomocy Zdemobilizowanym,
w Komitecie Niesienia Pomocy Powodzianom,
w Komitecie Radiofonizacji Pomorza,
w uroczystościach otwarcia i zamknięcia Wystawy Pomorskiej,
w uroczystościach poświęcenia sztandaru pułkowego w Bydgoszczy,
w uroczystościach poświęcenia sztandaru Zrzeszenia Kupców Samodzielnych w Złotowie,
we wszelkiego rodzaju uroczystościach i świętach okolicznościowych w Bydgoszczy.

Interwencje Ekspozytury:

Ekspozytura wystąpiła ze skuteczną interwencją do Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego w sprawie ukrócenia samowoli organów Milicji Obywatelskiej, rozwiązujących legalnie zwołane zebrania zrzeszeń kupieckich.

W sprawie pobierania podatku konsumpcyjnego wystąpiła Ekspozytura do Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego z opinią, by pobór podatku tego ograniczono jedynie do osób, przesiadujących w lokalach w godzinach wieczornych. Wynik interwencji negatywny.

W Zarządzie Miejskim interweniowała Izba skutecznie w sprawie pobierania od kupców nadmiernych opłat za rejestrację przedsiębiorstw.

Skuteczna interwencja w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w sprawie zniesienia zakazu zakupu zboża przez młyny prywatne na cele przemiałowe.

./.

Interwencja wiceprezesa Izby w Wojewódzkiej Komendzie Milicji Obywatelskiej w sprawie zbyt radykalnych metod postępowania przy rewizjach i kontrolach, przeprowadzanych przez Komisję Specjalną dla walki z lichwą i nadużyciami. Na skutek interwencji tej metody postępowania władz, asystujących przy rewizjach i kontrolach, uległy znacznemu złagodzeniu.

Memoriały i pisma o charakterze zasadniczym:

Ekspozytura wystąpiła do Centrali Izby z pismem w sprawie umożliwienia prywatnym przedsiębiorcom rejestracji samochodów na własną firmę.

Memoriał do Zarządu Głównego T.Z.P. w sprawie konieczności rozłożenia kupiectwu prywatnemu zapłaty za remanenty poniemieckie na długoterminowe raty. Wystąpienie nasze zostało w części uwzględnione, gdyż na indywidualny wniosek kupca wyrażono zgodę na ratalne spłaty.

Taki sam memoriał wystosowała Ekspozytura w odniesieniu do reprywatyzowanego przemysłu i to odnoszącego się tak do towarów jak i do surowców i półfabrykatów. Decyzją Ministerstwa Skarbu towary gotowe muszą być natychmiast zapłacone, zaś odnośnie należności za surowce i półfabrykaty istnieje możliwość uzyskania spłaty ratalnej na indywidualny wniosek.

Memoriał w sprawie usprawnienia transportów kolejowych, w szczególności regularnego podstawiania wagonów pod załadunki oraz przyjmowania przez kolej przesyłek drobnicowych.

Ponieważ w okręgu Izby zachodziły wypadki odbierania dla celów urzędowych, w szczególności aprowizacyjnych przedsiębiorstwom prywatnym samochodów, Ekspozytura wystąpiła przeciwko tego rodzaju praktykom, domagając się raczej dalszego jeszcze zwiększenia taboru samochodowego firm prywatnych w jej okręgu. Interwencja Ekspozytury odniosła pożądany skutek.

Izba wystąpiła z memoriałem w sprawie unormowania kwestii przydziałów artykułów reglamentowanych dla prywatnych sklepów, gdyż w niektórych wypadkach stosowały niższe instancje w tym względzie pewną dowolność. Sytuacja pod tym względem uległa z biegiem czasu poprawie.

Memoriał do Polskiego Monopolu Solnego w sprawie bezpośredniego przydziału soli dla hurtowników prywatnych, którzy korzystali jedynie z minimalnych, zupełnie niewystarczających przydziałów za pośrednictwem "Społem" i P.C.H. - Wynik negatywny.

Analogiczny memoriał do Państwowego Monopolu Zapałczanego w sprawie przydziału zapałek dla hurtowników prywatnych. Wynik interwencji negatywny.

Przygotowano memoriał dla Centrali do Ministerstwa Poczt i Telegrafów w sprawie usprawnienia przesyłek pocztowych oraz podwyższenia kwoty dozwolonej do przesyłki jednym przekazem z zł 2000,-

./.

na zł 20.000,-. To samo dotyczyło przesyłek towarowych - pocztowych za zaliczeniem pocztowym. Memoriał został w części uwzględniony wskutek podwyższenia kwoty dozwolonej do przesyłki za jednym przekazem z 2.000,- na zł 10.000,-.

Wystosowano memoriał do Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego w sprawie konieczności rychłego rozprowadzania nadmiernych zapasów otrąb, magazynowanych i niszczejących w młynach, podczas gdy rolnictwo wykazywało ogromne zapotrzebowanie na otręby. Na skutek memoriału tego Ministerstwo Aprowizacji i Handlu upoważniło Urząd Wojewódzki Pomorski do rozprowadzania otrąb.

Memoriał do Zarządu Głównego T.Z.P. w Łodzi w sprawie zaniechania pobierania opłat manipulacyjnych w wysokości 10% od sumy zapłaconej za nabyte przez prywatne firmy towary poniemieckie.

Pismo skierowane do Centrali Izby w sprawie konieczności zwolnienia przedsiębiorców, płacących wynagrodzenie uczniom przemysłowym i handlowym od opodatkowania tychże wynagrodzeń. Wynik pozytywny.

Na zarządzenie Ministerstwa Przemysłu Ekspozytura przepracowała przedłożone przez szereg firm wnioski w sprawie wyłączenia ich przedsiębiorstw spod działania ustawy o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej po myśli art.3 tejże ustawy. Z wniosków tych jedynie 2 zostały przedłożone Ministerstwu do uwzględnienia.

Ekspozytura przedłożyła Centrali wykaz przedsiębiorstw prywatnych, podlegających upaństwowieniu.

W związku z akcją upaństwowienia przedsiębiorstw, Ekspozytura rozwinęła w tym zakresie specjalnie ożywioną działalność, służąc wszelkimi informacjami i wskazówkami licznie zgłaszającym się interesantom.

Inne wystąpienia Ekspozytury.

Ekspozytura podjęła walkę z t.zw. "dzikim handlem", stanowiącym silną konkurencję dla osiadłego kupiectwa. Na skutek jej inicjatywy wydały władze wojewódzkie podległym sobie organom stanowcze zarządzenia, mające na celu ukrócenie szkodliwej działalności nierzetelnych jednostek. I tak zastosowały władze do handlu nielegalnego następujące restrykcje: pobieranie opłat targowych, obowiązek wykupywania kart rejestracyjnych, nakładanie grzywień, obłożenie aresztem towarów, a nawet rozpędzanie sprzedających przy pomocy organów Milicji. Wszystkie te środki jednakże nie odniosły należytego rezultatu, choć zaobserwować można pewną poprawę w tym kierunku.

Izba wydała komunikat do kupiectwa o konieczności estetycznego dekorowania wystaw sklepowych, gdyż zaobserwować można było, zwłaszcza wśród elementu niefachowego, poważne pod tym względem braki.

./.

Na żądanie Wojewody Pomorskiego opracowała Ekspozytura zasadnicze aktualne postulaty prywatnego przemysłu.

Ekspozytura przepracowała zagadnienie kształcenia uczniów w przemyśle i handlu, przygotowując równocześnie wzory umów o naukę w przemyśle.

Ponadto opracowała Ekspozytura dla Ubezpieczalni Społecznej miasta Torunia normy wynagrodzeń w naturze.

Prace opiniodawcze.

Stosownie do postanowień przepisów prawa przemysłowego zwracały się władze przemysłowe I i II instancji w szeregu wypadkach do Ekspozytury Izby z prośbą o wyrażenie opinii. Na tej podstawie wydała Ekspozytura następujące opinie:

6	opinii w sprawie	regulaminu targów małych,
5	" " "	" " wielkich,
12	" " "	zatwierdzenia cenników hotelowych,
15	" " "	projektów rozporządzeń o godzinach otwarcia sklepów i miejsc sprzedaży,
1	opinię " "	zatwierdzenia taryfy przewozowej za usługi przedsiębiorstw spedytorskich,
8	opinii " "	zatwierdzenia taryfy przewozowej za przewóz osób i bagażu dorożkami konnymi i samochodowymi.

Poza tym zaopiniowano 26 wniosków o zezwolenie na prowadzenie przemysłu i handlu koncesjonowanego, 44 wnioski o wpis przedsiębiorstw do rejestru handlowego, 64 wnioski o przyznanie kredytu bankowego, 51 wniosków o przydział surowców i węgla oraz 15 wniosków o przydział samochodów z demobilu.

Wreszcie na specjalnej konferencji w Miejskim Wydziale Aprowizacji i Handlu w Bydgoszczy zaopiniowano kwestionariusze, niezbędne do zgłoszenia przemysłu w myśl art.7 prawa przemysłowego.

Inne prace Ekspozytury:

Spośród innych prac biura Ekspozytury wymienić należy:

1) przeprowadzenie rejestracji przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, usługowych i gastronomicznych miasta Bydgoszczy; w ramach akcji tej zarejestrowano ogółem przeszło 1.300 przedsiębiorstw.

2) Zarejestrowano 168 umów o naukę w handlu oraz 10 umów o naukę w przemyśle,

3) Przygotowano dekadowe sprawozdania z kształtowania się cen wolnorynkowych w handlu hurtowym oraz w handlu detalicznym.

4) Przedłożono Ministerstwu Opieki Społecznej listy kandydatów do Rad Tymczasowych Ubezpieczalni Społecznych w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu.

5) Przesłano wszystkim Urzędom Skarbowym Województwa Pomorskiego listy kandydatów na biegłych.

./.

6) Przesłano Pomorskiej Izbie Skarbowej w Bydgoszczy:

listę kandydatów na członków Odwoławczej Komisji Wymiaru podatku obrotowego i dochodowego,

listę kandydatów na członków Komisji Obywatelskiej dla wymiaru podatku od wzbogacenia wojennego,

listę kandydatów na członków Obywatelskiej Komisji Odwoławczej dla wymiaru podatku od wzbogacenia wojennego.

7) Wysłano Inspektorowi Pracy listy kandydatów:

na ławników do Grodzkiego Sądu Pracy w Bydgoszczy,

na ławników do Okręgowego Sądu Pracy w Bydgoszczy.

8) Wysłano listę kandydatów na ławników do Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy.

9) Doręczono Okręgowemu Urzędowi Likwidacyjnemu (TZP) listę biegłych dla wszystkich powiatów z poszczególnych branż, zdolnych:

do szacowania remanentów towarowych poniemieckich,

do szacowania ruchomości poniemieckich,

do szacowania maszyn i urządzeń specjalnych.

10) Opracowywano na podstawie rozsyłanych do firm ankiet co kwartał sprawozdanie gospodarcze z sytuacji przemysłu i handlu w okręgu pomorskim.

Sprawy statystyczno-rejestracyjne.

Po reaktywowaniu działalności Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni stanął Wydział katastralno-statystyczny wobec konieczności organizowania swych prac od fundamentów, ponieważ statystyczne materiały Izby nie ocalały. Do końca roku 1945 założono kartotekę alfabetyczną i branżową na podstawie zgłoszeń o wykup kart rejestracyjnych. W tych zestawieniach figurowało 9.356 zakładów, w tym około 20% przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczych.

Założoną od nowa 1945r. kartotekę w roku 1946 ukatualizowano. Przeprowadzono dokładny podział na branże i powiaty i ułożono alfabetycznie. Wydzielono przemysł, handel i usługi. Sporządzono zestawienie ogólne oddzielnie dla województwa gdańskiego i pomorskiego. Dnia 24.IV.1946r. rozpoczęto rejestrację izbową przedsiębiorstw w okręgu Izby. Zarejestrowano do końca roku 7.733 przedsiębiorstwa, co stanowi 40% ogólnej ilości. Trudności organizacyjne i techniczne nie pozwoliły sprawy doprowadzić do końca.

./.

Z prac specjalnych Wydziału Katastralno-Statystycznego podkreślić należy zorganizowanie i doprowadzenie do stanu bieżącego sprawozdania statystycznych, zwłaszcza przedsiębiorstw, zatrudniających ponad 20 pracowników (formularze G.U.S.)

Udzielono szereg informacyj adresowych.

Rejestr sądowy przedsiębiorstw, prowadzony przez Wydział Kat.-Stat., jest podstawą w udzielaniu opinii o zarejestrowanych przedsiębiorstwach.

- - - - - - - - - - -

Sektor prywatny w układzie branżowym województwa gdańskiego na dzień 31 grudnia 1946r.

Handel			Przemysł			Usługi		
Branża	ilość	prac.	Branża	ilość	prac.	Branża	ilość	prac.
Rolny i leśn.	627	1.154	Mineral.	12	77	Restaur.i Hotele	711	2.261
Spożywczy	4.074	7.057	Metalowy	15	320	Przedstaw.	104	261
Włókienn.	524	832	Chemiczny	37	200	Różne	147	1.539
Skóry	92	164	Papiern.	8	46	Transport	247	762
Sprzęt domowy	75	140	Poligraf.	1	19	Widowiska	8	17
Art.metal.	90	194	Skórzany	5	25	Lecznictwo	9	13
" elektr.	92	251	Drzewny	37	449			
" chemicz.	206	486	Instr.muz.	3	10			
" papiern.	191	358	Spożywczy	333	1672			
" budowl.	87	494	Odzieżowy	4	89			
Różne i inne	488	829	Budowlane	222	6038			
Razem:	6.546	11.959		677	8965		1.226	4.893

Rozmieszczenie przedsiębiorstw prywatnych na terenie województwa gdańskiego na dzień 31 grudnia 1947 roku.

L.p.	Powiat	Handel		Przemysł		Usługi	
		ilość	prac.	Ilość	prac.	Ilość	prac.
1.	Elbląg	266	435	7	31	35	80
2.	m.Gdańsk	1.874	3.445	174	2.783	279	1.694
3.	pow.Gdańsk	247	476	38	207	49	107
4.	Kartuzy	168	240	22	117	22	32
5.	Kościerzyna	204	280	24	91	36	67
6.	Kwidzyń	208	281	10	31	35	71
7.	Lębork	196	290	19	54	38	83
8.	Malbork	170	252	10	32	36	75
9.	Wejherowo	421	707	58	314	99	220
10.	m.Sopot	515	1.158	93	1.689	122	543
11.	Starogard	213	326	28	207	49	121
12.	Sztum	74	233	10	28	14	31
13.	Tczew	300	461	30	199	57	163
14.	Gdynia	1.690	3.375	154	3.182	355	1.566
	Razem:	6.546	11.959	677	8.965	1.226	4.893

Sektor prywatny w układzie branżowym województwa pomorskiego na dzień 31 grudnia 1946r.

Handel			Przemysł			Usługi		
Branża	ilość	prac.	Branża	ilość	prac.	Branża	ilość	prac.
rolny i leśn.	736	1.281	Wydobyw.	4	60	Hotele gastron.	951	2.515
Spożywczy	3.734	5.838	Mineralny	25	169	Przedstaw.	139	288
Włókienn.	1.213	1.787	Metalowy	23	198	Różne	192	248
Skóry	171	270	Chemiczny	47	196	Transport i ekspedyc.	431	952
Sprzęt domowy	160	291	Papierniczy	10	53	Widowiska i rozrywki	6	16
Art.metal.	230	459	Skórzany	4	22	Lecznictwo i higiena	5	13
" elektr.	106	234	Drzewny	40	744			
" chemicz.	319	827	Spożywczy	524	1991			
" papiern.	246	455	Odzieżowy	25	295			
Mat.budowl.	80	307	Budowlany	16	306			
Różne	1.291	1.654	Instrum. i zabawki	2	5			
Razem:	8.286	13.423		720	4.039		1.724	4.032

Rozmieszczenie przedsiębiorstw prywatnych na terenie województwa pomorskiego na dzień 31 grudnia 1947r.

L.p.	Powiat	Handel		Przemysł		Usługi	
		Ilość	prac.	Ilość	prac.	Ilość	prac
1.	Brodnica	254	361	32	109	59	87
2.	m.Bydgoszcz	1.811	3.623	133	935	367	1.270
3.	p.Bydgoszcz	168	253	22	90	37	68
4.	Chełmno	179	269	21	80	45	80
5.	Chojnice	290	404	41	409	51	80
6.	m.Grudziądz	516	739	9	65	74	172
7.	p.Grudziądz	73	101	3	10	24	29
8.	m.Inowrocław	401	695	23	134	157	348
9.	p.Inowrocław	159	236	23	96	47	59
10.	Lipno	316	499	40	116	39	71
11.	Lubawa	148	176	16	49	35	42
12.	Nieszawa	405	601	69	280	109	259
13.	Rypin	328	467	29	67	50	80
14.	Sępólno	96	131	10	38	28	57
15.	Szubin	187	240	23	82	99	189
16.	Świecie	301	488	32	148	180	495
17.	m.Toruń	958	1.671	33	290	26	38
18.	p.Toruń	148	239	17	108	36	63
19.	Tuchola	154	214	17	187	27	53
20.	Wąbrzeźno	198	313	28	134	44	95
21.	m.Włocławek	720	1.042	22	237	84	190
22.	p.Włocławek	246	331	44	158	30	50
23.	Wyrzysk	230	330	33	217	76	157
	Razem:	8.206	13.423	720	4.039	1.724	4.032

./.

Gospodarka finansowo-budżetowa w roku 1946.

Gospodarka finansowo-budżetowa roku 1946 opierała się na dwóch budżetach.

Pierwszy budżet, zatwierdzony przez nadzorujące Ministerstwa dnia 14.II.46r., przewidywał po stronie dochodów jak i wydatków sumę zł 3.481.000,- i opierał się w 89% na wpływach z kart rejestracyjnych i w 11% na dochodach własnych.

Wobec wprowadzenia w życie w tym roku nowych podstaw finansowania przez dotowanie Izb przez Ministerstwo Skarbu, na który to cel ustalona została granica 1% od wpływów z podatku obrotowego, jak również wobec zmienionych norm płac, Izba została wezwana do opracowania i przedłożenia drugiego budżetu z ważnością od 1 kwietnia 1946r. z tym, że wydatki pierwszego kwartału zostały utrzymane w granicach, ustalonych w pierwszym budżecie.

Opracowany i zatwierdzony nowy budżet przewidywał po stronie dochodów łącznie z Ekspozyturami w Bydgoszczy i w Słupsku:

1. Z dotacji Skarbu	zł 6.242.000,-
2. Z rejestracji przedsiębiorstw	" 1.100.000,-
3. Z dochodów własnych	" 1.032.000,-
4. Z przelewu nadwyżki budżetowej z roku poprzedniego	" 633.000,-
	zł 9.007.000,-

i taką sumę po stronie wydatków.

W ciągu roku 1946 wobec wzrostu własnych dochodów, Plenarne Zebranie Izby w dniu 14.XI.1946r., na wniosek Biura Izby, uchwaliło do powyższego budżetu kredyty dodatkowe w wysokości zł 1.049.000,-. W ten sposób łączna suma kredytów budżetowych wyniosła zł 10.056.000.

Wykonanie budżetu za rok 1946 przedstawia się następująco:

W p ł y w y:

1. Z dotacji Skarbu	zł 6.242.000,-
2. Z rejestracji przedsiębiorstw	" 1.348.345,50
3. Z opłat administracyjnych	" 1.558.702,-
4. Z zaległych opłat z kart rejestracyjnych za rok 1945	" 172.047,58
5. Z przelewu nadwyżki budżetowej z r.1945	633.184,44
Ogółem wpływy wyniosły:	zł 9.954.279,52

W y d a t k i:

1. Wydatki osobowe	zł 5.185.845,19	
2. Wydatki rzeczowe	" 1.349.071,82	
3. " wydawnictwa subwencje i składki	" 920.200,-	
4. Ekspozytury i Delegatury	" 1.273.265,08	
5. Wydatki różne, t.j. koszty reprezentacji, podróże, koszty utrzymania samochodów, odsetki i wydatki nieprzewidziane	" 1.090.383,98	= zł 9.818.766,07
Pozostała nadwyżka wynosi		zł 135.513,45

Zestawienie dochodów i wydatków budżetowych Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni za czas od 11.V. - 31.XII.1945r.

Dział	Paragraf	Pozycja	DOCHODY	Suma w złotych według pozycji	według paragrafu	według działu
I			Własne dochody Izby			
			Dochody zwyczajne			67.145,00
	1		Dochody z opłat		67.145,00	
		1	Opłaty od różnych zaświadczeń	8.455,00		
		2	Opłaty za upoważnienia, wydane rzeczoznawcom	3.150,00		
		3.	Opłaty za opiniowanie wniosków	3.400,00		
		4	Opłaty za wydane legitymacje dla pracodawców	41.165,00		
		5	Inne opłaty	10.975,00		
II			Dochód z opłat za karty rejestracyjne			1.843.248,78
III			Dochody nadzwyczajne			191.214,00
	1		Dochody z opłat za używanie samochodów, zarejestrowanych na Izbę		185.164,00	
	2		Zwroty za wyłożone materiały		6.050,--	
			Razem dochody:			2.101.607,78
			Razem wydatki:			1.468.423,34
			Nadwyżka dochodów:			633.184,44

Dział	Paragraf	Pozycja	WYDATKI	Suma w złotych według pozycji	Suma w złotych według paragrafu	Suma w złotych według działu
			WYDATKI ZWYCZAJNE			
I			Wydatki osobowe			699.573,60
	1		Płace		363.156,64	
		1	Urzędnicy i pracownicy Izby	283.664,40		
		2	Dietariusze	10.242,24		
		3	Konsultanci	28.400,00		
		4	Wozni i gońcy	40.850,00		
	2		Swiadczenia socjalne		22.435,00	
		1	Kasa Chorych	13.745,50		
		2	Inne ubezpieczenia	8.689,50		
	3		Zapomogi i remuneracje		313.981,96	
		1	Zapomogi na dożywianie pracowników Izby	241.031,96		
		2	Remuneracje	72.950,00		
II			Wydatki rzeczowe			213.035,39
	1		Lokal		68.448,53	
		1	Czynsz za lokal biurowy	16.000,00		
		2	Opał, światło, woda i porządki	11.747,80		
		3	Remont lokalu	40.700,73		
	1a		Nieruchomości		1.706,16	
	2		Wydatki biurowe		142.880,70	
		1	Materiały piśmienne	46.146,40		
		2	Druki	12.087,25		
		3	Porto i opłaty telegraficzne	2.831,05		
		4	Opłaty telefoniczne	6.508,00		
		5	Inwentarz (kupno i naprawa)	63.940,00		
		6	Czasopisma, książki, mapy	4.317,00		
		7	Drobne wydatki	7.051,00		
			do przeniesienia			912.608,99

Dział	Paragraf	Pozycja	WYDATKI	Suma w złotych według pozycji	według paragrafu	według działu
			z przeniesienia			912.608,99
III			Wydawnictwa, subwencje, składki			6.000,00
	1		Wydawnictwa			
	2		Subwencje			
	3		Składki		6.000,00	
IV			Agendy specjalne Izby			165.364,99
	1		Biura, instytuty, pokazy			
	2		Ekspozytura Izby w Bydgoszczy		165.364,99	
V			Wydatki różne			176.467,36
	1		Koszty reprezentacji		38.790,00	
	2		Koszty podróży urzędników Izby		130.064,20	
	3		Zwrot poniesionych kosztów radcom Izby			
	4		Odsetki		3.063,16	
	5		Wydatki różne nieprzewidziane		4.550,00	
VI			Wydatki nadzwyczajne			207.982,00
	1		Koszty zakupu i utrzymania samochodu		184.507,50	
	2		Koszty zorganizowania i utrzymania Ekspozytury w Słupsku		23.474,50	
						1.468.423,34

W roku 1945 budżet Izby opierał się w 87% na wpływach z kart rejestracyjnych i w 13% z wpływów własnych - suma ogólna wpływów w roku 1945 wyniosła

	zł 2.101.607,78
ogólna suma wydatków wyniosła	" 1.468.423,34
tak, że pozostała nadwyżka w wysokości zł	633.184,44

Nadwyżka ta umożliwiła Izbie przegospodarowanie pierwszych miesięcy roku następnego, to jest do czasu wprowadzenia w życie nowych podstaw finansowania Izby.

Przeprowadzone 1945r. rewizje gospodarki finansowej najpierw przez Biuro Kontroli przy Krajowej Radzie Narodowej, a następnie przez Komisję Rewizyjną, stwierdziły rzeczową i oszczędną gospodarkę budżetową w tym roku.

./.

Zestawienie dochodów i wydatków budżetowych
Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni
za czas od 1.I. - 31.XII.1946r.

Dział	Paragraf	Pozycja	DOCHODY	Suma w złotych według pozycji	według paragrafu	według działu
I			Własne dochody Izby			1.245.952,-
			Dochody zwyczajne			
	1		Dochody z opłat		1.245.952,-	
		1	Opłaty od różnych zaświadczeń	113.689,50		
		2	Opłaty za opiniowanie wniosków	190.830,--		
		3	Opłaty za legitymacje kupieckie	71.532,50		
		4	Opłaty za arbitraże i sądy polubowne	6.749,--		
		5	Zwroty za druki	536.842,--		
		6	Wszelkie inne opłaty	326.309,--		
II			Wpływy z podatku obrotowego			6.242.000,-
III			Dochody nadzwyczajne			2.466.327,52
	1		Nadwyżka budżetowa za r.1945		633.184,44	
	2		Opłaty za rej. przedsiębiorstw		1.348.345,50	
	3		Opłaty za używanie samochod., rejestr.na Izbę		312.750,--	
	4		Dochód z opłat za karty rejestr. za rok 1945		172.047,58	
			Razem dochody:			9.954.279,52
			Razem wydatki:			9.818.766,07
			Nadwyżka dochodów:			135.513,45

Dział	Paragraf	Pozycja	WYDATKI	Suma w złotych według pozycji	według paragrafu	według działu
			Wydatki zwyczajne			
I			Wydatki osobowe			5.185.845,19
	1		Płace		2.734.193,38	
		1	Urzędnicy i pracownicy Izby	2.198.331.-		
		2	Dietariusze	228.406,38		
		3	Konsulatanci	125.170,-		
		4	Woźni i gońcy	182.286,-		
	2		Świadczenia socjalne		1.865.292,16	
		1	Świadczenia socj.ustaw.	545.305,66		
		2	Pomoce socjalne-stołówki	197.644,-		
		3	Zapomogi na dożywianie pracowników Izby	1.122.342,50		
	3		Zapomogi i remuneracje		586.359,65	
II			Wydatki rzeczowe			1.349.071,82
	1		Lokal		167.814,40	
		1	Czynsz za lokal biurowy	72.000,-		
		2	Opał, światło, woda i porządki	91.433,40		
		3	Remont lokalu biurowego	4.381,-		
	1a		Nieruchomości		26.629,33	
	2		Wydatki biurowe			
		1	Materiały piśmienne	255.146,34		
		2	Druki i ogłoszenia	91.980,-		
		3	Porto i opłaty telegraficzne	33.187,25		
		4	Opłaty telefoniczne	66.950,-		
		5	Inwentarz-kupno i naprawa	644.845,-		
			do przeniesienia			6.534.917,01

Dział	Paragraf	Pozycja	WYDATKI	Suma w złotych według pozycji	według paragrafu	według działu
			z przeniesienia			6.534.917,01
		6	Czasopisma, książki, mapy	28.069,-		
		7	Drobne wydatki	34.450,50		
III			Wydawnictwa, subwencje, składki			920.200,-
	1		Wydawnictwa		90.000,-	
	2		Subwencje		88.000,-	
	3		Składki		742.200,-	
IV			Agendy specjalne Izby			933.070,19
	1		Biura, Instytuty, Pokazy			
	2		Ekspozytury Izby		933.070,19	
		1	Ekspozytura Izby w Bydgoszczy	915.735,19		
		2	Delegatury Izby w Grudziądzu i Włocławku	17.335,-		
V			Wydatki różne			1.090.383,98
	1		Koszty reprezentacji		295.578,-	
	2		Koszty podróży urzędników Izby		389.136,60	
	3		Zwrot poniesionych kosztów radcom Izby		98.196,-	
	4		Koszty utrzymania samochodu		254.073,29	
	5		Odsetki		14.320,09	
	6		Wydatki różne nieprzewidziane		39.080,-	
						9.478.571,18
			Wydatki Ekspozytury Słupsk			340.194,89
			Ogółem wydatki:			9.818.766,07

PRELIMINARZ BUDŻETOWY
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI
Na Rok 1947.

Dział	Paragraf	Pozycja	DOCHODY	Suma w złotych według pozycji	według paragrafu	według działu
			A. Dochody zwyczajne			
I			Dotacja Skarbu Państwa			15.000.000,-
II			Dochody własne			10.260.000,-
	1		Dochody z opłat		9.950.000,-	
		1	rejestracyjnych	7.500.000,-		
		2	wydawania legitymacyj	50.000,-		
		3	manipulacyjnych	2.400.000,-		
	2		wpływy za druki		300.000,-	
	3		dochody z nieruchomości		-	
	4		dochody z kapitału		-	
	5		dochody z wydawnictw		-	
	6		różne		10.000,-	
III			Dochody od zrzeszeń i agend			500.000,-
	1		Wpływy od Zrzeszeń Przem.Prywatn.		500.000,-	
			RAZEM.			25.760.000,-

Dział	Paragraf	Pozycja	WYDATKI	Suma w złotych według pozycji	Suma w złotych według paragrafu	Suma w złotych według działu
			A. Wydatki zwyczajne			
I			Wydatki osobowe			16.836.000,-
	1		Płace		6.458.300,-	
		1	Urzędnicy	2.811.900,-		
		2	Dietariusze i konsultanci	276.000,-		
		3	Szofer, woźni, gońcy	347.750,-		
		4	Premie	2.574.450,-		
		5	Godziny nadliczbowe	448.200,-		
	2		Swiadczenia rzeczowe		6.805.600,-	
		1	Wczasy pracowników	316.000,-		
		2	Opłaty szkolne za dzieci pracowników	48.000,-		
		3	Stołówka	441.600,-		
		4	Dodatek aprowizacyjny	5.772.000,-		
		5	Umundurowanie dla prac.fizycznych	228.000,-		
	3		Swiadczenia publiczno-prawne		3.572.100,-	
		1	Podatek od wynagrodzeń	1.272.600,-		
		2	Ubezpieczenia społeczne	2.059.500,-		
		3	Wpłata na fundusz emerytalny	240.000,-		
II			Wydatki rzeczowe			5.182.000,-
	1		Lokal		780.000,-	
		1	Czynsze	300.000,-		
		2	Opał, światło i utrzymanie porządku	300.000,-		
		3	Remont lokalu	150.000,-		
		4	Ubezpieczenia i podatki	30.000,-		
	1a		Nieruchomość		50.000,-	
		1	Utrzymanie porządku, opał, woda, światło	-		
		2	Ubezpieczenia i podatki	30.000,-		
		3	Drobne remonty	20.000,-		
	2		Wydatki biurowe		2.050.000,-	
			do przeniesienia			22.018.000,-

./.

Dział	Paragraf	Pozycja	WYDATKI	Suma w złotych według pozycji	według paragrafu	według działu
			z przeniesienia			22.018.000,-
		1	Materiały piśmienne i biurowe	530.000,-		
		2	Porto, opłaty telefoniczne i telegraficzne	420.000,-		
		3	Czasopisma, książki, mapy.	120.000,-		
		4	Druki i ogłoszenia	180.000,-		
		5	Kupno i naprawa inwent.	800.000,-		
	3		Koszty podróży		900.000,-	
		1	Urzędników	600.000,-		
		2	Zarządu Izby	300.000,-		
	4		Środki lokomocji		360.000,-	
		1	Kupno	-		
		2	Remonty, konserwacja	120.000,-		
		3	Zakup paliwa	240.000,-		
	5		Reprezentacja		922.000,-	
		1	Fundusz dyspozycyjny ogólny	492.000,-		
		2	Fundusz dyspozycyjny prezesa	430.000,-		
	6		Różne		120.000,-	
III			Działalność oświatowa zawodowa i propagandowa			2.030.000,-
	1		Wydawnictwa		300.000,-	
		1	Własne	120.000,-		
		2	Subsydiowane	180.000,-		
	2		Subwencje na oświatę		680.000,-	
		1	Szkoły zawodowe	300.000,-		
		2	Instytucje badawczo-naukowe	200.000,-		
		3	Stypendia i zapomogi dla uczni szkół przem. i handl.	180.000,-		
	3		Popieranie gosp. rozwoju przemysłu i handlu		-	
	4		Dotacja dla Izby Urzędującej		1.050.000,-	
			do przeniesienia			24.048.000,-

Dział	Paragraf	Pozycja	WYDATKI	Sumы złotych według pozycji	według paragrafu	według działu
			z przeniesienia			24.048.000,-
			B. Wydatki nadzwyczajne.			
IV			Nieruchomości			600.000,-
	1		Kupno placów i budowli		-	
	2		Przebudowa		600.000,-	
V			Pożyczki			-
	1		Udzielone		-	
	2		Spłacone		-	
VI			Koszty wyborów w Izbach Przem.-Handlowych			100.000,-
VII			Wydatki inne			70.000,-
	1		Odsetki bankowe		50.000,-	
	2		Datki i składki do instytucji dobroczynnych		20.000,-	
			C. Organizowanie zrzeszeń			
VIII			Wydatki osobowe			942.000,-
	1		Zrzeszenia Przem. Prywatn.		942.000,-	
			RAZEM:			25.760.000,-

Spis członków Prezydium
Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni
(stan na 1 stycznia 1947r.)
Prezydium Izby

L.p.	Nazwisko i imię	Charakter służbowy	Adres
1.	Prof. Ocioszyński Tadeusz	Prezes	Sopot 22. Lipca 54 I p.
2.	Inż. Krzyżanowski Kazimierz	Wiceprezes sekcji przemysłowej	Gdynia Mściwoja 9
3.	Kubica Marian	Wiceprezes sekcji przemysłowej	Osie pow. Swiecie
4.	Cylkowski Stanisław	Wiceprezes sekcji handlowej	Bydgoszcz Matejki 2
5.	Kurzydłowski Stefan	Wiceprezes sekcji handlowej	Gdynia Swiętojańska 52
6.	Trojanowski Aleksander	Wiceprezes sekcji handlowej	Gdańsk-Wrzeszcz Grunwaldzka 62
7.	Mucha Kazimierz	Wiceprezes sekcji żeglugowo-portowej	Gdynia Swiętojańska 38

S P I S R A D C O W
Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

SEKCJA PRZEMYSŁOWA

1.	Wiceprezes Inż. Krzyżanowski Kazimierz	Gdynia Mściwoja 9
2.	Wiceprezes [illegible] Marian	Osie pow. Swiecie
3.	Radca Dullek Józef	Chojnice Towarowa 15-16
4.	Radca Inż. Felcz Jerzy	Toruń Fabryka Gazomierzy
5.	Radca Inż. Handzelewicz Józef	Warszawa Chmielna 24
6.	Radca Inż. Janicki Kazimierz	Sopot Dolinna 7
7.	Radca Jakubowicz Stefan	Gdynia Sienkiewicza 8
8.	Radca Kabaciński Edmund	Bydgoszcz Cieszkowskiego 20-3
9.	Radca Karolczak Jan	Toruń Moniuszki 1-8
10.	Radca Kochanowicz Józef	Włocławek Bulwary 17
11.	Radca Kuta Władysław	Bydgoszcz Młyn Czyżykówko Elbląska nr. 1
12.	Radca Kreński Władysław	Bydgoszcz Al. 1-go Maja 140

.).

13.	Radca Inż.Kopystyński Stanisław	Gdynia Mściwoja 9 m. 5
14.	Radca Lewandowski Julian	Bydgoszcz Sw.Floriana 9 m.6
15.	Radca Inż.Łabuś Władysław	Sopot Obr,Westerplatte 30 m.1
16.	Radca Inż.Podraszko Jan	Warszawa - Praga ul.Szwedzka
17.	Radca Ruchniewicz Alojzy	Grudziądz Groblowa 5
18.	Radca Inż.Skępski Franciszek	Warszawa Al.Niepodległości 210
19.	Radca Mec. Szeszycki Antoni	Bydgoszcz Długa 2
20.	Radca Inż.Wielogłowski Witold	Grudziądz 3-go Maja 26
21.	Radca Wróblewski Tadeusz	Bydgoszcz Reja 4 - 6
22.	Radca Inż. Zawadzki Stanisław	Bydgoszcz Mickiewicza 3
23.	Radca Żebrowski Kazimierz	Jastarnia pow. Morski

S E K C J A
H A N D L O W A

1.	Wiceprezes Cylkowski Stanisław	Bydgoszcz Matejki 2
2.	Wiceprezes Kurzydłowski Stefan	Gdynia Swiętojańska 52
3.	Wiceprezes Trojanowski Aleksander	Gdańsk-Wrzeszcz Grunwaldzka 62
4.	Radca Bąbkowicz Emilian	Łódź Piotrkowska 181
5.	Radca Białkowski Franciszek	Rypin Warszawska
6.	Radca Chmurzyński Józef	Chełmno Wodna
7.	Radca Inż. Damic Artur	Grudziądz Sienkiewicza 28
8.	Radca Delegacz Jacenty	Gdańsk-Wrzeszcz Wajdeloty 13
9.	Radca Gumiński Feliks	Starogard Chojnicka 1
10.	Radca Guzowski Antoni	Elbląg Łączności 2
11.	Radca Grabowski Władysław	Gdynia 10-go Lutego Bank Gospodarstwa Krajowego
12.	Radca Gosławski Józef	Gdańsk-Wrzeszcz Sobótki 3 - 4

13.	Radca Hildt Jerzy	Kraków Kremerowska 6 m.4
14.	Radca Mgr. Jachniak Władysław	Gdańsk-Wrzeszcz Piękna 15
15.	Radca Iwanowski Władysław	Gdańsk-Wrzeszcz Wajdeloty 11
16.	Radca Kiedrowski Bolesław	Bydgoszcz Dworcowa 14
17.	Radca Kledzik Zygmunt	Tczew Dworcowa 34
18.	Radca Kociurski Roman	Toruń Mickiewicza 112
19.	Radca Kucharski Bolesław	Bydgoszcz Poznańska 1-3
20.	Radca Łukowicz Roman	Kościerzyna Rynek 13
21.	Radca Makowski Ludwik	Włocławek Kościuszki 5
22.	Radca Matuszewski Antoni	Grudziądz Szewska 13
23.	Radca Marchlewski Tadeusz	Gdynia Czołgistów 5 m. 22
24.	Radca Melerski Alojzy	Bydgoszcz Al. 1-go Maja 27
25.	Radca Michalczuk Wincenty	Gdynia Warszawska 59 m.6

.).

26.	Radca Nozdrzykowski Alojzy	Bydgoszcz 20-go Stycznia 20-4
27.	Radca Organiściak Kazimierz	Włocławek Kościuszki 5
28.	Radca Ratajczak Benon	Gdynia Żwirki i Wigury 6
29.	Radca Sierszeński Józef	Lubawa (Pomorze) 19-go Stycznia
30.	Radca Szady Henryk	Toruń Staromiejski Rynek 35
31.	Radca Szukalski Maksymilian	Bydgoszcz Dworcowa 8
32.	Radca Toczyski Marian	Gdynia Kilińskiego 6 m.4
33.	Radca Tymieniecki Jerzy	Toruń Prosta 5
34.	Radca Wiśniewski Bronisław	Gdańsk-Wrzeszcz Piękna 6
35.	Radca Wojciechowski Mieczysław	Brodnica n.Drw. Kopernika
36.	Radca Wojak Franciszek	Nowe (Pomorze) Kościuszki 1
37.	Radca Wojdak Zygmunt	Toruń Pl. Teatralny 5

.).

38.	Radca Dr.Wojtas Stanisław	Gdynia Swiętojańska 42
39.	Radca Zawadzki Aleksander	Sopot Rokossowskiego 48
40.	Radca Zimny Kazimierz	Chojnice Augustyńska 1

SEKCJA ŻEGLUGOWO-PORTOWA

1.	Prezes Prof. Ocioszyński Tadeusz	Sopot 22-go Lipca 54 I p.
2.	Wiceprezes Mucha Kazimierz	Gdynia Swiętojańska 38
3.	Radca Blitek Piotr	Gdańsk-Wrzeszcz Dr. Pawłowskiego 5
4.	Radca Dębicki Tadeusz	Gdynia Portowa 13
5.	Radca Hichel Kazimierz	Gdynia Sw. Piotra 19 m. 2
6.	Radca Dr. Kulikowski Józef	Gdynia Waszyngtona 32, I p.
7.	Radca Kiernik Zygmunt	Gdynia Swiętojańska 23
8.	Radca Marszał Franciszek	Gdynia Swiętojańska 38
9.	Radca Maib Gerard	Gdynia Portowa 13
10.	Radca Mędroszkiewicz Kazimierz	Gdynia Swiętojańska 40
11.	Radca Morocznik Jan	Gdynia I Armii W.P. 47
12.	Radca Pędracki Józef	Gdynia Polska 25

./.

13.	Radca Romański Bolesław	Gdynia Kasztelańska 8
14.	Radca Rymarkiewicz Włodzimierz	Gdańsk-Oliwa Al. Grunwaldzka 528
15.	Radca Szmańda Władysław	Gdynia Starowiejska 58
16.	Radca Tochterman Tadeusz	Gdynia 3-go Maja 27, m. 64

SPIS KOMISYJ STAŁYCH
przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Komisja Morska z siedzibą w Gdyni:
Przewodniczący-Wiceprezes Mucha Kazimierz
Członkowie: Prezes prof.Ocioszyński Tadeusz,wiceprezes Dembiński Teodor, inż.Krzyżanowski Kazimierz, Trojanowski Aleksander, Blitek Piotr,Butler Janusz,mgr.Chełchowski Michał,Dębicki Tadeusz,Hichel Kazimierz,dr.Kulikowski Józef, Jakubowicz Stefan,Kiernik Zygmunt, Marchlewski Tadeusz, Marszał Franciszek,Maib Gerard,Mądroszkiewicz Kazimierz,Morocznik Jan, Pędracki Józef,Ratajczak Benon,Romański Bolesław,Rymarkiewicz Włodzimierz,Szmańda Władysław,Tochterman Tadeusz.

Komisja Polityki Gospodarczej i Handlowej z siedzibą w Gdyni:
Przewodniczący - Melerski Alojzy,
Członkowie: Dembiński Teodor,inż.Krzyżanowski Kazimierz,Blitek Piotr, Gumiński Feliks,inż.Janicki Kazimierz,Kledzik Zygmunt,Kreński Władysław, Łukowicz Roman,Ratajczak Benon, Rymarkiewicz Włodzimierz,Wojdak Zygmunt.

Komisja Osiedleńcza z siedzibą w Gdyni :
Członkowie: Blitek Piotr, Butler Janusz,Gosławski Józef,Gumiński Feliks, Michalczuk Wincenty.

Komisja Podatkowa z siedzibą w Bydgoszczy:
Przewodniczący -Kabaciński Edmund,
Członkowie: Kurzydłowski Stefan, Mucha Kazimierz,Białkowski Franciszek, Chmurzyński Józef, Jędrzejczak Edmund, Kreński Władysław,Inż.Łabuć Władysław,Matuszewski Antoni,Mądroszkiewicz Kazimierz,Nozdrzykowski Alojzy, Pędracki Józef, Sierszeński Józef, Szady Henryk,mgr.Szukalski Maksymilian Wróblewski Tadeusz.

Komisja Socjalno-Oświatowa z siedzibą w Bydgoszczy:
Członkowie: Prof.Ocioszyński Tadeusz,inż.Damic Artur,Dębicki Tadeusz, Hichel Kazimierz, Karolczak Jan,Kociurski Roman,Kuta Władysław, Marszał Franciszek, Tymieniecki Jerzy,Szmańda Władysław,inż.Zawadzki Stanisław.

Komisja Komunikacyjna z siedzibą w Bydgoszczy:

Przewodniczący - Marszał Franciszek
Członkowie: Dullek Józef,inż.Felcz Jerzy,Kochanowicz Józef,Kucharski Bolesław,Kuta Władysław,Lewandowski Julian,Makowski Ludwik,Melerski Alojzy,Romański Bolesław,Szady Henryk,Szmańda Władysław,Tymieniecki Jerzy,Wojak Franciszek.

Komisja Handlu Zagranicznego z siedzibą w Gdyni:
Przewodniczący - Marchlewski Tadeusz
Członkowie: Wiceprezes Cylkowski Stanisław,Dembiński Teodor,Dullek Józef Inż.Felcz Jerzy,Gosławski Józef,Kabaciński Edmund,Kreński Władysław, dr.Kulikowski Józef,Maib Gerard,Matuszewski Antoni,Romański Bolesław, Szady Henryk,mgr.Szukalski Maksymilian,Toczyski Marian,dr.Wojtas Stanisław,Wróblewski Tadeusz.

Komisja Etyki Zawodowej:
Komitet Przygotowawczo-Organisacyjny :
pp. Inż. Krzyżanowski Kazimierz, Prezes Marchlewski Tadeusz,Marszał Franciszek.

-----oooOooo-----

B I U R O I Z B Y
w dniu 1.I.1947r.

Mgr. Józef Kawczyński - Dyrektor Izby
Marcin Cieśliński - wicedyrektor (kierownik ekspozytury w Bydgoszczy)

Edward Gasiński - wicedyrektor

Wydział Ogólny :

mgr.Henryk Barański - p.o.Naczelnika
Alfred Gruss - referent
Zofia Barczakówna - kancelistka
Krystyna Bendykówna - registratorka
Leokadia Maćkowiakowa - stenotypistka
Łucja Płaskiewiczowa - stenotypistka
Gertruda Kroplewska - stenotypistka
Urszula Rybińska - stenotypistka

Wydział Żeglugowo-Portowy :

mgr.Alfons Kotowski - Naczelnik
Julia Jarocińska - st. referent

Wydział Handlowy :

Józef Grzywacz - Naczelnik
Marian Wróblewski - referent
Tadeusz Łepkowski - st. referent
Ryszard Czech - pom. referenta

Wydział Przemysłowy :

Michał Korytowski - Naczelnik
Bożydar gręziewicz - referent
Stanisław Cieślak - pom.referenta
Wanda Gudanówna - kancelistka
Edward Guzik - pom. referenta

Wydział Rachunkowo-Budżetowy :

Piotr Dostatni - Naczelnik
Pelagia Pieperowa - księgowa
Kazimiera Ulmanówna kasjerka

Wydział Katastralno-Statystyczny :

Janusz Czarnecki - referent
Marta Szmelterówna - kancelistka
Sabina Bednarek - kancelistka
Tatiana Maehle - kancelistka
Leonard Guziński - kancelista
Nina Gollowa - kancelistka
Maria Jodkowska kancelistka
Barbara Gnyp - dietariuszka
Henryk Rohloff - dietariusz
Adam Hryńków - dietariusz

./.

Ekspozytura Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni w Bydgoszczy :

wicedyrektor	Marcin Cieśliński	- kierownik
	Kazimierz Kleydziński	- st. referent
	Gertruda Teodziecka	- kancelistka
	Balbina Gallon	- stenotypistka

-------oooOooo------

ZRZESZENIA PRZEMYSŁOWE przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

	ilość członków :
1) Zrzeszenie Prywatnych Przedsiębiorstw Budowlanych i Instalacyjnych, Przewodniczący - inż. Kazimierz Krzyżanowski	134
2) Zrzeszenie Przemysłu Przetwórstwa Zbożowego, Przewodniczący - Władysław Kuta	197
3) Zrzeszenie Przemysłu Drzewnego, Przewodniczący - Władysław Kreński	41
4) Zrzeszenie Przemysłu Konserwowego Przewodniczący - Kazimierz Żebrowski	46
5) Zrzeszenie Przemysłu Fermentacyjnego Przewodniczący - Mec. Antoni Szeszycki	67
6) Zrzeszenie Przemysłu Olejarskiego Przewodniczący - Roman Głuszkowski	40
7) Zrzeszenie Przemysłu Cukierniczo-Ziemniaczanego, Przewodniczący - Leon Kędziorski	33
8) Zrzeszenie Przedsiębiorstw Hotelowych i Pensjonatowych Przewodniczący - Aleksander Wachowicz	14
9) Zrzeszenie Przedsiębiorstw Przewozowych Przewodniczący - Marian Jakubik	11

SPIS RZECZOZNAWCÓW

ustanowionych i zaprzysiężonych przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Gdyni

I. Rzeczoznawcy wagi, miary, ilości towarów i próbobiorcy cukru, melasy i nawozów sztucznych.

1. Siedlecki Jan, Gdynia, ul. Sienkiewicza 39	rzeczoznawca wagi, miary i ilości towarów oraz próbobiorca cukru, melasy i nawozów sztucznych
2. Guziewicz Feliks, Gdańsk-Oliwa Al. Grunwaldzka 495	dto. rzeczoznawca dla stanu opakowania towarów
3. Kawczyński Stanisław, Gdynia, ul. Tatrzańska 2	rzeczoznawca wagi, miary i ilości towarów oraz próbobiorca cukru, melasy i nawozów sztucznych
4. Mańkowski Stanisław, Gdynia, ul. Władysław IV Nr. 23, m. 41	dto.
5. Zagórski Kazimierz, Gdynia ul. Pomorska 12	rzeczoznawca dla wagi i ilości towarów
6. Żórawski Witold, Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Roty 3	rzeczoznawca dla wagi i ilości towarów
7. Nawrocki Florian Gdynia, 3 Maja 22-24 m. 5	rzeczoznawca dla wagi i ilości towarów oraz próbobiorca cukru, melasy i nawozów sztucznych
8. Skinder Bohdan, Sopot, Wybickiego 43 m. 1	dto.
9. Majewski Mieczysław Gdynia, Swiętojańska 84, m. 1	rzeczoznawca od wagi, miary i ilości towarów

II. Rzeczoznawcy drzewni:

1. Siedlecki Jan Gdynia, Sienkiewicza 39	rzeczoznawca dla drzewa
2. Majewski Mieczysław, Gdynia, Swiętojańska Nr. 84 m. 1	rzeczoznawca dla drzewa
3. Kunert Józef, Gdynia, Swiętojańska 53	rzeczoznawca dla drzewa tartego oraz dla wikliny i wyrobów wiklinowych

III. Rzeczoznawcy dla urządzeń technicznych:

1. Jezierski Aleksander, Gdynia, Swiętojańska 42 m. 6	rzeczoznawca dla urządzeń technicznych
2. Inż. Kopystyński Stanisław, Gdynia, Mściwoja 9 m. 5	rzeczoznawca dla przeprowadzania szacunków motorów spalinowych oraz urządzeń techniczno-przemysłowych

./.

3. Inż. Janowski Antoni, Sopot, Reymonta 2 — rzeczoznawca dla spraw szacunku i opinii odnośnie wyposażenia technicznego warsztatów produkcyjnych, całych obiektów, przemysłowych maszyn, obrabiarek, pojazdów mechanicznych i sprzętu samochodowego.

4. Inż.-Chemik Szybalski Wacław, Sopot, ul. Jakóba Goyki 10a — rzeczoznawca dla oceny maszyn i aparatury przemysłu spożywczego i chemicznego oraz surowców chemicznych.

IV. Rzeczoznawcy dla spraw awaryjnych:

1. Zagrodzki Wacław, Gdynia, Państwowa Szkoła Morska — rzeczoznawca dla spraw awaryjnych

2. Inż. Gembarski Jan, Gdynia, Swiętojańska 46-2 — dto.

3. Czajewski Karol, Gdynia, Korzeniowskiego 4 — komisarz awaryjny

4. Kostrowicki Jan, Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Karłowicza 28 — rzeczoznawca dla spraw awaryjnych

V. Rzeczoznawcy dla produktów spożywczych:

1. Inż.-ogr. Winnicka-Kopystyńska Marta, Gdynia, Mściwoja 9 m.5 — rzeczoznawca dla warzyw, owoców i owoców południowych

2. Guziewicz Feliks, Gdańsk-Oliwa, Al. Grunwaldzka 495 — rzeczoznawca dla jaj kurzych i zbóż

3. Sotkowski Bronisław, Gdynia, Wojewódzka 26 — rzeczoznawca dla ryb morskich (śledzie solone) i konserw rybnych

4. Kozakiewicz Wacław, Kraków, ul. Długa 84-9 — rzeczoznawca dla ryb morskich solonych, świeżych i konserw rybnych

5. Mgr. Garczyński Edward, Gdynia-Orłowo, ul. Inżynierska 125 — rzeczoznawca dla zbóż i produktów przemiałowych zbóż

6. Raczkowski Włodzimierz, Gdynia, ul. Kasprowicza 15a — rzeczoznawca dla ziemiopłodów, zbóż, owoców krajowych i zagranicznych oraz ich przetworów

7. Grzywacz Józef, Gdynia, Bol. Chrobrego 4 m.3 — rzeczoznawca dla jaj kurzych

8. Siniecki Mirosław, Sopot, ul. Batorego 45 — rzeczoznawca dla wszelkiego rodzaju nasion, zbóż oleistych i strączkowych wszelkich płodów rolnych i ich przetworów oraz dla wszelkiego rodzaju pasz

.).

9. Woźniak Marian
Gdynia, Wojewódzka 20 — rzeczoznawca i próbobiorca nasion oleistych, krajowych i zagranicznych.

10. Serwa Teofil,
Gdynia, Kilińskiego 7 m. 11 — rzeczoznawca dla śledzi solonych i ryb morskich

11. Mgr. Cięglewicz Walerian,
Gdynia, ul. Derdowskiego 2 — rzeczoznawca dla ryb morskich, świeżych, solonych, mrożonych, wędzonych oraz przetworów rybnych

12. Wiśniewski Bronisław
Gdańsk-Wrzeszcz
ul. Piękna nr. 6 — rzeczoznawca dla ziemiopłodów i artykułów rolniczych

13. Scherwentke Aleksander,
Gdańsk-Wrzeszcz,
ul. Morska nr. 5 — rzeczoznawca dla wszelkich ziemiopłodów, ich przetworów oraz artykułów, związanych z produkcją rolną

14. Szprynger Tadeusz,
Sopot, Prez. Bieruta 13 — rzeczoznawca dla wszelkiego rodzaju nasion oraz zbóż

15. Deresiewicz Henryk,
Gdańsk-Wrzeszcz,
ul. Dr. Pileckiego 7 — rzeczoznawca dla wszelkich ziemiopłodów, ich przetworów oraz artykułów związanych z produkcją rolną

16. Kojer Feliks,
Gdynia, Swiętojańska 99 m. 4 — rzeczoznawca dla owoców krajowych, warzyw oraz przetworów owocowych i warzywnych.

17. Inż.-agr. Sterczyński Adam
Gdynia, Swiętojańska 135 — rzeczoznawca dla zbóż, kartofli, nasion i produktów leśnych (jagody, grzyby).

VI. Rzeczoznawca - dewiator:

1. Prof. Ledóchowski Antoni
Gdynia, Państwowa Szkoła Morska

VII. Rzeczoznawcy dla spraw ubezpieczeń morskich:

1. Tomaszewski Edward, Józef
Gdańsk-Wrzeszcz,
ul. Parkowa nr. 3 — rzeczoznawca dla spraw ubezpieczeń morskich

VIII. Rzeczoznawcy dla prowiantu okrętowego:

1. Wodnicki Piotr,
Gdynia, I Armii W.P. 9 m. 2 — rzeczoznawca dla prowiantu okrętowego

IX. Rzeczoznawcy okrętowi:

Inż. Mikoś Michał,
Gdynia, Krasickiego 30 — rzeczoznawca okrętowy

.).

2. Kpt.Wacław Zagrodzki, Gdynia, Państwowa Szkoła Morska	rzeczoznawca od luk i ustalania statków łatwo-trymujących
3. Kawczyński Stanisław, Gdynia, Tatrzańska 2	rzeczoznawca od ustalania statków łatwo-trymujących
4. Tomaszewski Edward, Józef Gdańsk-Wrzeszcz ul. Parkowa 3	rzeczoznawca od pomiarów statków łatwo i trudno i samotrymujących
5. Grocholewski Franciszek Gdynia, Starowiejska 40 Firma GAMA	rzeczoznawca od ustalania statków łatwo-trymujących
6. Kisielewski Michał Gdynia, Morska 85 m.3	rzeczoznawca okrętowy
7. Gąsiorowski Mieczysław Gdynia, Abrahama 45. 6	rzeczoznawca techniczny do spraw okrętowych

X. Makler pozagiełdowy dla kupna i sprzedaży owoców i warzyw w portach polskich:

1. Raczkowski Włodzimierz Gdynia, Kasprowicza 15a	makler pozagiełdowy dla kupna i sprzedaży owoców i warzyw

XI. Rzeczoznawcy dla towarów kolonialnych:

1. Rytlewski Franciszek Sopot, ul. Chrzanowskiego 6	rzeczoznawca dla towarów kolonialnych, żywnościowych
2. Rutkowski Włodzimierz, Gdańsk-Wrzeszcz, Moniuszki 10	rzeczoznawca dla kawy i herbaty
3. Filipowski Mirosław, Gdańsk-Wrzeszcz, Szopena 2	dto.

XII. Rzeczoznawcy dla ustalenia szkód, powstałych w towarach podczas transportu:

1. Podolecki Leon, Gdynia, 3-go Maja 22-24 m.6	rzeczoznawca dla ustalania szkód, powstałych w towarach podczas transportu

XIII. Rzeczoznawcy dla różnych towarów:

1. Guziewicz Feliks, Gdańsk-Oliwa, Al. Grunwaldzka 495	rzeczoznawca dla rudy

./.

2. Skalski Mieczysław, Sopot, Niewiadomskiego 3	rzeczoznawca dla skór solonych, krajowych i zagranicznych
3. Mieszkowski Emil, Sopot, Jana Winieckiego 3	rzeczoznawca dla wełny brudnej, pranej, czesanki i przędzy wełnianej oraz odpadków wełnianych
4. Dr. mgr. Pierzchalski Tadeusz, Sopot, Krótka 4 m.1	rzeczoznawca dla rud, tłuszczów i chemikalii
5. Dr. inż. Niewiadomski Henryk, Sopot, ul. Wybickiego 34	rzeczoznawca - chemik
6. Kłosiński Stanisław, Sopot, Frankowskiej 45	rzeczoznawca branży chemiczno-farmaceutycznej i ziół leczniczych
7. Dr. Zdzisław Meliński, Gdańsk-Oliwa, Dordowskiego 7a	rzeczoznawca dla artykułów chemicznych
8. Becker Feliks, Gdynia, 10-go Lutego 30 m.7	rzeczoznawca dla ziół leczniczych, przetworów chemiczno-farmaceutycznych, surowców dla przemysłu chemicznego, pieprzu i korzeni kolonialnych

XIV. Rzeczoznawcy dla budownictwa nadziemnego w portach polskich:

1. Inż. arch. Mięsowicz Zygmunt Gdynia, ul. Bema nr. 7	rzeczoznawca dla budownictwa nadziemnego
2. inż. arch. Migurska-Mojseowicz Halina, Gdynia, Swiętojańska 53	rzeczoznawca budowlany
3. Prof. dr. inż. Bukowski Bronisław, Sopot, Roli Żymierskiego 12	rzeczoznawca dla spraw budownictwa i dla materiałów budowlanych
4. inż. hydrotechnik Łabuć Władysław, Sopot Obr. Westerplatte 30	rzeczoznawca budowlany oraz rzeczoznawca dla robót hydrotechnicznych i nurkowych
5. inż. Jacewicz Władysław, Gdańsk, ul. Dębowa 2f	rzeczoznawca dla spraw, dotyczących robót budowlanych
6. inż. Krzyżanowski Kazimierz Gdynia, ul. Mściwoja 9	rzeczoznawca dla budowlanych i dla materiałów budowlanych
7. Inż. Obmiński Stanisław Sopot, Wybickiego 30	rzeczoznawca dla spraw budownictwa i dla materiałów budowlanych.
8. Inż.-arch. Jan Bitny-Szlachta Gdańsk-Wrzeszcz, Karłowicza 10	rzeczoznawca dla spraw budowlanych

XV. Rzeczoznawcy dla spraw elektrotechnicznych:

1. Inż. Wieczffiński Tadeusz Gdynia, ul. Bema 7	rzeczoznawca dla spraw elektrotechnicznych lokalnych

XVI. Dyspaszer oraz rzeczoznawca dla awarii i kolizji w portach polskich :

1. Tomaszewski Edward, Józef Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Parkowa 3	dyspaszer oraz rzeczoznawca dla awarii i kolizji

XVII. Rzeczoznawca w zakresie organizacji przedsiębiorstw:

1. Jaźwiński Franciszek Gdańsk-Wrzeszcz Sienkiewicza 6-7 m.6	rzeczoznawca w zakresie organizacji przedsiębiorstw (strona administracyjno-handlowa)

XVIII. Rzeczoznawca branży konfekcyjno-galanteryjno-bławatnej:

1. Kledzik Zygmunt, Tczew, Dworcowa 34	rzeczoznawca branży konfekcyjno-galanteryjno-bławatnej na okręg Izby.

Spis rzeczoznawców księgowości
ustanowionych i zaprzysiężonych przez Izbę Przemysłowo-Handlową
w Gdyni

1.	Borun-Hermel Ludwik	Sopot, Kościuszki 16
2.	Kłos Hilary	Chojnice, Mickiewicza 31
3.	Kuchta Feliks	Wejherowo, Ogrody Naniecckie 5
4.	Merdas Hieronim	Bydgoszcz, Al. 1-go Maja 22-17
5.	Mizgalski Karol	Sopot, Jana Winieckiego 55
6.	Pacoszyński Michał	Gdynia, I Armii W.P. 19
7.	Początek Stanisław	Chojnice, Marsz. Piłsudskiego 40
8.	Piątkowski Karol	Gdynia, Władysława IV 23-5
9.	Surówka Karol	Gdańsk-Wrzeszcz, Sobótki 7-2
10.	Szadkowski Wacław	Sopot, Marsz. Stalina 756, I p.
11.	Stanek Zygmunt	Grudziądz, Nadgórna 4
12.	Tylec Wacław	Gdynia, Swiętojańska 79
13.	Witkowski Marian	Gdynia, I Armii W.P. 19
14.	Mgr. Zieliński Tadeusz	Gdańsk-Wrzeszcz, Sobótki 22-5